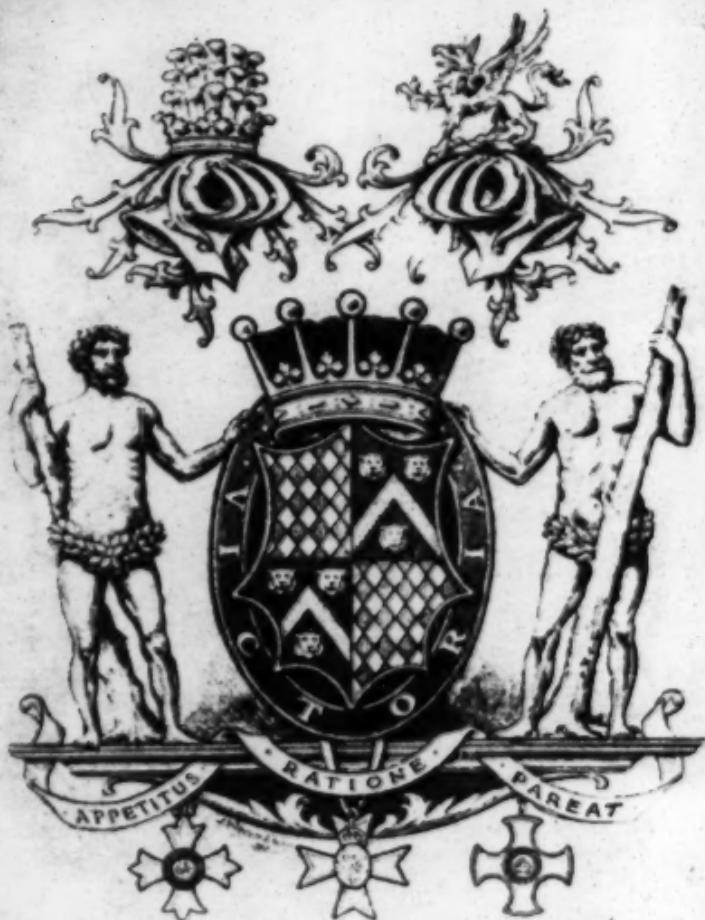

William Charles De Meuron. Earl Fitzwilliam.

William Charles De Meuron. Earl Fitzwilliam.

272

Bt. from Troyton

Vet.A3 g. 35

Adrian Wong

IMPRIMATVR LONDINI.
Sump̄tibus Roberti Pawlett

PIA
DESIDERIA,

VIZ.

1. Gemitus }
2. Vota }
3. Suspiria }
 {
 {
 Poenitentis,
 Sanctæ,
 Amantis.

Authore

HERMANNO HUGONE

è Societate JESU

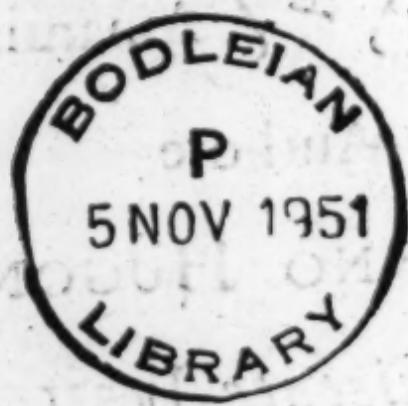
EDITIO POSTREMA

Recognita & Emendata.

LONDINI:

Excudit H. H. sumptibus
Georgii Pawlet sub signo
Bibliæ in vico vulgariter
dicto Chancery-Lane.

MDCLXXXV.

ILLUSTRISSIMO
VIRO DOMINO D.
FRANCISCO MOLE³

Regi à Secretioribus Consiliis,
& in Senatu Parisiensi æquissi-
mo Senatori, Sanctæ Crucis
Burdegalensis, Sancti Pauli
Virdunensis, Æmulorum,
Cameræ fontis, Pratensis, &c.

ABBATI INFULATO.

EX quo inciderunt in o-
culos meos Pia Deside-
ria (*Vir Illustrissime*)
mihi moverunt incredibile de-
siderium, novam illis lucem in
Gallia illorumque, ut ita lo-
quar, parentibus exhibendi. Hoc
go tūm primò conceptum,
in tenebris tamdiu tenui, quam-

E P I S T O L A.

diu faustum aliquod sydus,
quod secundis hujusce libelli
natalibus prælucet, absuit.
Neque vero me tale quidpiam
studiosius exquirerent latuere
sanè quam plurima; verum ea
esse dispexi, quæ vel nimio lu-
mine spem omnem extingue-
rent, vel certe debilitarent exi-
guo. Unus occurrit, *Vir Illu-
strissime!* in quo duo illa, qua-
rato illustri loco adhaereant,
summa consensione convene-
rint; per illustris nimis ad
excitandum animum authori-
tas, & ad eundem promoven-
dum par humanitas authori-
tati.

Iustum porro indolis tuæ du-
plex ornementum non semel
falspexeram, cùm tu in *Claro*
montana Palaestra literis Huma-
niori

EPYSTOLA.

nioribus, Philosophiæ, Theolo-
giæque, quas veluti ludibundus
hausisti terminis ingenio tuo la-
tiùs propagatis, subtilissimas e-
tiam Urbanæ vitæ Sapientiæ-
que leges superinduceret. An
ego igitur præli mei laborem
tantulum non dedicarem ei,
quem digna typis, litteris, mo-
numentisque jam egisse & au-
divi, & ipse sum admiratus? An
ego diffiderem illius auspiciis,
qui toties me aspexit illis oculis,
quibus ad se accedentes sibi
devincire consuevit?

Cui porrò lubentius offeram
Pia Desideria, quam tibi, in
quem omnia meæ voluntatis
desideria tacito quodam impe-
tu confluunt? Cui dedicem æ-
quiùs quam tibi, qui mea desi-
deria, nuperamque petitionem,

EPISTOLA.

quæ tua est affabilitas, tam benignè audisti, & ut spero, jam exaudisti? Cui denique convenientius consecrem, quam tibi, cui Rex sanctioribus suis in illis Conciliis locum, supremus Galliae Senatus liliatam olim parentis Protopræsidis sedem; Rex ipse authoritatis regiæ & sigilli sui dispensationem; Ecclesia tūm demūm nobilissimas insulas Abbatis Pastorali tunc pedo suffultas desiderat?

Nihil est igitur quod vere anime pius ille officinæ meæ partus hominis adeò pii manu obstericante susceptus occidat; ne vè meus in te amor tot piis sublevatus desideriis (quæ amori alas nuncupant) ad te quam cūtissimè non pervolet.

En exprimo tibi recentibus notis

EPISTOLA.

notis Gemitus, Vota, Suspiria ;
sed ita ex primo, tibi ut placeant
Gemitus, Vota sapiant, dele-
bant, etent Suspiria. Tuos duntaxat
in illos Gemitus inibi audies, qui
extant vitæ innocentis, non
pœnitentis indices ; Vota hic
agnosces tua, quæ religioso a-
nimō, longè antè quam in lu-
cem ederentur, impressisti : tua
percipies ad extremum Suspi-
ria, nulli nisi Deo testi audita,
quæ tamen mea Typographia,
perinde ac verax Echo tibi re-
cinit quantumvis abnuenti.
Leges quod *Vates Claromontanus*
aliquando scripsisti ; lauda-
bis quod pari solertiâ excogita-
sti ; in alieno ingenio tuum
agnosces, quod admirationi u-
niversæ, in ipso Parisiensis Uni-
versitatis meditullio subjecisti,
Dices

EPISTOLA.

Dices in hoc obtrudendū
munere fuisse me plūs æquo li-
berum; tuæ me dignitatis pa-
rinde ac exilitatis meæ obli-
sum fuisse, summæ adhæc in
urbanitatis esse, quem filii pa-
trinum non ità pridem subru-
sticâ libertate delegerim, eu-
dem ad suscipiendum de præliti-
libellum, patronum amplecti si-
Hoc, inquam, nec immeritò di-
ces, de me plura etiam, si lubet
additurus: mihi nimisum est po-
debuisse religioni Sacrum Ab
batis baculum & crucem; ve-
nerationi ætatem illam in ipso
primævo flore maturam; ad
mirationi çanam istam in ju-
ventute ineunte prudentiam
stupori denique acre ingenium
ad quod Theologia, Philoso-
phia, cæteræque artes factæ po-
tiùs

EPISTOLA.

deiùs, quām ipsum ad illas natum esse videatur.

Sed vide, quæso, *Vir Illustrissime!* an in me fuerit tuæ comitatis illecebris obniti, cui non plebeii modò, sed etiam optimates ipsi serviant? An licuerit eludere blandientis modestia aucupia, quibus meticuloſissimus quisque sese irretiri gaudeat? An denique populari cedere potius pietati non oportuerit, quæ tota in Pia Diferia effervescebat?

Patere igitur me Gemitibus satis multis unum addere, quem obsequiorum meorum conscientia cenuitas meæ voluntati non minus quām tuæ impar amplitudini exprimit. Sine me collectiis tot Votis unicum inserere quo me tibi, fortunas meas, libros, totam denique domunculam obstringo: Permitte denique aliena me Suspiria uno claudere suspirio, cuius

EPISTOLA.

cujuſ moduſ nulluſ finiſque futuſ
eſt, niſi quem laboruſ tuoruſ, ut
ſperaµus, monimenta & impressa
typiſ elogia tandem aliquando ac-
cerſiverint. Hoc ultimum ſapien-
teſ cuncti, quibus innotuisti (cu-
poſſo notuſ non eſ?) vaticinan-
tuſ; hoc tuæ vitæ perfectiſſima ru-
dimenta portendunt; hoc demuſ
nouuſ Pioruſ Defiderioruſ Typo-
graphuſ ardentiſſime tibi deſiderat
H
Nec non ille, quem habui ejuſdem
nuper Defiderii comitem, Defideri-
oruſ operaſ Cenſorem, in ſua tib
at
Aſiā, *Vir Illuſtrissime*, nuncupandā
authoremque ut iteratam illam De-
ſiderioruſ noſtroruſ Editionem
ſub ejuſdem Amplitudiniſ tuæ auſpi-
ciis (quæ uti ſperaµus, ita poſtula-
muſ enixē nobis ut aſpirent) pub-
lici juris tandem aliquando facere
muſ: Ego tibi potiſſimum,

Addiſſiſſimus JOHANNES HENAULT
Typographuſ.

Appro

Approbatio.

HÆc Pia Desideria, Gemitus, Vota, & Suspiria Animæ Christianæ, Elegiis, Emblematis, & SS. Patrum Scriptis illustrata à R.P. Hermanno Hugone Societatis Jesu Presbytero pererudita sunt & solida, atque perlucidam semitam continent; quâ eterna veritas, & vera charitas, & chara eternitas obtineatur, ab his qui in tenebris & in umbrâ mortis sedent, ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

Datum Bruxellæ 9.

Idus Novembris,
1628.

HENRICUS SMEYERS,
S. Theologiaz Licentiatus
Scholaisticus Bruxellensis.

1

**Domine, ante te omne desiderium meum
& gemitus meus à te non est absconditus.**
Psal. 38.10.

DESIDERIO
OLLIUM AETERNORUM
CHRISTO JESU,
IN QUEM
Desiderant Angeli
prospicere.

ORI ET DESIDERIO SUO.
Vir desideriorum.

*ne, ante te omne desiderium meum,
gemitus meus a te non est abscon-
tus. Psal. 38. 10.*

Uot mihi clam tacitis mens æstuet anxia vo-
tis,

Indicio potuit discere nemo meo.
Nemo, nisi arcani qui pectoris intima lustrat,
n fugit humani nulla latebra finus.
os gemitus, mea scit suspiria solus,
culis etiam persecat ima suis.
n alterius sua sensa Profuderit aurem,
i secreti proditor ipse sui ?
ulla foret speranda hæc arte medela,
siderius hæc foret una meis.

Sed

Sed neque depositas levat auris amica querelas,
Nec desideriis hac sit ab arte modus.
Cooperat, heu ! natos Rachel ululare peremptos
Mox ubi nil flendo, profuit, abstinuit,
Scilicet ipse suas facit ignis, editque favillas,
Quasque pluit, nubes, ipsa resorbet aquas :
Sic melius, proprios quos fudi, combibo fletus,
Inque suum recidit tutius unda sinum.
Quae mea sint igitur, dum triste gemo, lamenta,
Non nisi nos soli novimus, ille, & ego :
Quid voveam ; tacitis dum compleo littora votis
Non nisi nos soli novimus, ille, & ego.
Quid clamem, mea dum sese suspiria rumpunt,
Non nisi nos soli novimus, ille, & ego.
O quoties fictas animus gerit histrio partes,
Et pugnant animo fronsque colorque suo :
Dum patitur tragicos mens personata cothurnos,
Saepius in membro Roscius ore salit.
Nulla fides lacrymis, lacrymæ simulare docentur
Nec, nisi vis falli, ritibus ulla fides.
Solvor ut in fletus, putat omnia tristia vulgus,
Solvor ut in risus, omnia læta putat :
Fallitur ah ! nostri neque scit mendacia vultus,
Cùm lator, lacrymor ; rideo, cùm doleo.
Vix tibi tot, Protheus, quot sunt simulantibus ora
Vota quibus larvam dant, adimuntque suam.
Nemo meos Gemitus, Vota aut Suspiria novit,
Nemo, duo nisi nos, & duo sufficiunt.

GEMI

Heb. 4. 13:

Nec est ulla res creata
non manifesta in
conspicu ipsius: imo om-
nia sunt nuda & intime
patentia oculis ejus quo-
cum nobis est negotium.

C

GE-

Anima mea desideravit te in nocte
Ier 26. 9.

ANIMÆ PŒNITENTIS. 3

GEMITUS
ANIMÆ
POENITENTIS.

LIBER PRIMUS.

GEMITUS I.

Anima mea desideravit te in nocte.

Isaix 26. 9.

Hei mihi quādū densis nox ineubat atra tenebris !
Talis erat , Pharies quæ tremefecit agros ,
Jubila, lurida, squalida, tetrica, terribilis nox ;
Nocturno in censu perdere digna locum.
Non ego tam tristes Scythico puto, cardine lunas ,
Tardat ubi lentes Parrhasis Ursa rotas ;
Nec tot Cimmerio glomerantur in æthere nubes ,
Unde suos Phœbus vertere jussus equos :
Nec reor invisi magis atra palatia Ditis :
Fertur ubi nigrā nox habitare casā :
Nam licet hīc oculis nullam dent sidera lucem ,
Non tamen est omni mens vidiuata die.
Nocte, suam noctem populus videt ille silentium ,
Et se, Cimmerii, Sole carere vident.
Arctica eum senos regnavit Cynthia menses ,
Dat fratti reduci septimia luna vices :

C 2

A 8

Ast me perpetuis damnat sors dira tenebris,
 Nullaque vel minimo fidere flamma micat :
 Et neque (quod cæcis unum solet esse levamen)
 Ipsa suam noctem mens miseranda videt.
 Quin tenebras amat ipsa suas, luce inque perosi
 Vertit in obscoenæ noctis opaca diem.
 Nempe suas animo furata superbia flamas,
 Nubilat obscuro lumen cæca peplo.
 Nec finit Ambitio nitidum clarescere solem,
 Fuscat & ingenuas Idalis igne faces.
 Heu, quoties subit illius mihi noctis imago,
 Nox animo toties ingruit atra meo !
 Sors oculis nostris melior, quibus ordine certo,
 Alterius reparant Lunæque, Sælique vices :
 Nam quid agat ratio, quid agat studiosa volun-
 Quas habet, ut geminos mens peregrina duce-
 Major habere oculos, dolor est, ubi non datur
 Quam, quibus utaris, non habuisse oculos.
 Qui dolet oppressus lapsis velocius umbris,
 Lætior aggreditur manè viator iter.
 Sed nimis hæc longas tenebris nox protogat h-
 Quæ tibi manè negat cedere, Phœbe, diem,
 Cùm redit Arctoo Titan vicinior axi,
 Exultat reducis quisque videre jubar :
 Scilicet Auroræ gens vertitur omn's in ortus,
 Quisque parat primus discere, Phœbus adest
 Sic ego, sæpe oculos tenui sublimis Olympo,
 Adipiciens, gemino qui jacet orbe Polum.
 Et dixi tam sæpè : Nitesce, nitesce, meus Sol !
 Sol mihi tam longos obtenebare dies !
 Exorere, exorere, & medios saltem exete vultu
 Vel scintilla tui sola sat esse potest ?
 Quim etiam tanti si luminis abnus tisum,
 Sufficiet radios expetiisse tuos.

BE

BERNARDUS

In Cant.

Sermone 75.

Abet mundus iste uobis
noctes suas, & non paucis.
Quid dico, quia noctes
abet mundus? cum pene
totus ipse sit nox, & totus
emper uersetur in tenebris.

Ast me perpetuis damnat sors dira tenebris,
 Nullaque vel minimo fidere flamma micat :
 Et neque (quod cæcis unum solet esse levame
 Ipsa suam noctem mens miseranda videt.
 Quin tenebras amat ipsa suas, lucemque peros
 Vertit in obscoenæ noctis opaca diem.
 Nempe suas animo furata superbia flamas,
 Nubilat obscuro lumen cæca Peplo.
 Nec finit Ambitio nitidum clarescere solem,
 Fuscat & ingenuas Idalis igne faces.
 Heu, quoties subit illius mihi noctis imago,
 Nox animo toties ingruit atra meo !
 Sors oculis nostris melior, quibus ordine certo,
 Alterius reparant Lunæque, Sölque vices :
 Nam quid agat ratio, quid agat studiosa volun
 Quas habet, ut geminos mens peregrina du
 Major habere oculos, dolor est, ubi non datur
 Quam, quibus utaris, non habuisse oculos.
 Qui dolet oppressus lapsis velocius umbris,
 Lætior aggreditur manè viator iter.
 Sed nimis hæc longas tenebris nox protogat h
 Quæ tibi manè negat cedere, Phœbe, diem,
 Cùm redit Arctoo Titan vicinior axi,
 Exultat reducis quisque videre jubar :
 Scilicet Auroræ gens vertitur omnis in ortus,
 Quisque parat primus discere, Phœbus adest
 Sic ego, saepe oculos tenui sublimis Olympo,
 Adspiciens, gemino qui jacet orbe Polum.
 Et dixi tam saepè : Nitescet, nitescet, meus Söl !
 Sol mihi tam longos obtenebrare dies !
 Exorere, exorere, & medios saltē exere vult
 Vel scintilla tui sola sat esse potest ?
 Quin etiam tanti si luminis abnus usum,
 Sufficiet radios expetiisse tuos.

BE

BERNARDUS

In Cant.

Sermone 75.

*H*abet mundus iste noctes suas, & non paucis. Quid dico, quia noctes abet mundus? cum penterius ipse sit nox, & totus imper veretur in tenebris.

6
Deus, tu scis insipientiam meam,
delicta mea à te non sunt absco-
dita. Psalm. 69. 6.

GEMITUS II.

Deus, tu scis insipientiam meam, & delicta mea a te non sunt abscondita.
Psalm. 69. 6.

Si tibi stultitiae nulla est patientia nostræ,
Omnia confilio qui sapiente regis;
Nullus ab offenso veniam sibi numine speret,
Nullus enim culpâ, stultitiaque vacat.
Hæc etiam excelsas afflat contagio mentes,
Et sua stultitiae quælibet aura rotat.
Quid simulasse juvat? semel insanivimus omnes:
Ingenua humani stemmatis illa nota est.
Et pater, & mater generis primordia nostri,
Maxima stultitiae signa dedere suæ.
redire posteritas, fatali vendita pomo es;
Stultius hac aliquid venditione fuit?
Nec minus insanus, magni patrimonia census.
Perdidit esuriens, munere pultis, Esau.
Et Salomon tactam sensit vertigine mentem,
Dum castam insano vertit amore domum.
Non igitur magni fallunt oracula Regis;
Stultorum innumerum qui docet esse gregem,
Legiferi neque vana canunt præsagia vatis,
Quæs' deserta hominum tanta ruina fuit:
O saperent, ait, & cauti ventura viderent:
Non adeo in vitium cerea turba foret.
Quis (nisi desiperent) quosdam dixisse putaret,
Nul' un qui terris imperet esse Deum!
Quilibet ut peccet (alias peccare timoret)
Est sibi nullum fingit in orbe Deum.
Ipsa igitur nostros avertunt criminâ sensus,
Nullus & in vitium, sit nisi stultus, abit.
Sed neque jam gliscens stat in hoc dementia passus,
Precipi in perus truditur acta pede:
Extruiusque domos, cœloque educimus arces,
Ceu data perpetuâ terra colenda foret?
Craftina lux coget vitæ itatione moveri,
Quis neget insanias nos fabricasse domos?

Conserimus platanos, disponimus ordine lauros,
 Areolas hortis dividimusque suas :
 Quæ stolidi serimus, vix te tuis aspicit hæres,
 Quo tibi, qui carpet tum tua poma nepos ?
 Sic, puto, dat senibus puerilis natio risum.
 Cùm fabricat luteas, parvula turba, casas :
 Ludicra sollicitis servet res publica curis,
 Hic scenum, hic paleas convéhit, ille trabes,
 Aggerit hic gravidò plantas, & stramina plaustris,
 Hujus erat testa quædere manus aquam,
 Et sibi tum structæ gratantur mœnibus urbis,
 Magnaque se pueri regna locasse putant
 Hæc videt, ac ridet, quæ transit grandior ætas,
 Vixque graves sese virque, senexque tenent.
 Haud aliter Superis dant nostra negotia risum,
 Regnaque pro nidiis, quæ fabricamus, habent.
 Hæc quoque sub stolido sapientia nata cucullo,
 Tam variis nullum vestibus esse modum,
 Pauca, vel hoc studio, peregrinus ad oppida currat
 Inveniet vester per loca quæque novas.
 Si sedeant uno simul omnes forte theatro,
 Quos sua dissimiles Palla, chlamysque facit,
 Ridiculis videat plenissima pulpita munis,
 Rideat & socii pallia quisque sui.
 Jam studium geminarum, & habendi quis furor suus
 Sudat in hoc hominum nocte, dieque labor.
 Quid tamen est aurum, fulvæ nisi pulvis arenae ?
 Gemmæque, quæm vitrei gutta gelata maris ?
 Ambis & has tanta gens stulta cupidine gazas,
 Ceu foret hinc miseris una petenda salus,
 Ecce tibi minimo cœlum venale labore,
 Et cœlum hoc pretio, quantula turba petit ?
 Heu genus insanum ! terras præponitis astris,
 Ignotis nimium dona caduca bonis !
 Quis pueros (lusu si vel tam turpiter errent)
 Orbili meritos aspera sceptra neget ?
 Nempe sciunt levibus quid distent æra lupinis,
 Ut semel abjectas defruere nuces.
 Nos mage desipimus, cùm parva crepundia, cœlo,
 Proh pudor ! & fluxas pluris habemus opes.
 O medici medium stolidis pertundite venam !
 Stultitiae queat hic proximus esse furor.
 Sed videt hæc, magnus qui temperat arbiter orbem,
 Nostraque, stultitiae nomine, multa tegit,
 Et mea propitius deliria plurima transit,
 Multaque scit cæcæ dissimulanda manu.

Et qui jus adimat, novit prætoris egere,
Ne perdam, patrias quis inihi servet opes,
Ergo adeat sanum mea, fac, tutela patronum,
Stultitiae custos esto vel ipse meæ.

CHRYSOSTOMUS,

Hom. 4.

In Joannem.

Nihil ab insanientibus
differunt, qui terre-
nas res & breui duraturas
tamquam in somnis su-
spicantur.

GE-

Misericordia mei, Domine, quoniam infirmus sum: sana me, Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea. *Psalm. 6. 3.*

GEMITUS III.

*Miserere mei, Domine, quoniam infirmus
sum : sana me, Domine, quoniam con-
turbata sunt ossa mea. Psalm. 6. 3.*

Conquerar : an fileam ? justas habet ira que-
relas.
CHeu sine Pœoniâ sola relinquor ope !
 Non ego iussa licet juratis credere verbis,
 Speralem, cordi non magis esse tibi.
 Siccine tardus ades, neque nostra pericula tangent ?
 Quæ potuit tantæ cauſa fuisse moræ ?
O mea spes ! Numen quo non præsentius ægris,
 Sic potis es nostri non memor esse mali ?
Nunc aderant pariter Podalyrius, atque Melampus,
 Phillyrides Chiron, Pœoniusque senex.
Multaque præterea comitata Machaone turba ;
 Quique aliquod medicâ nomen ab arte gerunt :
Tu solus deeras, morborum, publica cura,
 Postque tot Hippocrates ultimus ecce venis.
O mea spes ! numen quo non præsentius ægris,
 Sic potis es nostri non memor esse mali ?
Omnibus est oris visus color indice linguâ,
 Omnibus admotâ vena notata manu :
Nil, siunt, vitale rubet, neque languida certa,
 Vena notat, pulsu præmoriante moras ?
Iisque ego plus ipsis deprendo medentibus ægra,
 Destituit medicos ars sua, meque salus.
Quidnam igitur sperem fugientibus orba Magistris,
 Morbus ubi vincit sævior artis opem ?
Cæca per infectas serpunt contagia venas,
 Imaque subsidit lapsus in ossa dolor ;
 Et caput, & cubiti se sustentare recusant,
 Tinctaque vix Baccho vena medente redit.
 Et jam vix animæ supereſt pars ultima nostræ,
 Heu paror inferiis proxima pompa meis !
 Denique qui morbos cupit omnes discere nostros,
 Copia quod fieri non finit, ille cupit.

Hic

Hic status, hæc rerum facies miseranda mearum est,
 Nec juvor illius, qui medeatur, ope.
 Adspice vix nostram poteris dignoscere formam,
 Vultus abest vultu, sequit nec ipse testet.
 Lumina suffosis retrò fugere cavernis,
 Magnaque purpures facta ruina genis,
 Nec quisquam hanc ferro potuit compescere noxam,
 Quin caput & faciem carperet atra lues.
 Tetrica quid memorem vigilis fastidia lecti?
 Quæque manu tangi vulnera cruda timent?
 Vulnera proh nullis medicanda Machaonis herbis!
 Qualia, quæ secuit barbarus ensis, hiant:
 Vulnera, secretas animi populantia fibras.
 Quæ nullus media claudat hulca manu.
 Nempe graves, mea sunt quas feci, vulnera noxae?
 Vulnera, trux animæ carnificina meæ.
 Adde, quod intus opum dirus mihi turget hydrops,
 Lentaque quod meditor nausea tardet opus;
 Tensaque ventosi propè rumpant ilia fastius,
 Et Veneris tacitus pectora cancer edat.
 Hæc ego sèpè dedi variis tractanda Magistris,
 Semper at oblatæ cura fessellit opis.
 Scilicet ipse suæ, hic tentat inaniter artes,
 Qui raptum Androgeo reddidit arte diem:
 Quique potestates succorum norat & usum,
 Una salus ægris spesque. Epidauræ tuis:
 Nec iuvet hic Chiron, operosæ viribus herbae,
 Nec summum medici nomen Apollo chori:
 Officium tanto cedit minus empe dolori,
 Non habet hic ullum succus, odorve, locum.
 Quas igitur spectem, vestri, nisi Numinis, aras
 Funeribus nullis quas Libilitina notat?
 O mea spes, Numen quo non presentius ullum:
 Ecce tuam veneror mortua pæne, manum.
 Sanus Apollineâ non indiget arte vel herba,
 Lege Machaoniæ, qui dolet, artis eget.
 Mens mihi læsa dolet, plus simplice vulneris ictus
 Ne doleat, vires experjare tuas.
 Illa ego sum, Solymis quam prædo cruentus arenis
 Stravit, & inimici diffidit ense latus.
 Tu Samarita, mero; Tu vulnera mitis olivo
 Obline, barbarica vulnera facta manu;
 Quosque Levita negat, medicos infunde liquores,
 Crescit ab infuso rore, meroque salus.

All-

AUGUSTINUS.

Serm. 55.

De Verbis Domini, c. 55.

Acet toto orbe ab Ori-
ente usque ad Occiden-
tem grandis ægrotus, sed
ad sanandum grandem æ-
grotum descendit omnipo-
tentis medicus; humiliavit
se usque ad mortalem car-
nem, tamquam usque ad le-
dum ægrotantis.

GE-

14

Vide humilitatem meam, & laborem
meum: & dimitte universa de-
licta mea. *Psalmus 25.*

GEMITUS IV.

Vide humilitatem meam, & laborem
meum: & dimitte universa delicta
mea. Psalmus 25.

Aspicis heu savus! nostris neque tangere cu-
ris,
Aspicis, & credi vis tibi, me quod ames?
Futilis ignaro cantetur fabula vulgo;
Sentit amicorum vulnera, quisquis amat.
Aspicis & pateris; neque cura est ulla juvandi?
Verus amor promptam non ita tardat opem.
Aspice, quam turpi subigar damnata labore;
Aspice, cui tendam colla premenda jugo.
Si foret ingenua saltem labor indole dignus,
Nec nimis abjectæ vilius artis opus;
Multæ meus casus magnorum exempla levarent,
Et faceret propriam, fors aliena, levem.
Sæpe Ducum proavos, Regesque noverca coegerit
Augustas operi fors adhibere manus:
Protea frangantem septemplicis ostia Nili,
Sic oras miseram, Rex Menelaë, stipem.
Dextra Syracusii sceptris aisueta Tyranni
Sic ferulas, pueris scepta verenda tulit.
Flenda exempla quidem, tamen haud ducenda qu-
dori.
(Non etenim miseris sunt sua fata probro)
Ait mea non lacrymis, sed digna pudore ruina est,
Quæ toto serviles sponte subacta molas,
Quævis ab infidâ Samson detonsus amicâ,
Circuit indignas, hoste jocante, rotas.
Atque utinam famulas tantum damnaret ad artes:
Explerem ingenua sordida pensa manu:
Turpibus at servum vitiis addicere pectus,
Exulis asperius mancipiique jugo est
Ah pudor! & (duplicis nova quæ mihi causa ruboris)
Ipsa meum dannas excorior author opus.

Vix bene pertæsum est, rursumque revolvitur em
Crescit & attextis nexa catena malis.
Scilicet illa manet plectendas ultio noxas,
Admissum sequitur culpa secunda scelus.
O quam saepe meo sensi haec discrimina damno !
Nec tamen est damni mens revocata metu.
Nempe trahor vario studia in diversa duello,
Ut ratis ambiguis jam pila facta Notis.
Et trahit hinc (vitii, quæ lena comesque) voluptas
Quique jubet vitium, retrahit inde dolor.
Saepius illa tamen redit & certamine victrix,
Affiduus vitio sit licet ille comes.
Sic habet alternos virtus, vitiumque triumphos,
Et mens aeterno vertitur orbe, labor.
Tu super haec etiam loris servilibus instas,
Addis & in penas verbera dura meas ;
Ponaque cum culpe sit culpa secunda, peracta
Supplicus penas adjicis usque novas.
Nempe Ixionius non est modo fabula gyrus,
Yincta, sed aeternæ vertor in orbe molas :
Alpice haec durus, neque nostro tangere iato ?
Alspice, & in penas iniior esto meas !

AUGUSTINUS
In Psalm 36.

Molendinum puto di-
ctum mundum i-
sum, quia rotâ quâdam
emporum volvitur, &
natores suos conterit.

D. GE.

18

Memento, quæso, quod sicut luto
feceris me, & in pulverem re-
cess me. Job. 10. 9.

GEMITUS V.

Meminoto, quæso, quod sicut lutum fece-
ris me, & in puluerem reduces me.
Job. 10. 9.

Ergone cœlitibus jam nata oblia regnis
Quis Ganymedo miscuit ista Scypho.
Quid facit immemores ad nostra negotia Di-
vosa?

Lethæas Superi forte bibistis aquas.
Oblita es; mea lux, aut vis oblita videri;
Cum dubitas proprium quale crearis opus:
Si nescis, reseram; si scis, cur fingere pergis?
Me tua de lutea dextera fecit humo.
Quenam ubi? toto locus est notissimus orbe.
Primus ubi pater est conditus, hortus erat.
Omnis ubi de riguis argenteus exilit herbis,
Quadruplici que suas flumine, fundit aquas,
cire lubet tempus minimo post tempore falsas
Cum maris aggeribus terra coëgit aquas.
Addo (quod historiæ fecit, hac quoque parte pro-
bandæ)

Puniceo rubuit Dædala gleba solo.
Hinc tribus es modicam digitis admensus arenam;
Primaque massa mea corporis illa fuit.
Nec primis erit his natalibus exitus impar,
Nil nisi pulvis eram, nil nisi pulvis ero.
Sic faber argillam famiis dum reparat agris,
Ædificat facili pocula ficta luto.

Principio terræ segmenta lagonibus urget.
Inde levi madidam flumine mollit humum;
Denique materiem pernix rota versat in orbem
Amphoraque ad motæ nascitur arte manus;
Nascitur, at mediâ vix amphora vixerit hora,
Frangitur, inque suam fracta recurrit humum.
Illaud magè firma meæ fundamina condita vita,
Et levissimos extemos finiet umbra dies.

Cur igitur ; veluti fuga non satis incitet annos,
 Præcipites glomerat mobile tempus equos.
Sponte meus pulvis, nimis heu cito sponte satiscit
 Et mea non ullo, vita premente, fugit.
Si mihi me vitrea Cœum concrevit ab unda,
 Calite crystallo membra gelata forent ;
Aut quales memorant cœlestia lumina, stellas,
 Quas suus è liquidis condidit author aquis :
Aut ioret Angelicæ munus sine corpore vita,
 Elisis qualem mentibus esse ferunt.
Spærareni Angelicis æqualia sœcula lustris
 Æqualesque Poli, fideribusque dies.
Sed data squamigeræ mage fortia corpora turma
 Quam peperit viridi Doris aquosa patri.
Quin etiam volucres cunis melioribus ortæ,
 Plumea queis nitidæ membra dedistis aquæ.
Outinam rigidis mihi stent adamantibus artus ;
 Aut durent nervos fulva metalla meos.
Felices Scythicæ fato meliore sorores
 Fama, quibus rigido finxit ab ære manus :
Cuique fuit solo corpus penetrabile talo,
 Ærea nam reliquum lamina corpus erat.
Sed quid ago, damnoque mei cunabula limi ?
 Aut queror è fragili corpora ficta luto ?
Non bene vasa suo faciunt convicia fabro,
 Nec faber ipse suum jure refutat opus.

RUPERTUS

In Jeremiam.

Lib. I. Cap. II.

AUsum est infelix lu-
tum blasphemare fi-
uli sui digitos : quid igi-
ur ? nimirum, figulo ju-
tissimè digitos suos foris
ontrahente, & cum totâ
panu feriente dissipatum
st. vas dissipatione vali-
â.

GE-

22

Peccavi : quid faciam tibi, O Custos
hominum ! quare posuisti
contrarium tibi ? Feb. 7. 20.

GEMITUS VI.

Peccavi : quid faciam tibi, O Cuius
hominum ! quare posuisti me contra-
rium tibi ? Job. 7. 20.

Et juvat, & merui, pleno scelus ore fatendum
est,
Culpa mea est nullo digna patrocinio.
Peccavi, fateor ; nec quæ male crima feci,
Ullo fucari posse colore puto.
Nec mihi dedecoris metus est, aut cura pudoris,
Publica flagitiis debita pena mejs.
Ecce manus ultrœ supplex tibi porrigo vincetas,
Quæ mihi sit, tantum, pena luenda rogo.
Quid tibi vis faciam ? Vis trudam pectus in enses ?
Aut cladi statuam moesta trophyæ meæ ?
Vis tua centenis cumulari altaria libis ?
Aut pia sumosis thura micare focis ?
Aut meus ipse tuas mavis cruor imbuat aras,
Hostia criminibus substituenda meis !
Ah, foret illa meæ vix par quoque victimæ noxæ !
Namque meo est omnis criminæ poena minor.
Non tamen est sævas tantus tibi servor in iras,
Quas lenire cruor solus & ara queant.
Sæpè tuus parti superatæ mucro pepercit,
Et conservato nomen ab hoste tulit.
Non sinit ingenium tantos tibi surgere motus,
Quantis pro merito culpa pianda foret.
O bone terrigenum custos, tutelaque mundi
Publica suspendit tot cui vota salus.
En tua se mediâ clementia monstrat in ira,
Quaque manu gladios, hac quoque tendis opem.
Si pateris (quamvis summo mea causa patroni
Eloquio, melior nullius esse queat)
Praece tamen pro me, vel pro te (quod magis optem)
Ne tua fors etiam, sit mala causa, loquar.
Non nego peccavi ; communis at hic fuit error :
Damnare communis criminis una luam ?

Cum

Cum ruerent alii, male quo suus impetus illos
Impulit, in flamas Bacche, Venusque tuas.
Dextra suum fulmen, quamvis vibrata, remisit,
Tensaque pro gladio lenis oliva fuit.
Cur mihi perpetuo contra adversare duello,
Ceu gladiator ego tuque lanissa fores?
Non satis est culpam fassas tibi tendere palmas,
Criminibusque iram promeruisse tuam?
Quid, quod & egregii dederim tibi muneris ansa
Materies laudis dum mea culpa tuæ est.
"Nam nisi peccasset, quid tu concedere posse?
"Clementes nomen non habiturus eras.

GR

GREGORIUS

In cap. 7. Job.

Lib. 8. c. 23.

Tum sibi contrarium
Deus hominem po-
suit, cum homo Deum pec-
ando dereliquerit; justus
vero conditor hunc sibi
contrarium posuit, quia
nimicum ex elatione de-
putavit.

E

Gur

26

Cur faciem tuam abscondis, & arbit-
me inimicum tuum? Job. 13.24.

GEMITUS VII.

Cur faciem tuam abscondis, & arbitraris me inimicum tuum? Job. 13.

24.

Ego meus, tantæ causam tibi præbuit ira,
Qui condonandus leniter error erat?
Credideram torvos tantum te fingere vultus,
Nec nisi compositis os simulare minis.
Scilicet ut flenti genitrix negat ubera nato,
Sed negat, ut lacrymis saepius illa petat.
Aut qualis puero fugiens negat oscula nutrix,
Oscula, quæ toties, dum fugit, ille dedit.
Sic ego te fictos rebar mihi ducere vultus,
Utque magis sequerer, fingere velle fugam,
At geritur video dicto res seria bello,
Falsa nec, ut rebar, larva, sed ira fuit.
Avertiisque oculos, dedignarisque videri,
Pax veluti numquam concilianda foret.
Et fugis, ut viso fugit eminus hostis ab hoste,
Aut quem fulmineo dente laceffit Aper.
Ceu timeasque oculis visus faxescere nostris,
Oculis oppositâ lusitina cauta manu.
Quo precor hanc tanto merui pro crimine poenam,
Ut velut indignans ora videnda neges?
An quia peccavi vultu frustraris amantem?
Ah vultu! numquam qui mihi durus erat.
Aut mea ne magicas jaculentur lumina flammæ,
Sibilet aut nostro Regulus ore, times?
Ante veni tutis Cyraeos visibus orbes,
Vibratamque oculo pelle nocente necem:
Donec enim verso me dedignabere vultu,
Te, dolor, irato vivere, major erit.
Nullius alterius faciunt mihi lumina bellum,
Luminibus possum, Phœbe carere tuis:
Pulera tuos oculos contemnere, Cynthia, possum,
Qui pascunt reliquas igne nitente faces;

Attamen absque tuis oculis, mea vita, meum eu-
Vivere, non aliter quam sine corde, queo.
Cense igitur reliquas, quibus obruor auxia, eu-
Si tam dura oculis Poena carere tuis !
O quantô ! ô quantô mihi grandius hoc tormentum
est.
Te quod amem mea lux, me tamen haud
miles.

M B R O S I U S.

Apolog. pro David,

Si quis offenderit ser-
vulorum; avertere ab
eo vultus solemus: si apud
homines hoc grave dicitur,
quanto magis apud Deum?
Vides enim quod faciem
suam Deus à Cain mune-
ribus avertit.

E 3

Quis

30

Quis dabit capiti meo aquam, & oculis
is fontem lacrymarum, & plorabo di-
nocte? Jerem. 9. 1.

GEMITUS VIII.

is dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo die ac nocte? Jerem. 9.1.

Uis mihi det, liquidas caput hoc vertatur in undas,
 Totque fluat guttis, quot stetit ante commis?
 nte patet campus, quem flebilis imber inundet.
 Iipa nec, ut fluctus ex patientur, obest.
 nea si subito duo flumina lumina fiant.
 at capiet geminas alveus aptus aquas.
 meis totus lacrymis non sufficit imber,
 erpetuò flentis qui rigat ora semis.
 ita nec Andromache, quæ lumina proluit undas,
 illa meis lacrymis unda sat esse potest.
 c tua, Jesside, lacrymati balnea lecti,
 alnea nocturnis humida semper aquis.
 c quibus es solitus jejunia pascere guttæ,
 Nocte dieque, tuus quæ tibi panis erant.
 nec illuvies plorabilem lacrymarum,
 Quam pluit in Domini Magdala mœsta Pedes :
 c (tibi, qui geminis in avarerat humida sulcis
 Lumina) fons mœstæ, Petre, perennis aquæ.
 tua, Nile, velim septemplice flumina rivo,
 Culm vagus Iiacos obruis amnis agros.
 ut qualis madidum cùm mergit Aquarius annum,
 Totaque in hybernæ astra liquantur aquas ;
 ut potius trepidas qualis ruit imber in urbes,
 Omnia cùm pluvio claustra reclusa Jovi.
 alminaque & turres & acuta cacumina, cautes
 Et nemora, & montes, nil nisi pontus erant.
 os oculis voveam gravidis mihi currere nimbos,
 Et caput hoc totus fiat ut Oceanus.
 ut saliem in geminos tabescere lumina rivos,
 Perpetuove meas amine natare genas.
 nec siccari oculos, nisi cùm stupor oblitus illis,
 Finiat ut lacrymas ultima gutta meas.

Felices nimium, vitreæ, gens cætula, nymphæ,
 Membra quibus fluido sunt liquefacta vitro.
 Vosque, paludosis mutatæ fontibus artus,
 Quas vetus est quondam fama profusa nurus:
 Cur mihi non liquidis stillant quoque brachia rivi
 Glaucaque muscosis fluctuat unda comis?
 Illa ego sum fontem quæ non admittor in ullum,
 Illa ego sum frustra quæ liquor esse velim.
 O utinam! celerem vertar, novus Acis, in annos
 Qui Galatæa tuo flumen amore fuit.
 Aut aliquod fieri jubeat me Biblida Numen,
 Quod fieri jussit Biblida fontis aquam!
 Aut Acheloë, tuâ liceat mihi hunc ere formam,
 Hercule decepto, cum leve flumen eras!
 Non ego tunc Acheloë, precaria corpora ponam
 Taurus ut exuto flumini, ore, puter.
 Et licet obscuri fuerim nisi nominis amnis,
 Non ego me nomen vile tuisce querar.
 Jugis aquæ largus tantum mihi suppetat imber,
 Cætera securum nomen honoris erit.
 Tum mea inexhaustos deducent lumina rivos,
 Pindus ut æstivâ de nive volvit aquas.
 Perque fluent lacrymæ, veluti vaga flumina, vi
 Flumina luce fluent, flumina nocte fluent.
 Nec nisi flere meis oculis erit illa voluptas,
 Donec crunt lacrymis crimina mersa meis.

HIERONYMUS.

In Jerem.

Cap. 9.

SItotus vertar in fletum,
Et nequaquam guttæ
sint lacrymarum, sed abun-
dantia fluminum, non satis
dignè flevero.

Dolo-

34

Dolores inferni circumdederunt me, præcupaverunt me laquei mortis. · Psal 18. 5.

GEMITUS IX.

olores inferni circumdederunt me, præ-
occupaverunt me laquei mortis.

Psalm. 18.5.

Rgo iterum Actæon aliquis nova fabula ficit,

Infelix canibus præda voranda suis?

En, mihi mens nemorum studiis juvenilibus
arsit,

Et periit studiis mens propè capta suis.

mens fuit, ancipites venatu pellere curas,

Non tamen in sylvis, pulcra Diana, tuis.

Iva mihi rapidis non eit latrata molossis,

Lustra nec infestâ sollicitata cane.

Ec juga Taygeti, neque Mænæla territa cornu,

Nec fulvus volucri cuspide stratus aper.

Ec mea Partheniis circumdata retia sylvis.

Nec meditata feris callida lina dolos.

Numquam ego vel pedicas, venabula, tela, vel ar-
cus,

Ullaye Spartanæ Virginis arma tuli.

utinam mens ista mihi, Dictynna, fuisset.

Non ego nunc prædæ cingerer arte meæ!

Ceu quibus imprudens studiis mihi torpuit ætas!

Quin potius, nemorum crura notata rubis!

Ur quæsita tuis mihi præmia, Bacche, trapetis?

Aut agitata tuis præda, Cupido, lugis?

Con tantum pharetram; neque tantum tela Cupido

Cauta sed, ut fallas, fila, p. agasque geris.

Impineos tantum neque concutis Eue thyrso,

Sunt quoque, queis capias ebria crura, doli.

Cum surgit Dalilæ Samson male tonsus ab ulnis,

Vincta Philistæo brachia sune tulit.

Cum jacet ignoto Noë superatus Iaccho,

Com pœde succiduos stringis Iacche pedes.

Dalis, ecce, suis iam me quoque cassibus ambit,

Quæ toties votis præda petita nieis.

Hei mihi, quot circum pedicarum indagine cingor,

Ceu sera venantum præpete septa globo!

Sci-

Scilicet illa fuit spectri feralis imago
 Antonio celsi vertice visa jugi :
 Cum paruere oculi collecta sub unius ictum
 Omnia, quæ mundo dedita regna jacent,
 Omnia, ceu parvæ tellusque, polusqne tabellæ,
 Pictaque stant minimo corpora tota vitro.
 Omniaque hæc ingens obseverat undique réte,
 Multaque furtivis flamina sparsa viis.
 Quisque suas fraudes, sensit sua vincula quisque ;
 Hic caput, ille pedes vinctus, & ille manus.
 Sic sua deceptum laquearat quemque voluptas,
 Ut visco stolidæ decipiuntur aves.
 Ah ! sua nexilibus tendit mors undique ramis
 Retia, arachnæo callidiora dolo.
 Ueque sedet nigro venator araneus antre,
 Insidians pennis, stridula musca, tuis :
 Sensit ubi motæ trepidare cubilia telâ,
 Emicat, & trepidam raptat in antra feram :
 Aut qualis viridi latet arbore callidus auceps,
 Pennipedi meditans vincula dolosa gregi.
 Linigeros abdit vicino gramine vallos,
 Spargit & in nitido plurima grana iolo.
 Et circum inclusas secreta crata volucres :
 Quæque canant vincæ compede, ponit aves.
 Hæc, saltu, & cantu ; levis ille foramine buxi :
 Hæc socias, prædam decipit ille suam,
 Venantum haud aliter scelerum comitata corona
 Implicat insidiis mors sua quemque suis.
 Quique super laqueos nisus dare corpora saltu,
 Hic miser, in stygias præcipitatur aquas !

AM

AMBROSIUS.

De bono Mortis.

Cap. 5.

Laqueus in auro, vis-
cus in argento, nexus
in prædio, clavus est in a-
more: dum aurum peti-
mus, strangulamur; dum
argentum quærimus, in
visco ejus hæremus; dum
prædium invadimus, alli-
gamur.

Non

38

Non intres in iudicium cum servo t.
Psalms. 143. 2.

GEMITUS X.

Non intres in iudicium cum servo tho.
Psalm. 143.2.

Quod decus est Dominis in jus arcessere ser-
vum,
Palmaque quæ servi, jure vadantis He-
ruini?
Et servilis hero vertit victoria probro.
Et reus ofensæ servus herilis abit.
Crede mihi, pudor est, mecum tibi texere rixas.
Jurgia nec tecum convenit esse mihi.
Non ego sum, tantæ cui fit fiducia pugnæ,
Non ego materies litibus apta tuis.
Nempe tuis scribi vis bella forensia fastis,
Aut mea fortem tuam vincere causa potest?
Cujus erit felix adeò facundia linguæ,
Quæ sperare sibi tanta trophæa queat?
Juridici nulla est ita vox exercita rixis,
Quo tua debilior causa loquente cadat.
Heu nimis austera dispensas cognitor urnam!
Nec tuus inflecti se rigor ille sinit.
Sat tua nota quideni gemino clementia mundo,
Blandaque & in pœnas est tibi lenta manus:
Mœstaque cum statuis tristi tibi mœror in ore est,
Tamque rei damno, quam reus ipse, doles.
Parque tibi dolor est de crimine sumere pœnam,
Ac sua de plexo crimine pœna reo est.
Nec sibi decretam velit ullus demere mulctam,
Arbiter ut proprii criminis ipse foret.
At licet ingenuas habeant hæc carmina laudes,
Judicii cupiam puncta subire tui.
Nam quamvis miseris bonus es, veniæque paratus,
Attamen in fontes iurè severus agis;
Et tibi tam justâ pendet lant utraque librâ,
Par sit ut ex æquo gratia, parque rigor.
Nec finis affectus, captivaque pectora duci,
Nec subigunt animum lenia verba tuum.
Nec, si caufidici vox incantaverit aures,
Facundâ minimum diluat arte nefas.

Pcr.

Perdidit hic cassas facundia, Suadaque vires,
 Et si sit hoc omnis gratia mura loco.
 Nec prece, nec pretio, nec fraude, nec arte, nec
 Præstigit hoc umquam vendita causa foro.
 Quis locet intrepidus tam diro Judice lites,
 Aut tantum impavidus pareat ante Deum?
 Non ego si sævi vocer inter ovilia Martis,
 Duræ tui metuam septa Gradive, fori.
 Nec trepidem (licet ipsa Decem citet hasta viro)
 Ne mea centeno judice causa labet.
 Nec tua (causarum scopulos) infamia, Caffi,
 Pulpita, si jubeas Prætor, iniqua querar.
 Nec Kadamanthæ verear subsellia rixæ,
 Scamnaque Dictæ litigiosa senis:
 Nec, quibus inclusas tenet arbiter Æacus umbra
 Infernis dubitem rura subire plagis.
 Quilibet in caput hoc dicat suffragia judex.
 Et ferat immites quælibet urna notas:
 Causaruni mihi tot lingua est intitata trophaeis,
 Se putet ut nullo cedere posse Foro.
 Unius at timuit solummodo Judicis urnam,
 Judicis, & testis qui vice solus agit.
 Qui semel ut sævâ sententia lata tabellâ est,
 Nec prece, nec lacrymis triste retractat opus.
 O durum, & fatale reis, miseriisque tribunal,
 Quo judex rigido tam gravis oce sedet!
 Dicitur attonitis & ternâ luce supinis,
 Hunc oculis Agathon extimuisse diem.
 Utque sibi noxæ Paulus non conscius esset,
 Hoc tamen est veritus judice stare nocens.
 Quique sui Salomon doctissimus audiit ævi,
 Mens pura est quemquam dicere posse, negat.
 Quin sacer hac etiam trepidus formidine psalts
 Judice te, tutus quis reus, inquit, erit.
 Quique tot adversos tulit aequo pectori casus,
 Vix fore clara satis sydera, Jobus ait.
 Si trepidant igitur, tanto censore, columnæ,
 Quo stabant tabulæ, ligna caduca, pede?
 Sique tremunt pavide nutante cacumine cedri,
 Qua spe parva suam sylva tenebit humum?
 Frigidus, heu! refugit mihi toto corpore sanguis.
 Aspectus quoties hæc subit urna meos.
 Non secus ac visâ cùm viictima fortè securi,
 Decepto refugit verbere tonsa caput.
 Parec precor, neque jus mihi dic hac cognitor
 Sancta Themis causâ quâ cadat ipsa suâ.

BERNARDUS.

Sermone 8.

Super Beati qui, &c.

Quid tam pavendum,
quid tam plenum
anxietatis, & vehemen-
tissimæ sollicitudinis ex-
cogitari potest, quæm ju-
dicandum adstare illi tam
terrifico Tribunali, & in-
certam adhuc exspectare
sub tam disticto Judice
sententiam?

F

Non

42

Non me demergat tempestas aquæ, ne
absorbeat me profundum. Psalm. 69.11

GEMITUS XI.

*Non me demergat tempeſtas aquæ, neque
absorbeat me profundum. Psalm. 69.
16.*

ONIMIS instabilis dubii inconstantia Ponti,
Qui tot pellicibus carbasa failis aquis !
Nempe fluis vitreis, refluisque argenteus uul-
dis,
Mentiturque tuus dura metalla liquor.
Nonnumquam placidus tacitæ stat more paludis,
Nec magis ulla lacu stagna modesta jacent.
Sæpè tibi horriheat vix summum fluctibus æquor,
Cum levis exiguo stringitur unda Noto.
Mobilibusque saltit circum cava ligna choreis
Subsiliuntque levi vela petulca rate.
Quin sinis æratis findi freta mollia rōstris.
Utque tibi canas tonsa flagellet aquas :
Nunc, velut è duro vigeant tibi terga metallo,
Tot tereris remis, terra quot ipsa rotis.
Et tua, ne quâ parte fides suspecta laboret,
Marmora perspicuo pandis aperta finu :
Ceu Crystallineo nequeat fraus esse profundo,
Aut fieri vitreo nullus in amne dolus.
Ecce ubi discinctam iam non tenet anchora puppem,
Auraque remigio prona secundat iter ?
Quam citò deserto diſcessit littore pinus,
Et jam nullâ domus, nulla videtur humus ;
Improvisa ratem medio circuni æquore cingunt
Hippotadæ laxis agmina missa cavis.
Non secus ac sœvâ servus damnatus arenâ
Opprimitur Libycis præda voranda feris.
Aut nemorum latebris deprehensus fortè viater,
Prædonum subitò cingitur orbe latus ;
Tum surgit tumidis præ sagum fluctibus æquor,
Venturoque tremit discolor unda metu :
Mox ubi decertant simul Africus, & simul Eurus,
Et notus & Boreas incubuere falo ;

Finditur abruptus varia in divortia pontus,
 Distrahit ut fluctus quæque præcella suos :
Et patet horrendo præcepit Neptunus hiatu,
 Mersurus pelago circumeunte ratem.
Heu ! gemit hic tumido pendens trabs anxia flos
 Et perit, undecimâ si prior unda venit.
Aut hæc, aut similis salis est fallacis imago,
 Tam citò de placido sœva fit unda mari.
Sed mihi mentito simulata est fabula ponto,
 Non ego de vestris, Tethy, querebar aquis,
Nec mihi de rapidis, qui torquent æquora, ventis
 Nec mihi de regnis, Æole, verba tuis.
Nec mihi de levibus, temerarie Typhy, carinis
 Ire quibus liquidum primus es ausus iter.
Apatrio numquam solvit mea littore puppis,
 Nec vidi virides, Numinia falsa, Deos ;
Nec ventos didici, neque ventis vela tetendi,
 Qui facit hanc artem, quam facit, arte luat.
Quem cecini pontus, mea vita simillima ponto
 Quæque tulit puppis, illa ego puppis eram.
Holidae magno flantes circum agmine fratres,
 Sunt animi motus, gens violenta, mei.
His ventis, hac nave, per hæc ego cœrulea currere
 Tot sensi humanis rebus inesse vices.
O fallax nimirum mendaci vita sereno,
 Quæ nigra de lœtis tam citò regna facis !
Nulla deest Venerum tibi copia, nulla leporum,
 Omnia blanditiis lœtitiisque fluunt.
Dum ferit intus amor, ventisque agitata libido,
 Triste nihil, fraudem fraude tegente, patet.
Ast modò cùm stygio vitiortum erumpere fluctus,
 Hisque animum ventis afferuisse lubet,
Tunc videt, heu ! quanto fuerit mens hausta profunda,
 Quoque gemit, scelerum quâm grave sentit onus.
Atque utinam ! ut liquidis Pelagi qui mergitur
 dis,
 Exerat Oceano terque quaterque caput ;
 Sic imo scelerum mersus semel æquore mentem,
 Submersas superis tendat ab amne manus !
 Sei velut in tetricum terræ delapsus hiatum,
 Quem simul & putei tracta ruina tegit ;
Aut scelidas fracto subiit qui marmore crustas,
 Nequicquam obtructo lumine tentat iter.
 Non aliter, prono scelerum qui vorticè raptus
 Vix tulit à superis, unus & alter, opem.

hicis, ut certem pugnantibus una duobus,
ella movente Noto, bella movente falo ?
hicis, ut caput hoc propè mergat & Auster & un-
da,
imque necaturas ducere cogar aquas ?
hicis hanc animam gemino succumbere fato,
ec tua sunt velis astra secunda meis ?
dice, nec rabido luctantem desere ponto,
aufraga nec medio lina relinque freto.
de manum potius miseræ, Palinure, natanti,
mento digitos subde vocate tuos.

AMBROSIUS.

Homolog. post. pro David.

Cap. 3.

Magnam faciunt tem-
pestatem multitu-
ines cupiditatum, que
elut in quodam Fretocor-
oris navigantem hinc at-
que inde perturbant, ut gu-
ernator sui esse animus
non possit. Quis

46

Quis mihi hoc tribuat, ut in inferno
gas me, & abscondas me, donec per-
seuat furor tuus? Job. 14. 14.

GEMITUS XII.

nis mibi hoc tribuat, ut in inferno
protegas me, & abscondas me, donec
pertranseat furor tuus? Job. 14.14.

Q
Vis mihi securis dabit hospita tecta latebris?
Tecta quibus dextræ servar ab igne tuæ?
Heu! tuus ante oculos quoties furor ille re-
cursat?

Nulla mihi toties fida sat antra reor.

Quæ ego secretas, umbracula frondosa, sylvas,
Lustraque solivagis opto relicta feris.

Quæ ego vel mediis timidum caput abdere terris:

Aut mari exes a condere rupe velim.

Quæ voveam abstrus a mortis latuisse cavernâ,
Vila sepulchrales aut subiisse domos.

Quæ numquam aspectos Phœbo, Phœbæque penates,
Aut habitasse tuos, nox tenebrosa, specus.

Quænquam quatit astriferos flammatus Juppiter orbes,

Et jacit accens a tela trisulca manu;

Quæstia ne noceant metuend a fulmina flammâ,
Daphnide qui metuit tempora cincta tegit.

Quæ rubra cdm torque furibund a spicula dextrâ:

Nulla juvant foliis laurea ferta suis.

Quælla juvant tacit is frondosa cubilia sylvis,

Sylva tuis oculis omnis & umbra patet.

Quæ auferat obscuræ densi se frondibus umbræ

Carperat arboreas qui male primus opes.

Quæstia ubi vicino vestigia Numine sensit,

Erubuit, luco proditus ipse suo.

Quælla juvant refugo spelunca immanis hiatu,

Hospita montivagis lustra nec ulla fetis.

Quæstia quæ sensit Medus puer antra leonum,

Effera Chaldaeos antra dedere neci.

Quælla juvant clausis spelæa obscura latebris,

Fida nec umbrarum, fenta sepulchra, domus.

Quæius occult a deprendere, Lothe, cavernâ,

Et Cain è tumulo, frater humate, vocas.

Quid

Quid memorem ut tumidâ Jonas se merserit undâ
 Nec mersum stabili texerit unda tide ?
 Hauserat immâni Jonam quæ bellua ventre,
 Innocuo Jonam bellua ventre vomit.
 Nulla fides vitreo pelagi, nisi vitrea, fundo ;
 Pervia perspicuo quid tegat unda freto ?
 Nulla fides clausis, Libitinæ longa sepulcris ;
 Produntur tumulis ossa sepulta suis :
 Nulla fides tacitis, quas vallant sexa, latebris ;
 Tecta caverna suo sæpè reiecta sono est :
 Nulla fides nemori, vel opacæ frondibus umbra,
 Ambo caduca pari fronsque, nemusque tide.
 Nec mare, nec tellus, neque lustra, nec antra
 astra,
 Tuta nec illa mihi, quæ super astra via ;
 Tu potes hoc tutis solus caput abdere claustris,
 Dum tua, deposito fulmine, dextra vacet.

A M B R O S I U S

In Jeremiam.

Cap. 9.

Quoniam te (Adam) dux-
erunt peccata tua,
ut jugias Deum tuum,
quem antè quærebas? Ti-
nor iste culpam fatetur,
atebra promissionem.

Q

Num.

50
Numquid non paucitas dierum meorum
nietur brevi? dimitte ergo me, ut p
gam paululum dolorem meum. *fol.*
20.

GEMITUS XIII.

Numquid non paucitas dierum meorum
finietur brevi? dimitte ergo me, ut
plangam paululum dolorem meum.
Job. 10.20.

Scilicet, in magno cupis hoc me ponere lucro,
Addita quod vitæ pars quotacumque meæ.
Si numerata forent aliquot mihi iultra, vel anni,
Muneris hic poterat nomen habere favor:
Stamina sed brevibus junxisse fugacia filis,
Obsecro, dic, pauci quantula summa dies?
Nempe ita, qui vitam modò ducere cœperit infans,
Dicetur moriens occubuisse senex.
Sic sua nonnullis descripta est vermibus ætas,
Una quibus brevis est, integra vita dies,
Sic aliquis numerat celeres sibi flosculus horas
Natali tumulant quem sua fata die.
Floscule mane puer, mediâ-vir, floscule, luce,
Floscule sub noctem, Sole-cadente, senex.
Sic orerisque ano morerisque, ô floscule, Phœbo,
Uno sisque puer, virque, senexque die.
Staret adhuc volucrum saltem rota lenta dierum,
Hora nec admissis quælibet iret equis,
Venniculi canerent, tot plenis viximus horis;
Flosculus, & totidem, diceret, herba fui.
Sed tempus rapidis volat irreparabile pennis;
Fluminis inque modum, lubricus annus abit.
Menstruus impulsis rapitur quoque solibus orbis,
Et fugiunt, nullo frena tenente, dies.
Denique præcipitis rota concita vertitur horæ,
Nec remeare potest, quæ semel hora fuit.
Invida res, tempus: sua se per puncta trucidat.
Se pariter fugiens, se pariterque sequens:
Qualis tæda suo se flammæa funerat igne,
Quæ sibi fatalem congerit ipsa rogum.
Sic redit in proprium sæclorum circulus orbem,
Flectitur inque suas annua metu rotas.

Non fuit antiquis malè fabula prodita chartis,
 Quā genitor sibolem commolit ore suam :
Nempe vorax annos mensesque interfecit aevum,
 Seque, fluendo parit, seque fluendo necat,
Hora diem, mensemque dies depascit eundo,
 Bis senisque senex mensibus annus obit.
Annus obit, mensesque, diesque, horæque, recessit
 Et suus in se iterum tempora gyrus agit.
Ergo meo exiguum spatum concede dolori,
 Non nisi concessio tempore fata querar.
Non ego supremis tempus mihi risibus ore,
 Non facit ad risus rēsive, locūsve meos.
Pro lacrymis spatum, spatum pro planctibus
 Hæc mihi tantillæ, quam peto, cauta mora est.
Ite igitur magnis lacrymæ, mea flumina, rivis,
 Ite, ferite truces ora, sinumque, manus.
Ite per os lacrymæ, sœvite in pectora palmae,
 Pars bona, dum statis, temporis ecce fugit,
Sentio, eunt lacrymæ, repetuntur, sentio, planctus
 Jam flevi, & planxi, sistite, jam satis est.

HIERONYMUS

Ad Paulam.

Epist. 21.

Cum primùm homo
peccavit, eternitas
mortalitate mutata est in
nōgentos & ampliūs an-
nos, exinde paulatim re-
crudescente peccato, in
breve tempus hominum
vita contracta est.

G 3

Uti-

54

Utinam saperent, & intelligerent, ac
vissima providerent. *Deut. 32.29.*

GEMITUS XIV.

inam sapient, & intelligerent, ac
novissima providerent. Deut. 32.29.

Rō pudor! usque adeò est homini mens cœca
futuri,
Ut nisi quæ videat, nulla pericula putet?
Sciicer hoc sapere est, tantum præsentibus
angis,
Nec procul aspectis consutuisse malis.
Inte tubas, Miles, dicto parat arma duello,
Cùm sonuere tubæ, seruus arma parat:
Vita, quas caprat, præsagus prospicit auras,
Anchora velivolum nec remoratur iter:
Uas veniente metet segetes æstate colonus,
Credidit excultis ante colonus agris.
Quida quin etiam metuens formica senectæ,
Vectat in annonam paucula farra suam.
Quid agis, gens eventus ignara futuri?
Tempora, quæ venient posthuma, nulla times?
Uamna perpetuo fors nent adamantina filo,
Aut cessant triplices volvere pensa colus?
Ulleris: ah! nulli datur has placasse sorores:
Una licet pareat, de tribus, una feciat.
Uedere fors pæcto sanguere perennia clavo,
Concordes stabili vitaque, morsque fide?
Ulleris, ah! nimium tibi pæcta faventia fingit.
Non servant ullam vitaque, morsque adem:
Uite, nivem fidis lambent incendia Hammis,
Juraque foedifragis sancier auster aquis:
Ante dies nocti: pacem nox ante diei
Servet, & infestis accubet auna lupis.
Uinia lethifero late Mors subjugat arcu,
Quidquid & hoc Phœbi vescitur igne, necat.
Uomo vénenatae vitavit arundinis iustum,
Omnis ab hac cervix, cuspipe, vulnus habet.
Uic teneros matrum rapit inter brachia, natos;
Aut eunas, tumulum, cæde recente facit.
Uic pueros, alibi configit arundo puerillas;
Hic juvenas, illic funerat illa senes.

Strataque jam nullo discrimine, funera miscet,
 Militis atque Duci corpora mixta jacent.
 Nec micat aurata tibi Crœse cadaver arenâ,
 Pulchrior antruus est, pulchra Rebecca, emis.
Aspice, quid cineres sit Cœsaris inter & Iri?
 Omnibus en color est uuus, & unus odor.
Quid juvat his igitur tantum confidere rebus,
 Ceu lethi imperio vita soluta foret?
Stat sua cuique dies, depleto ferrea fuso,
 Serius aut citius quemlibet urna vocat.
Cogimur huc omnes, hue sumus, & infimus
 sumus, emenso tempore quisque suo.
Ac tunc si vacuus animus simul icet in auras,
 Ut vapor in nebulas extenuandus abit.
Morsque foret nostræ quoque meta novissima?
 Mors simul amborum corporis, atque animi.
Quam bona mors esset posituris morte dolores,
 Quos nova post vitam, vitâve, morsve dabit.
Quilibet ex remam lætus properaret ad horam,
 Et puto, vivendi vix superesset amor.
Sed dolor, heu! non est mors ultima linea rem.
 Non necat hic animum qui cremat ossa rogas.
At postquam è terris anima exhalata recessit,
 Judicis extempio sistitur ante pedes.
Ille sedet iustumque, & inexorabile Numen,
 Flammaque sunt oculi, flammaque fulva caput.
Illa (tremens metuensque oculos attolere Cœlo)
 Dura catena: à vincula mente gerit.
Ille sinus animi, tibialisque introspicit omnes,
 Quodque latet tacitum nocte favente nescias,
Illa scelus convicta suum pudibundâ satetur,
 Nec videt, erugio, quem petat, ille locum.
Ille simul Judex, testis simul, & simul actor,
 Comperti stantur criminis esse ream;
Illa memor nullis hanc fleti questibus aulam,
 Heu! frustra enusse se sepelet lacrymis:
O quis tunc animæ sensus, quæ cura relicta!
 Nullus ubi pro se, jure patrōtus agit.
Nempe vocat montes, & inhospita culmina
 Antraque queis trepidum condat operta caput.
O Anima! ô Judex! ô non placabilis urna!
 Quis secum hæc meminit, nec citè dirigit?
 Sed nondum hoc tanti clauduntur fine dolores;
 Altera adhuc reitant, vitaque, morsque super.
Vita perennanti quæ sœcula protrahet ævo,
 Mors longa extremum non habitura diem.

In quibus, ah quantis laniabitur hæc tormentis ;
O quibus, ô quantis affluet illa bonis !
Ia, suas pascit Divino nectare mentes,
Hæc, miscet liquidâ pocula plena pice.
Ia, Chely Angelicâ vel gutture carmina fundit,
Hæc gemit horrendis exululata sonis.
Ia aget æternas cœlo plaudente, choreas :
Hæc salit ad colubros, sœva Megæra, tuos.
Ia, nec æstivis, gelidis nee aduritur astris,
Hæc surit immensis igne, geluque vadi :
Ia per ætherios agit otia mollia campos :
Hæc agit æterni triste laboris opus.
Ia dolorum expers, mala nulla, nec aspera sentit,
Hæc patitur dirum quidquid Avernum habet.
Felix opibus, felix tot vita triumphis :
O gravis, ô tantis mors metuenda malis !
Vel tua, vel tua nos dubio manet alea jactu,
Alea, non aliâ projicienda vice.
Ah subeant vestri geminæ fit pectora curæ,
Ut semel alterius fors obeunda cadet.

A U G U S T I N U S

Soliloq. Capite 3.

Quid potest lamentabilius &
terribilius cogitari quam
Ite ? & quid delectabilius expri-
mi quam Venite ? duæ sunt vo-
ces, quarum nihil horribilius u-
nâ, & nihil jucundius alterâ
poterit audiri.

De-

Defecit in dolore vita mea, & anni mei
gemitibus. Psal. 31. 11.

GEMITUS XV.

*Ecce in dolore vita mea, & anni
mei in gemitibus. Psal. 31. 11.*

Hoc erat ergo meis dominans Natalibus a-
strum,
Ut mihi lux fausta nulla rediret ave.
Quam levis optati me temporis aura secessit!
Cum toties repeto, Craftinus albus erit.
Ecce tamen albus adhuc mihi Craftinus ille reluxit;
Quin, qui praeterit proximus, ater erat.
Edideram alternos vitæ succedere casus,
Inque vices lætis cedere mœsta locum.
Que serenato detergis nubita cœlo,
Cum revehis clarum Cynthie pure diem;
Que maris reparas fugitivos Cynthia fluctus,
Cum tingis refluo littora sicca salo,
Ego venturi non felix temporis augur,
Omnia pro votis rebar itura meis.
Et mea quām dispar, quantoque severior illis,
Quas dat nupta viro, ruititia est lacrymis:
Conjuge defuncto, bis denis mensibus, uxori
Sola demi queritur, conjugis orba necem.
Post decimum finitur lugubria pōnere mensem,
Et peplum nivea vertere triste toga.
Quis mihi transactus semel est sine luctibus annus?
Quis vaetus mensis? quis sine mube dies?
Julia meis ex dat finēmve, modimve, querelis,
Sed parit astidus, se velut hydra, dolor
Et planctu, & lacrymis, gemituque absuntur omnis,
Ipsaque pars minima est vita caduca sui.
Ere quidem rabidis sunt æquora turbida ventis,
Sed brevis est, quoties magna procella furit.
Quasque rapit sylvis brumæ inclemens frondes,
Compensant viridi tempora verna comæ.
Et Notus obscuris quoties tegit æthera nimbis,
Lætior innubi meo redit ore dies.
Ait mihi perpetuos contexunt funera luctus,
Dempta nec eit nullo synthesis atra die:

Mœsta.

Mœstaque nec sexto cessavit tibia cornu,
 Pectus ebur: pugni, plectra querela, fides:
 Hac cythara, soles, hoc transigo pectine, nocte,
 His fidibus vitæ tempora fallo meæ.
O quoties victo suspiria pectore rupi,
 Cum cuperem tacito mergere verba sinu!
O quoties, lux quanta meis fuit acta querelis,
 Lunaque quanta meis planctibus acta fuit!
 Ne genierem, memini, toties monuistis amici,
 Multaque ne gemerem, credite facta mihi.
Libera lætitiae suasilitis frena remitti,
 Illico lætitiae libera frena dedi.
Ast ubi singultum compescere risibus opto,
 Risibus heu, gemitus obstrepere meis!
Sæpè, volens placidas somno traducere noctes,
 Perpetuò vigiles obruor imbre genas.
Dumque diu nimium violentos comprimo fletus,
 Heu, mare perruptis effluit aggeribus:
Flumina, vos testes; vos, nota cubilia sylva,
 Vosque cavae valles, conscientia vosque juga;
Vos teites, quoties suspiria vincere tentans,
 Viæta, reluctant murmura corde dedi!
Quin etiam auditis permota ululatibus Echo:
 Questibus audita est aggemuisse meis.
Tunc ego, tunc illa, alternis dedimus lamenta,
 Flevimus inque vices, planximus inque vices,
Ut pandioniae sibi dant responsa sorores,
 Cùm cæsum, thalami labæ queruntur Itym.
Et sedet hinc Progne ramo miserabile plorans,
 Et sedet inde suum flens Philomela nefas.
Alteraque alterius sequitur suspiria, questu,
 Admissum lacrymans utraque crimen avis.
Talis & Alcyone cùm naufraga vela mariti,
 Nequicquam scopulis litoribusque canit.
Aut viduus, visidi nemoris sedet arbore turtur,
 Comparis æterno murmure fata gemens.
Sic mihi fatidicæ nerunt quoque stamina Divæ,
 Iret ut optato sidere nulla dies.
Utque adimant nullos lamenta perennia luctus,
 Aut cesset, causâ deficiente, dolor.
Sed fuit, ut primæ, gemitus, vox prima loquela,
 Sit gemitus vitæ vox quoque funuma meæ.

CHRYSOSTOMUS.

Hom.

In Psalm. 115.

An non est merito in-
gemiscendum, quod
sumus in regione alienâ,
& in Coloniam procul à
patria positam amandati?

Con-

Concupivit anima mea desiderare iu-
tiones tuas. *Psal. 118.*

VOT A ANIMÆ SANCTÆ.

LIBER SECUNDUS.

VOTUM I.

Incupivit anima mea desiderare justificationes tuas. Psal. 118.

Celestem, dubitans, terrenumque inter amo-
rem,
Nescio, quo st̄tuam sub duce signa sequi.
Ille sub imperium, vocat hic ad pilea ; pug-
nant
Diffimili nimium conditione duces.
Ine vocor, hinc revocor, rursumque invitor utrinque.
Non secus ac refluo quassa carina salo.
Ambiguum faciunt Amor hic, Amor ille duellum,
Impediuntque suo fistere vota loco.
Satis, ah : tandem mala tot fastidia passæ,
Et sinat ad portus spem revocare suos :
Deus ! aut nullo calcat mihi pectus ab igne,
Aut solo caleat legis amore tuæ :
Non nego ; quod lubeat, magna est, optare voluptas,
Et modò posse, volo dicere, nolo modò :

Frenz

Frena nihil patitur minus, atque libido vova
 Nec se lege finunt, libera vota premi.
 Ut vagus exultim lorisque, lupisque solutes
 Q^uos libet in pastus currere gaudet equus:
 Aut itabulo ruit, & viridi mox volvitur herba
 Deposito nimium bucula læta, jugo.
 Ast ubi mox revocat consueta ad aratra colon:
 Excutit ille lupos, illa recusat onus.
 Scilicet expetitur libertas una vovendi
 Quæ satis est, quanvis utilitate vacet.
 Sic Phaëton patriæ ruiturus ab axe quadriga,
 Appetis agnotus flectere rector equos.
 Sic quicque non solitis dum niteris altius alis
 Icare, subjectis labere mersus aquis.
 Quam varia superum lassas prece fundimus:
 Cælitibus, puto nos s^æpè movere jocum.
 Ille votet nuptam, nuptæ votet ille sepulcrum
 Hic sobolem nasci postulat, ille mori:
 Ille Patri mortem, Patri rogat ille salutem:
 Hie fieri juvenis supplicat, ille senex,
 Vix, puto, consentit centum de milibus unu:
 Quin aliquis voto dissidet ipse suo.
 Denique quid Superos oret, pars maxima nesci:
 Tamen nova quisque sibi vota, precesque facit
 Sic ubi jam gravidas stimulant fastidia Matres,
 Obscœnam satiant fercla pudenda famem:
 Scilicet expetitur modo calix, modo creta pal:
 Et modo, quæ stomacho displicuere, placent:
 Quid desideriis ultra tot inanibus uror?
 Quid jaculor nullo votaque, spesque scopo?
 Este procul gemitus, procul anxia turba, timo:
 Sollicitæque preces, votaque, spesque proc:
 O Deus! aut nullo caleat mihi pectus ab igit:
 Aut solo caleat legis amore tua!

AUGUSTINUS
soliloq.

Capite 12.

Allice, Domine, concupiscentiam meam dulcedine tua, quam abscondisti timentibus te, ut concupiscam te concupiscentis sempiternis; ne anis illectus, & deceptus anterior gustus ponat amandum dulce, & dulce amandum.

H

Uti-

Dirigantur vix mea ad custodias justifications tuas ! Psal. 119: 6

VOTUM II.

tinam dirigantur viæ meæ ad custodiendas justifications tuas ! Psal. 119. 5.

Q Uæ ferar ? In tanto depensa errore viarum,
Sectum ubi tam vario tramite fallit iter !
Hæc abit in dextram, subit altera semita la-
vam,
Illa tumet clivis, vallibus ista jacet.
ac faciles aditus, aditus habet illa malignos,
Et quæ illa tegit, detegit illa dolos :
uoque vel hæc tendat, vel quæ se porrigit illa,
Exitus implexo fine videre vetat.
Non ita, quæ partes via se findebat in ambas,
Herculis ambiguum fecit euntis iter.
Ec totidem refluis Maeander flectitur undis,
Ipse suis quamvis obviis erret aquis :
Ec Labyrinthæ tanta est fallacia tecti,
Curva licet variis flexibus antra tegat.
Iu, graviora meos cohibent discrimina gressus :
En geminâ dubiam parte pericla premunt.
Non ego quæ metuam divortia mille viarum ;
(Solus Dædalea, qui fuit æde labor)
ed præter varios curvis ambagibus orbes,
Nox etiam cæcas celat opaca vias ;
Nullaque se presso monstrant vestigia signo,
Qua populus trito calle, notarit iter.
Et licet explorem prætentis obvia palmis,
Et vitem obstantes tubera dura, petras.
ix satis inceptos ausim producere cursus,
Sed retinent timidum noxque, dolusque, gradum.
affus ut ignotâ cùm fors regione viator
Opprimitur nebula præcipitante diem :
Nullaque jam toto collucent sidera Cœlo,
Nec propè sunt ullæ, rustica tecta, casæ ;
Nullaque signato calle notat orbita fulgo,
Ulla nec humano semita trita pede.

Nec scit, an in sylvas, an eat ruiturus in undas,
 Longius incep tam si paret ire viam :
Tum validis mutos compellat vocibus agros,
 Si quis aberrant i praetet arator opem.
Utque vel e stabulis, tacitisque quis audiat ani
 Ingeminat longos, terque quaterque sonos.
Omnis at in surdas clamor volat irritus auras,
 Nullaque Pastoris verba remissa sonant.
O quis in his tendat mihi stamina fida periclis!
 Quis Deus in tantâ, sit mihi nocte Pharus?
Ifacidas quondam per inhospita regna vagantes,
 Insolitas docuit clara columna vias :
Stella comes monuit Nabathæos lumine reges,
 Parvaque Bethlemiæ duxit in antra domus.
Quin reteant trepidos, stratum duo sidera, em
 Tu quoque mi gemini Castroris ede facem.
Gnos aberrantem revocavit Thesea filo,
 Seltaque Leandro fixit amica facem.
Ecce ego sum Theseus, vice tu mihi sis Ariadne.
 Cumque ero Leander, sis vice Seftiados.
Aspicis ut multi, vaga turba per avia currant.
 Et suus hue, iilue, quemlibet error agat :
Hic cadit ignota præceps regio ne viarum,
 Ille vago cæcum tramite versat iter :
Hic celerat cursus ; hic passu deside lentat ;
 Sæpius ille suos, fert que refertque gradus :
Hic diversus abit, ; lateri comes ille propinquus
 Hic Comitis ductu fallitur, ille suo :
Perpetuos aliqui veitigia flectit in orbes :
 Alter in obliquas volvitur usque vias :
Hic ratus ad certam cursu se tendere metam,
 Decepto reperit limina prima pede :
Denique in errorem facto ruit agmine vulgus,
 Quodque tenere decet, vix tenet ullus iter.
Outinam, resto tendas mea semita ductu
 Nec fraus decipiatur tramitis ullâ gradum :
Qualis ab excusso fugit irrevocabiliis arcu,
 Dum volat ad certum missa sagitta locum :
Talis inoffenso festinet limite cursus,
 Quia tua nempe movent tendere iussa, viâ :
 Esto igitur, mea lux quoties jaculabere, nervus
 Quemque petes jaculis, lex tua sancta, scopus
 Quisque scopum cupies certus tetigisse sagittam
 illa ego sum digitis lecta sagitta tuis.

AUGUSTINUS

In Solit.

Capite 4.

O Domine, qui es lux,
qui es via, veritas,
& vita; in quo non sunt
enebræ, error, vanitas ne-
que mors. Dic verbum,
Domine: fiat lux, ut vi-
deam lucem, & vitem te-
nebras: videam viam, &
vitem invium: videam
veritatem, & vitem vani-
tatem: videam vitam, &
vitem mortem.

Perfice

70
Perfice gressus meos in semitis tuis
non moveantur vestigia mea. Psal.

VOTUM III.

ufice gressus meos in semitis tuis :
ut non moveantur vestigia mea.

Psal. 17. 5.

Ego eaduæ gradum toties mihi tibia fallis,
 Sternet & in planâ pes vitiosus humio ?
 Aspice qui Cœlis hominum vestigia spectas,
 Firmaque sacro presso stet mea planta solo.
 struit implumes pennata cicomia pullos,
 Et docet aërias præpes inire vias.
 Templo volucrem sequitur modò filia Matrem,
 Tantaque iam peragit, quod metuebat, iter.
 vocat expansis sobolem Jovis armiger alis,
 Et jubet insuetas sollicitare plagas.
 vox præxit, & pleno se iactat in aëre lapsu,
 Remigio soboles subsequiturque patrem.
 unum primum ignotas tentat puer in scius undas,
 Corporis inductum subere fulcit onus :
 vox opis oblitus, flumen sine cortice tranat.
 Flumen inexperto sapè sed ore bibit :
 spis at doctis ubi plauserit æquora palmis,
 Dicit in immenso brachia tuta salo.
 Aspice, qui Cœlis hominum vestigia spectas,
 Aspice quâ nobis arte levetur iter :
 istineor fragili puerilia membra curuli,
 Quæque vehunt socias ipsa propello rotas.
 tempe tripes baculi sic stipite nititur ætas,
 Quique senem vectat, a fene fertur equus.
 ec tamen ambiguis male decipiare querelis ;
 De pedibus tecum, nulla querela meis.
 ec vitio plantæ, vitio neque cruræ laborant,
 Saxa per & salebras tibia nostra salit.
 on ego pennipedi dubitem certare Camillæ,
 Esse per intactas quæ pede, fertur, aquas.
 uod queror, est animi vitium laerymabile nostri,
 Qui, quibus incedat, languidus est pedibus.

Hec

Heu jacet afflictis, affectibus omnibus æger :
 (Hei, quibus incessit, nempe fuere pedes !)
 Si quod iter, quamvis breve sit, virtutis eandem
 Mens mihi ut minimæ lassa labore viae ;
 Crura forent fragilis veluti tua, Nyle, papyrus,
 Quæque ruit mota canna palustris aqua.
 Rarus, at immodeicus quandoque resuscitat ardor
 Et pede fulmineo stringere cogit iter.
 Sed bene vix cœptum, currendi extinguitur ardor
 Lampadis ut magno flammula parya Noto,
 Ne tamen ignavis videar se nescere plantis,
 Promoveo tardos pigra subinde gradus.
 Ast mea tunc, caveam quisquam vestigia servet,
 Ne puter immodeis ebria facta scyphis.
 Scilicet in partes ita tuba claudicat ambas.
 Semipedis claudi pes uthiulcat iter :
 Nunc volo, nunc nolo, nunc æstuo, nunc languo
 Nunc stupet ut rigido mens religata gelu :
 Impatiens igitur, cœpti sine fruge laboris,
 Sæpè viae medio, lassa retento gradum.
 Sed neque, quâ languens statione resistere temet
 Instabilem valeo figere firma pedem.
 Auferor adverso velut incita puppis ab æstu,
 Quam neque vis remi, nec luna vela juvant.
 Damnaque sunt iterum vano redimenda recursum
 Irritus æterno sic redit orbe labor.
 Nempe catenati, sic pubica corpora, servi
 Circumeunt toties pendula recta molæ.
 It molæ, perque suos rapitur circumvaga gyros
 Sed petit his, quicquid conficit illa via.
 Heu quid agam : neque sueta vehi, neque cœcta,
 Nec pedibus minimas utilis ire vias :
 Magnum iter est Cœlo magnis huc passibus itur
 Quid faciet lentis nostra quadriga rotis ?
 Tu paria ingenti perlaberis ardua saltu,
 Vastaque tergemini crura gigantis habes.
 Eðum passu, Hesperiunque amplectere mundu
 Sub femur ut Khodius, vela Colossus agit :
 Ast testudineo reputat mihi tibia gressu,
 Aut chelis referor, Caneer adunce, tuis.
 Quid positas igitur sperem contingere metas,
 Quæ metas refugo perdita sector equo ?
 O Deus, ambiguos trepidantis pertice gressus,
 Vincat & applausis nostra quadriga rotis.

ANIMÆ SANCTÆ.

M B R O S I U S,

De fuga sæculi.

Cap. I.

Dvis inter tot passio-
nes hujus corporis,
inter tantas illecebras hu-
jus sæculi tamquam atque in-
meratum servare potest
testigium?

1

Соп-

SALVATOR

74

Signe timore tuo carnes meas, a
tim tuis timui. *Psal. 119.120.*

VOTUM IV.

*afuge timore tuo carnes meas, à judi-
ciis enim tuis timui. Psal. 119.120.*

Itera prima rudi quondam inculcata juve-
ta,

Fertur ab antiquis, Numinis esse Timor:

Certaque non alia Sapientia discitur arte,

i qua fides verbis, Nata Davide tuis.

Et quoque nostra fuit formata Puertia ludo,

Octaque fidereas mens trepidare minas.

Super at heu ! tantis stupuit mens cæca tenebris,

Et neque, quod toties audiit, Alpha sciat.

Stibus Orbilii plectenda ignavia sceptris,

Aut malè tot positos, nil didicisse, dies ?

Pueri ferulis segnes elementa docentur,

Quæ levis assequitur sedulitate labor;

Piciunt nigras Cadmi bis, terve puellas,

Aspectasque vocant, nomine quamque suo.

Heet atrato sit par color omnibus ore,

Signa tamen faciem propria quamque notant.

Et ego quod teneris Infantia combibit annis ;

Discere non etiam tempore posse putem ?

Prima sunt, nullo penitus mihi docta Magistro,

Cur disce nequeat, arte uvante Timor ?.

Impudet ! en timeo, quæ contemptisse decebat :

Non timeo, iustos quæ meruere metus.

Agitum, minimo timeo committere teste,

Non timeo facinus, teste patrare Deo.

Corpus perimant, metuo de nocte latrones,

Nil metuens Animæ certa pericla meæ.

Empe fugat pictæ sic passer imagine larvæ,

Uilita cui vilco virga timenda fuit,

Trenit aspectæ cervus formidine pennæ,

Nec tremit obstantes, agmina rauca, canes ;

Et quoque, Marmaricæ trepidat leo terror arenæ,

Et cædit in tensas territus igne plagas,

Heu ! premit humanas furor hic cængine mentes,

Fulgetras metuunt, fulmina nulla pavat.

Subjicitur pedibus nigri metus omnis Averni,
 Creduntur stygii fabula ficta foci.
Scilicet, abjecto leye fit scelus omne timore,
 Sed gravis insequitur pœna Timore, scelus.
Flagitiis demum incipiunt trepidare peractis,
 Ante scelus, nullus pectora terror habet.
Tum pavor heu madidi⁹ meatem sudoribus an-
 Et læsi aure oculos Numinis ira redit !
Tum subitus strato vigiles Timor excutit artus,
 Propria tum vacuos terret imago choros.
Si strepitum moti dederit mus stramine lecti,
 Creditur e sylvis exiluisse leo.
Nocte levis quassā si murmuraret arbore ventus,
 Horrescunt rigidæ, fronde sonante, come.
Quid faciant, subitis si fulminet ignibus æther,
 Aut sonet æthereo grandior axe fragor ?
Pectora cœlesti stupeant Perculta tumultu,
 Et flammā metuant diffidente peti.
Tunc terrent auræ, tunc terrent scilicet umbrae
 Augurioque notant omnia signa necem.
Quin etiam nemorum nocturna silentia terrent
 Ipsaque se fontem mens suriata timet.
En quantum miseris pœnæ, mens consciæ donat
 Ipse in sese animus verbera tortor agit.
Heu quoties Stygii, turbato in Cæsare, mœsi,
 Pharsalici quoties emicuistis agri !
Save Patris vindex, furiis agitaris, Orestes,
 Umbra trucidatæ viva Parentis erat.
Mœste colubrisera Pentheu laniaris Erynni,
 Vindicat hoc læsos verbere Diva Deos.
Nulla reos animos agitat mage dira Tyrannis,
 Quam testem assidue pectore ferre suum.
O Deus ! O confige tuo mihi corda timore !
 Ne peccem, furor hæc cuspidæ noster eget.
Utilis ante scelus Timor est qui frena gubernat
 Qui timet admisso crimine, scèd timet.

BERNARDUS.

Serm. 29.

D Rudenter sagittari, &
impugnari salubriter
ostulat sanctus, cum di-
xit in oratione: Confige
timore tuo carnes meas.
Optima Timor iste sagitta,
qui conficit & interficit
carnis desideria, ut spiri-
us salvus sit.

I 3

Aver-

78

Averte oculos meos, ne videant vanitatem
Psal. 119.37.

VOTUM V.

verte oculos meos, ne videant vanitatem. Psal. 119. 37.

Ervigilant geminæ celso mihi vertice stellæ,
 Quæis est perpetuis munus in excubiis,
 Nec tamen errantes neque possum dicere fixas;
 Sed meritò, duplex utraque nomen habet.
 Ut ab officio vaga saepius utraque iusso,
 Utraque docta suum fixa tenere locum.
 Utib; ambae agiles, fixæ stationib; ambae,
 Quod genus hoc stellæs Oedipus esse putet?
 Oculi; vot; conspicuæ duo lumina frontis,
 Sidera vos estis, quæ mihi bina micant.
 Os, quibus in celsa statio data pervigil arce.
 Excubat ut sunimâ lucida flamina Pharo.
 Ut qualis i speculâ servans spectator ab aitâ,
 Quæque propinqua, videt; quæque remota, videt.
 Non tamen, ut trepidis qui lucent navibus ignes,
 Vos mihi tam fidâ lampade fertis opem:
 Amma regit nautas, dum flammam tæda ministrat,
 Aut flammam retrahant quæ posuere manus;
 Os (velut excusis rapidus ruit axis habenis,
 Frenæque qui rupit durior oris equus.)
 Unde lubet, indomitum differens in avia cursum,
 Jam nullâ Domini lora regente manu.
 Oculi! scopuli titulo melior: vocandi!
 Hæc quibus allisæ tot periære rates!
 Ina peregrinas virgo vilura puellas;
 Mater depositâ virginitate reddit.
 Ex videt Uriadem nitido semel amne lavantem,
 Illa, Cupidineas vibrat ab amne faces.
 Ulra Duci Assyrio dum coniit Juditha formam,
 Assyrium truncat Juditha conipta Ducem.
 Forte senes niveam semel aspexere Sufannam,
 Ambo senes oculis interie e suis.
 Non tot, ad infames, dura Acroceraunia, cautes,
 Hypotadæ laceras contudit ira rates.

Non tot, inexpletis fera faucibus unda Malea,
 Scyllaque veliferas haufit avara trabes.
 Quis pia nunc igitur non laudet foedera' Jobi,
 Quæ cum luminibus famigerat ille suis?
 O oculi! O quanto vos tutius illa revulfit,
 Democriti, propriis dextera magna cavis!
 Quam bene, Christiadum quoque nobile Lucia
 men,
 Eruit intrepidâ lumina bina manu!
 O oculi! O scopuli! crudelia, barbara saxa!
 Saxa, quibus magnæ tot cecidere Animæ!
 Quam male commisso geritis pro munere curan:
 Ad mala quos toties sensimus esse duces!
 Scilicet hæc vobis, capit is custodia sege,
 Præcipueque arcis credita cura fuit:
 Ut rectos hominum vultus, sublimaque ora
 Digna Poio, brutâ deprimetis humo.
 Quin potius Saperis mentes attollitis oris,
 Hasque super terras, Oceanumque super:
 Stellarumque super, mundique volubilis orbes,
 Denique quicquid habet, Lunaque, Solque
 Illius, O oculi! spectacula pulchra theatri,
 Materies, vestris lusibus apta foret.
 Patre sed æternis cœnum præponitis Astris,
 Omnis & in terras prærior ivit amor.
 Quid faciam? abruptis oculi regnatis habenit,
 Jam frenum indociles, imperiumque Pati.
 Obde, Deus, pieas oculis erronibus umbras,
 Ant super injectâ lumina claudc manu.

AUGUSTINUS

Soliloq.

Capite 4.

*V*Æ cæcis oculis qui te
non vident, Sol il-
luminans cælum & ter-
ram ! vœ caligantibus o-
culis, qui te videre non
osſunt ! Vœ avertenti-
bus oculis, ut non videant
veritatem ! Vœ non aver-
tentibus, ut videant vani-
tatem !

Fiat

82

**Piat cor meum immaculatum in justis
onibus tuis, ut non confundar !**

118.

VOTUM VI.

iat cor meum immaculatum in justificationibus tuis, ut non confundar !

Psal. 118.

Itibi me gratam facie fore, sponse, putarem,

Nulla mihi prior hoc cura labore foret :

Primaque de nitidis, cæutela coloribus esset,

Altera, deformes ore fugare notas.

ullaque deficerent medicandis vultibus arma,

Multa sed omni genas pixis haberet aquas.

ultaque composito celaret capsæ colores,

Quæque novant vetulam picta venena cutem,

maque purpurei mædefacta rubedine fuci,

Cretaque montanas vincere nata nives.

nitri rubra spuma, & pingua poppæana.

Quæque nutiæ maculas, Halcyonæa, necant ;

enque quicquid id est quo tingitis ora, puellæ ;

Ah nimidum formæ gens studiosa tuæ !

que quoque corrigerem speculo censore lituras ;

Ore nec in toto menda notanda foret.

que supercilii pilus unus abesset ab arcu,

Unicus ecce pilus, vociferarer, abest.

color inficeret vitiatos decolor orbes,

Luminibus color hic, vociferarer, obest.

nimus adductam convolveret area frontem,

Quæ mihi ruga cutem, vociferarer, arat ?

tempe vel exiguo metuam te lædere nævo,

Ulla foret formæ si tibi cura meæ,

Quaque, quæ timidum faceret verrucula clivum,

Hæc foret offendæ causa putata tuæ.

Atque ita de minimis audirer dicere mendis,

Displacet hæc sponso forte litura meo.

Ostro igitur reliquus si quis decor abforet ori,

Eximeret vitium factus ab arte decor.

Cæsariemque alto struerent tabulata capillo,

Staret & in volucri plurima gemma comâ.

Aure duplex gemini pretium penderet Elenchi,

Iret Erythræus colla per alba lapis.

Tumque

Tumque ego sic faciem, rutilos ita compta capi
 Auderem ternas vincere quarta Deas.
 Sed niemini; neque te facies, neque forma laet
 Spes capit haec cæcos innidiosa procos:
 Qui, quid ament, inter phaleras tot sæpè requiri
 Quas ubi fustuleris, pars quota Virgo sui est?
 Fallitur infido prope, turba levissima suco,
 Præter & has phaleras, vix quod ametur, habet
 Æquabat niveos per Uvile fortis olores
 Nota nimis formæ numine virgo suæ.
 Fiat ut Androgynos setosis hispida malis,
 Barba rogit, teneras, vestiat hirta genas.
 Lucia sydereis, ceu fax, lucebat ocellis,
 Cunctorumque oculis, Lucia, sidus erat.
 Ne male luceret: mea lux, extinguere, dixit
 Fodit & impactâ humen utrumque manu.
 Læserat egregio multos Euphemia vultu,
 Fecerat & roseis vulnera multa labris.
 Ut fieret mutio, sædoque inamabilis ore,
 Abscidit ense duas, bina labella, rosas.
 Maxima de facie verus præconia rumor,
 Deque tuis dederat Androgesina genis:
 Non poteras veram falsi convincere famam
 Quod poteras, facta est per tua vota, brevis.
 Spouse, peregrinæ non carperis igne figura,
 Nec bñè eris patæ falleris arte comæ:
 Cor tibi labæ carens: tibi cor sine criuine, cur
 Obstet & ut facies, cor tibi, spouse, placet.
 Outinam mihi cor nullis infame litoris.
 Flagitii durum suspicione vacet!
 Tum secura tui mihi mens gestiret amoris,
 Nec nica deficeret conscius ora pudor.

HUG

HUGO DE SVICT.

In Arrha Animæ.

O Maculæ fædæ, &
 turpes! quid tam
 in hæretis & Abite, dis-
 edite, & ne præsumite
 amplius oculos dilecti mei
 fendere.

Veni

86

Veni dilecte mi, egrediamur in ag
commoremur in villis. Canti.8.2.

VOTUM VII.

*midilete mi, egrediamur in agrum,
commoremur in villis. Cant. 8.2.*

Am satis urbanas, mea lux, habitavimus ædes :
Quin seniel in virides expatiāmūr agros ?
Tuta quidem validi circumdant oppida muri,
Portaque ferratis non caret ulla feris :
tamen in patulis, quid nescio, futius hortis
Quod nusquam in clausæ mœnibus urbis habes.
Inūficiis turgent urbana palatia tectis,
Multus & hic celsa cuspide surgit apex.
Quid melius tamen illa mapalia spirent :
Rustica quæ tenui firamine canna tegit.
Id dubitas, mea lux, quin, quām procul urbibus a-
gri,
Tam procul agrestum distet ab urbe quies ?
Bula cantatur vatum notissima lusu,
Ad bene fallendas fabula ticta vias :
Facit ad rerum modò quas tractavimus, usum :
Sibet audiu, decipiems iter.
Inclusus urbanum tecto inus paupere murem,
Fertur & appositis detinuisse cibis.
Quisque epulas muris ridens urbanus agrestis,
Hæc tua si mensa, est, sat mibi ruris, ait.
In vice conversa, inus rusticus ivit in urbeim,
Urbico in hospitium mure vocante suum :
Quisque cum tanto minor esset mensa paratu,
Ut sonuere fores mensa relicta fuit :
Prope deprenso conviva expalluit hospes,
Turbatique suum vix repe, ère cævum.
Istieus ast animo sensum cum voce recepto,
Corripuit celerem mulcens urbe fugam ?
Procul è clivis oculos ad mœnia torquens,
Quam meus his præstat mœnibus, inquit, ager ?
In tatis urbanas, mea lux, habitavimus ædes,
Urbe volant strepitus rus colit alta quies.
Memor es (subeat tibi pars lautissima vngi)
Quisque sub urbanum rus prope civis habet :

Cusa.

Cumque suam assiduè commendet quilibet uia
 Re tamen, ipsa magis rura, placere docent.
 Quin, quorum imperis urbes, arcèisque tegunt
 Anxia seculo pectora rure levant.
 Et magis hic puri libertas aurea Cœli,
 Quam laqueata domi, marmore tecta placet.
 Nec quæ centeno finuat se porticus arcu,
 Lenit, ut ambiguos parvula villa, metus.
 Jam satis urbanas, mea lux, habitavimus aedes,
 Quin semel in villis degimus, aut in agri?
 Est mihi fontanis circumdata villula rivis,
 Villula, quâ nusquam cultior ulla viret.
 Seu cœli ingenio, seu fertilis indole terræ,
 Aptaque vicini commoditate loci.
 Huc mea lux, paucis tantum si veneris boris,
 Oblitus patriæ protinus urbis eris,
 Tumque ego, ceu tacitâ turtur meditatus in
 Libera, colloquiis, Sponse, vacabo tuis.
 Et procul à populis, procul urbibus atque tum
 Optatâ toties, sola, quiete fruâ.
 Audiet hic nullus quæ mutua verba loquemur,
 Noltraque qui turbet otia, nullus erit.
 Quique notet nostros, nemo metuendus, amorem
 Tetricus hic nullum jus sibi Censor habet.
 Tunc mihi tu prome, secretis intima hbris,
 Quæque juvent animum verba cupita meum.
 Tunc ego, sim quantâ dicam tibi, lauia flamm
 Quæque licet simules, dicta placere, seio.
 O semel optati nucet hæc mihi fideris aura,
 Quam fortunato lux erit illa die!
 Jam latis urbanas mea lux, habitavimus aedes,
 Nostra sit, exiguo tempore, villa domus.

HIERONYMUS

Epist. 1.

Ad Heliod.

Quid agis? quamdiu
te tectorum umbræ
remunt? quamdiu fu-
mosarum urbium carcer
includit? Crede mihi,
nescio quid plus lucis ad-
spicio, libet sarcinæ corpo-
ris abjecta ad purum aethe-
ris evolare fuligorem.

K

Trahe

**Trahe me post te, curremus in odorem
guentorum tuorum. Cant. I. 3.**

VOTUM VIII.

*ab e me post te, curreremus in odorem
magnorum tuorum. Cant. I. 3.*

A Spicis ut jaceant strati sine viribus artus,
Nec sim qualis eram, sola sed umbra mei ?
Vix traho perire fastidia retrica vitæ,
Ipsaque sunt oneri languida membra fibi.
Ia jacet capit is nimio sub pondere cervix,
Sarcina suntque manus, sarcina suntque pedes,
Iudicisque novam querunt jactata quietem,
Nec scio quo tandem fessa locare situ.
Ugere nunc meditor, nunc lassa recumbere strato,
Nunc hixum cubito sustinuisse caput.
Uc habet inverso, nunc ore cubare supino,
Nunc aliud lateri substituisse latus.
Inque tori cunctas peragravi languida partes,
Quilibet ex aequo disphicet usque locus.
Tu, quid agam, gravis ipsa nūhi, languensque ja-
censque
Teque volens cursu, non tamen apta, sequi ?
In fugis & mediis morientem deseris agris,
Nec mora tanta datur dum comes ire queam ?
Iger ita in Libycis, à milite, miles arenis
Deseritur, subitæ cùm data signa fugæ.
Trivis genitrix ita projicit impia natum,
Quem lactare pudor, pauperieve vetat.
Ende manum, nostrique pius miserere doloris,
Tende manum in refugo, vel pede siste gradum.
Iocia Dardanius cùm Pergama cingeret ignis,
Quisque senem rapuit filius igne patrem.
Hus mare defessam fert nata Ciconia matrem,
Sustinet hinnulei Cerva natantis onus.
In solam ignotis, fugitive, relinquis in arvis,
Nec finis hoc humeris ponderis esse tu is ?
Namquam ego vel fieri tibi sarcina tanta recusem,
Si modo vel leviter traxeris, ipsa sequar.
Sequar & curram, rapiarque simillima vento,
Languida funesto quæ modò strata solo.

K 2

Nee

Nec quibus invitam cogas, opus ense, vel armis:
 Sponte nec injecto, libera ; fune sequar.
Traxit ad impulsæ querulos tellurinis ictus,
 Cum sylvis Geticas Trax Cytharita feras :
Traxit & attonitæ sylvaque, feræque stupebant
 Sic fide, sic tio, se porusse trahi.
Non ego Mythonii moveas reitudine Vatis,
 Nec trahar Aonix voce sonante lyræ.
Quemque sui rapiunt sensus, sua quenque volnæ
 Se sinit hie oculis, auribus ille capi.
Non ego lumenibus, non auribus otia venor,
 Noster Achæmenii languor odoris eget.
Lux mea, rorilegis halat tibi spica capillis,
 Manat odora & Palladis imbre caput.
Uda Paæstino fragrant tibi tempora nardo,
 Myrra que de madidis stillat odora labris.
Efflat Orontæi tibi graminis halitus auras,
 Verbique quot loqueris, rot jacis ore rosas.
Albaque Panchæo cervix tibi sudat olivo,
 Affyrioque humeros rore perungit Onix.
Et manus Ambrosii pluit utraque roscida guttæ
 Et digitæ Libycæ germina mettis oient.
Denique quicquid oient conchis unguenta Sabæa
 Balsama quidquid oient, hoc meus halat Amor.
Nec solidum Assyriis quæ sudant balsama ramis,
 Nataque odorifero thura Sabæa solo :
Fragrat Oronthæis hinc spica suavior herbis,
 Guttaque Panchæis nobiliori lacrymis.
Nempe tuo qualis basiliæ pudica, cubili,
 Qualis odor thalamo, Cæcili, casta, tuo !
Aut qualis, cùm Dorotheæ pennatus Ephebus
 Attulit hybernas germina verna rosas.
Aut Nazarenæ qualis cùm Virginis ædem
 Sparsit iessæi floris anhelus odor.
Denique Diyorum qualis cùm gemmea stillant
 Indigetum liquidis amphitheatra crocis.
O semel has liceat mihi ducere naribus auras :
 Quæ modo languebam, sana repente sequar.
Multaque currentem sociarum turba subibit,
 Ut giomerat socios unita columba greges.

GILBERTUS

In Cant.

Homil. 18.

Tenax est funiculus
amor; amor affe-
tus trahit, cui est id
ipsum alloqui, quod est al-
licere: nihil amoris te-
nacius vinculo, nihil tra-
bentius.

Quis

Quis mihi det fratrem meum fugientem
bera matris meæ, ut inveniam te fori
& deosculer te, & jam nemo me despici-
at? *Cant. 8.1.*

VOTUM IX.

Uis mihi det fratrem meum fugentem
ubera matris meæ, ut inveniam te
fuis, & deosculer te, & jam nemo me
difficiat! Cant. 8.1.

Uis cumulet patrias tanto mihi stimmate
ceras

Frater ut ad fratres annumerere meos?
Non tamen hoc facio pro stirpis imagine
votum:

Nulla mihi augendi sanguinis ambitio est.
Ipsa licet nostra sanguis tibi vilius esset,
Optarem fratrem te tamen esse meum.
In pubente quidem vernantem flore juventas
Prima eni roscas vestiat umbra genas.
Id puerum, toto qui nondum vixerit anno,
Lattis adhuc mater quem mea pascat ope.
Iisque, ego quas fuxi, parvo trahat ore papillas,
Insidetque ihos, quos ego sape, simus.
Ne ego vel simili cupiam te corpore fratrem
Si fueris major, non ego te cupiam.
Quia igitur nostris, mea vita renascere saeclis,
Ut videam cunas, pusio parve, tuas:
Quis fallor, habent pueri quid amabile mores,
Quaque carent juvenes, virque, senexque carent,
Quae suam quævis laudem sibi vindicet ætas,
ille tamen pueros scilicet ornat amor.
Id dubitas: alias puerili pusio vultu,
Ipse Dæsim domitor, parvulus esset Amor?
Non nisi quod reliqui, magis hæc sit amabilis ætas,
Nullaque sit tantum, quæ quod ametur, habet,
Iisque quoque, cur voveam puerum. Te causa coegerit,
Crediderim, puero quod image posse frui.
Quia igitur nostris, mea vita, renascere saeclis,
Ut videam cunas parve puellæ tuas!
Non mea, ceu nato, quoties daret ubera Mater
Parve, Tui toties copia prompta foret.

Prompta

Prompta foret noctuque, diuqne, domique, su-
 Et sine sollicito copia multa metu.
Quin igitur nostris mea vita renascere sœcis,
 Osculer ut cunas parve puelle tuas.
Casta, soror parvo quæ porrigit oscula fratri,
 Oscula derisor carpere nemo poterit.
Et licet illa frequens spectaverit oscula testis,
 Illa tamen tettis carpere nemo poterit.
Et licet inceptas stiterint hæc oscula voce,
 Semper habent justas oscula casta manus.
O bona, quæ nostis faveant ita Numinis votis,
 Teque velint fratrem sic semel esse meum!
Nascere parve puer, fraterque admitte vocari;
 Omnia te mundi vota, precesque petunt.
Quid præ lætitia, sacerdem tibi, parvule frater?
 Ah! præ lætitia, quid tibi non facerem?
O quoties vetitis furtim deprenderer horis,
 Pervigil, ad cunas, nocte stetisse tuas!
Quot ribi servitus soror obsequiosa, studerem,
 Forte vel officiis facta molesta meis.
Nempe dato quoties depelleret ubere mater,
 Depulsum geminis exciperem manibus:
Aut quoties trepidâ gestare juberet in umbris,
 Geitarere uinis sarcina grata meis.
Aut quoties blando dare languida lumina somni,
 Somniferis caneret vox tibi nostra modis.
Ipsaque cum digitos cunis adhiberet agendis,
 Illicet hoc à me præperetur opus.
Mox ubi te nostræ concrederet anxia curæ,
 Discedensque, mihi diceret; esto vigil:
Excubiis, soli prope Te mihi, parte, relatis,
 Quam sacerdem votis libera frena meis!
Concinnuð, tacitè, velo de fronte reducto,
 Explerem aspectu luminæ nostra tno.
Inque tuo, fixis hærens obrutibus, ore,
 Uterer oblati commoditate loci.
Et citò subjicerem capiti colloque sinistræ,
 Appriueretque meo Te mea dextra simu.
Et tibi vix tactis furax et basia labris,
 Basia sic somno non nocitura tuo.
Quin igitur nostris, mea vita, renascere sœcis,
 Ut semel optaras suavier ore genas?
Mox, ubi lactanti, sensim tibi creceret atas,
 Primaque discenti verba docenda forent;
 Discenti cuperem fieri, tibi parve, Magistra,
 Blæsaque, truncatis verba præire sonis:

Inque geri alterius nolles modo grandior, ulnis,
 Aulus arundineo currere solus equo,
 situerem stabili vestigia figere gressu,
 Membraque constanti firma locare pede.
 Inque molesto aliquid si offendiceret obice saxum,
 Tatus in extensas exciperēre manus.
 Quin tua sæpè velim fallii vestigia lapsu,
 Lapsus ut amplexu sustineare meo.
 Recanti pretium peterem mihi grande laboris,
 Suaviolo Pretium solveris omne tuo.

BONAVENTURA

Soliloq. Cap. i.

Gnoravi quod tam suavis, ô bone JESU, esset
 tuus amplexus, tam honestus attachus tuus, tam de-
 ciosus convictus tuus:
 cum enim te amavero,
 munda sum; cum accepero,
 virgo sum.

L

In

98

In lectulo meo per noctes quæsivi quem
ligit anima mea ; quæsivi illum, &
inveni. *Cant. 3.1.*

VOTUM X.

lectulo meo per noctes quæfui quem
diligit anima mea ; quæfui illum,
et non inveni. Cant. 3. 1.

Asta camunt nostræ suspiria, votaque Mafæ,
Nullaque de thalamis vox, Hymenæc, tuis.
C Ut sua corporibus, sic mentibus est quoque
flamma,
Et prope deterior corpora flamma coquit.
In accensis qui mentibus æstuat ignis,
Delicias liquidi solus amoris habet.
Quomodo his Animæ, facibus melioribus ardentes ?
Oritis quam certâ dantque, feruntque fide !
In placidis castis complexibus itur in ulnas,
Quam sanctæ sociant mutua vincia manus !
In suis hic etiam torus est genialis amor,
Quæque maritali foedera nexa face :
At Cupidineæ sed foedera nescia tædæ,
Nec, nisi quem cupiat Vesta subire torum :
In sequi cycnæis hic turget culicitra plumis,
Fataque Amyclæo vellere fulcra tument.
In duo tam casti thalamo sociantur amantes,
Lætus olorinas non habet ille nives.
Inclusus aupsicio tantorum stratus amorum
Nec est lætitia pace quieta suæ.
In tunc, pax animæ ; cœlestis lectule tede :
Pronube sidereis lectule caste toris !
In sponsi atque Animæ thalamus secretus amantum ;
Solus es, o tantas dignus habere faces !
In ego consuevi, meditans, traducere noctes,
Cum requiem pulso cura sopore negat.
Ex meus ille ; meos rapuit qui primus amores,
Est solitus vigili secubuisse toro.
In mihi tunc imas urit fax Dia medullas.
Inque vicem flammis uritur ille meis.
In desideriis querimur fine voce loquentes,
Mutaque plus verbis lacryma vocis habet.

At nova quæ subiti fit, nescio, causa recessus;
 Subvereor, vitio sit data causa meo.
 Nam mihi jam spatio plus viuis abesse diutno,
 Et secus atque solet nocte fuisse foris.
 Hæc sine signa forent mutati forsitan amoris?
 Aut illum melior lectulus alter habet?
 Hei mihi quæm miseris ea nox fuit acta querelis,
 Quæ sine te, viduâ nox fuit acta domo?
 Jam propè constituerat medio vaga Cynthia cœlo,
 Altaque sopierat lumina lassa quies;
 Cùm mihi visa tori pulsâ vox dicere spondâ;
 Surge, parat thalano sponsus abire tuus.
 Suscitor, & piceos oculis detergeo somnos,
 Impositum cubito sustineoque caput:
 Et desolatas implens ululatibus ædes,
 Sollicitâ, dormis lux mea? vox rego.
 Hei mihi: responsum nullum dedit ille roganti,
 Fugerat è thalamis transfuga nempe meis.
 Protinus accenso reperi vestigia lychno,
 Quæ cuperem nunquam visa fuisse mihi.
 Die meus, exclamo, quid fugit, lectule, sponsus
 Perfide, dic meus heu: lectule, sponsus ubi e
 Et vigor, & toto veltit amens erro cubili,
 Ut tua te viduâ luxit Alexi domo.
 Quos ego tunc animo sensi effervere tumultus,
 Cygnæus fuerat Pax cui fida torus:
 Quæ mentem subito insanæ veriè procelle,
 Insolitam dubiis pandere lina Notis:
 Quæm sterili jacuit damnatum pectus arenâ,
 Dia cui æthereis vena scatebat aquis:
 Jam gravidos labor est oculos attoire cœlo,
 Oraque divina solvere laude, labor.
 Jam neque sacra valent prisæ in certamina vi
 Quæ modo lusus erant prælia, facta dolor.
 Scilicet optatâ, dum felix uterer aurâ,
 Aurea molliculus Pax mihi lectus erat.
 Tunc, ut inexperti Tiro temerarius armis,
 (Omnia qui lingua prælia victor agit)
 Optabam rapidis caput obiectare Tyrannis,
 Aut animam pulcrâ fundere posse nece.
 Tunc & Apollonæ mihi credita flamma, roset
 Tune rora Costiadae Virginis, esse trochus:
 Visaque sunt Agathæ gemini duo vulnera, ton
 Blandaque Blandinæ, Taure, putatus ovis;
 Denique barbarici laniæa infandâ macelli,
 Totaque carnificum visa theatra, jocus.

empe erat in calidis tam fervida flamma medullis,
 Aurea cum placidus Pax mihi lectus erat.
 simul ac sponso calor hic abeunte recessit;
 Frigidior Scythico mens mihi facta gelu est.
 nova, quas Zephyris spirantibus educat AESTAS,
 Decoquit immeritas una pruina rosas.
 impada sic tenui Pallas quam nutrit olivo,
 Extinguit tremuli bucca solura Noti.
 ma è te placido quæsivi sponse cubili;
 Qui crucis in thalamo reperiendus eras.
 mihi lectus erat, Tibi CRUX erat aspera lectus,
 Hoc te debueram, querere sponse, toro.
 mea, jam quota t'è querendo perdita nox est?
 Sed quæsivi, ubi non inveniendus eras.

GREGORIUS

In Ezech. Hom. 19.

Dilectum in lectulo
 quærimus, quando in
 resentis vitæ aliquantulâ
 equie Redemptoris nostri
 desiderio suspiramus. Per
 oītem quærimus? quia
 si jam in illo mens vigi-
 at, tamen adhuc oculus ca-
 igat. L 3 Sur-

102

Sorgam & circuibo civitatem, per vic
plateas queram quem diligit anima
quæsivi illum, & non inveni. *Conf.*

VOTUM XI.

ergam & circumibo civitatem, per vicos
& plateas queram quem diligit a-
nima mea: quæsivi illum, & non
inveni. Cant. 3. 2.

Tandem, serò licet, meus est mihi cognitus
error,
Si bene quæsissim, sponse, repertus eras!
Credideram placido somnos te carpele lecto,
Commodus, at video, non fuit ille torus,
vid faciam? cœptæ pergam dare membra quieti?
Et sine te somnus lumina nostra reget?
Sine te, nequeam solito dare membra sopori,
Aut ullâ, sine te, sponse, quiete, frui?
Si si somniferis invitet lymphæ fusurris,
Lymphæ cavernoso præcipitata jugo;
ut nemorum blandis agitata cacumina ventis,
Multaque, quæ sylvis garrula cantat avis.
ut Heliconiadum, Parnassia turba, Dearum,
Aut pater auratae Delius ipse lyra.
Te tua discutiant mihi, Sonne, papavera curas;
Humida nec virgâ tempora tacta tuâ.
Oxia nec vigilem quæ sopiit herba Draconem,
Fistula quæque oculos condidit, Arge, tuos!
ix ubi composui luctantia lumina somno,
Rumpitur indomito cœpta dolore quies.
nullam accipiunt oculique aut pectora noctem.
Quin mibi, nox etiam creditur una, decem:
ingit & assidue de te mihi somnia Morpheus,
Nec fugis ex oculis flebilis umbra meis!
ur toties igitur somni mihi nocte petuntur,
Si mihi nulla venit, nocte, petita quies?
Opior stratis, mediumque vagata per urbem,
Quod lors aut ratio me volet ire, ferar.
circumspiciens, num forte quis angulus abdat,
Quæram quem propriâ diligo plus animâ.

Quæram porticibus, quæram stabulisque, casisq;
 Perque semei tritas, ibo, redibo vias.
 Nec male perspectæ fallit specus ullæ latebræ,
 Nec quem transfiero circulus ullus erit.
 Qualis odora canis vestigia pressa ferarum
 Mersa nare legens, luitra, rubosque subit:
Aut qualis Siculas Ops errabunda per urbes,
 Aspicit an flores perdita Nata legat.
 Ruraque piniferis vestigans avia tædis
 Perlephonem trygiis optat adire vadis.
Aut potius Solymis qualis vaga Magdala campi
 (Cùm flebat Domini marmor inane sui)
 Saxa per alta rudesque ruit furiata per agros
 Quà dolor ancipitem, quà rapiebat amor.
 Omnibus una locis aderat, comes omnibus una,
 Una super Domini funere multa rogans.
Attica sic viduo volucris gemit anxia nido,
 Luctisonisque nemus perlonat omne modis:
 Et circum, supráque volans, nunc ardua summo
 Vertice, nunc imâ pendula fronde sedet;
 Et raptani sobolem, raptoris & aucupis artes
 Heu: consanguineo nunciat orba gregi.
 Haud aliter cunctis lustravi compita vicis,
 Non tamen est ullo præda reperta loco,
 Infames vicis, loca detestanda plateæ,
 Decepto toties eompita trita pede!
Amissum in thalamis, foris hic reperire putabam
 Sed male quæsitus, perditus usque latet.

M B R O S I U S,

De Virg.

Lib.3.

Non in *foro*, non in *plateas* CHRISTUS
aperitur. Non est CHRISTUS
circumforaneus :
CHRISTUS enim pax, in
foro lites : CHRISTUS
iustitia est, in *foro* iniqui-
tas, &c. Fugiamus ergo
forum, fugiamus plateas.

Num

106

Num quem disigit anima mea, vidistis?
 Paulus in 1 Corinthus cum pertransisset eos, invenit
 quem dilipit anima mea; tenui illum
 & non dimittam, Cant. 3.3.

VOTUM XII.

*¶ quem diligit anima mea, vidistis ?
¶ nullum cùm pertransiſſem eos, inveni
quem diligit anima mea ; tenui il-
lum, & non dimittam. Cant. 3. 3.*

*Estat adhuc totâ omiffus locus ullus in urbe,
Aut regio nostro non peragrata pede ?
Flammiferis cunctæ facibus luxere plateæ,
Nullaque vel minimæ compita spreta viæ.
Mibi : quos vicos, quæ non loca tristis obivi !
Urbs etiam in tantâ defuit urbe mihi.
Quid in hos fruſtrâ juvat occubuisse labores.
Iponsum semper quæro, nec invenio ?
In domum lacrymans, vestigia retrò ferebam,
Quique rogaretur, nemo viator erat.
In propior portis è mœnibus aufero gressum,
Et vigil ad portas occupat ecce cohors.
Prior, hîc, dixi, quem diligo forte latebis ;
Et subito, vigiles, reppererintne ? rogo.
Cum tacito convertere lumina risu,
Terbaque dentatis reddere salsa jocis.
Quidam : quisnam ille tuus quem diligis ? inquit,
Absque suo nōsci nomine posse putas ?
Scite, respondi, tam rusticus est mihi candor,
Scire omnes rebar, quis meus esset amor.
Ecce mage vel Pyladis notum vel nomen Orestis,
Neve tuum, Thysbe ; Pirame, neve tuum ?
Absque etiam, quamvis, quem diligo, scire negetis,
Scire, nec ignotum posse latere, puto.
Sectro, dic igitur Cūtodia pervigil urbis !
Non meus hac vobis tendere visus amor ?
Iude meas, propriâ quem plus ego diligo vitâ,
Qui quoque me vitâ plus amat ipse suâ.
Scite, quando abiit ? quantillo tempore mansit ?
Quâque prehensurum se simulavit iter ?*

Hac

Hac iit aut illac? dextrâ vel fortè sinistra?

Solu: erat? sociis an comitatus erat?

Excubiæ falsis iterum risere cachinnis:

At mihi salsa mea obruit unda genas.

Transferam: sponsi neque spes super ulla vide

Mensque erat in damni mersa dolore sui.

En sub'tò, dum cuncta animo tristissima volvo,

Nullaque, quam tantæ, vota minora spei;

Ille meus, totâ torties quæsus in urbe,

Jam non quæsus constitit ante oculos.

Exilii, misto que metu perterrita, gaudens

Vix potui propriis credere luminibus.

Et, Tene aspicio, mea lux, mea vita? volentem

Dicere, vox hærens faucibus impediit.

Qualis ubi viso conjux inopina marito.

(Quem mendax tulerat rumor obisse diem)

Obstupet, ac visâ veluti percilitur umbrâ,

Optantemque loqui, pallida facta, fugit.

Nec nisi jam noto reducis fidentior ore,

Audet in amplexus conjugis ire sui?

Tumque veretur adhuc, ne le malè credula fall

Inque fidem levior decipiatur amor:

Sic ego, dum trepido reditæ in pectore vires,

Teque iterum ante oculos, sponsi, reviso mei

Subdubitans, speransque timensque & amore

cens,

Tune es, quem video, clamo, vel umbra tui?

Ah sponsi: ah non es: non es, quem diligio,

es:

Imbè es, quid dubito? numquid es? haud di

O mea lux, video, te nunc video, mea vita!

Nil ultra dubito, lux mea, te video.

Agnoscensque tui vocem præsentis & ora,

Involo in amplexus, sponsi reperte, tuos!

Jamque ego te teneo, neque per vaga compita

ram,

Ludibrium, vigili nocte futura gregi.

O mea si geminis mutantur brachia vinclis,

Atque manus manicis, compedibusque pedes!

Quiam te complicitis, mea lux, amplectenter ulni

Arctius amplexu, vitis & ulne tuo.

Arctius anguipedum manibus, pedibusque he

rum.

Quæis obit annosas herba marita domos.

Sed neque te nostri lassent, mea vita, lacerti!

Sæpè nec errantes per tua colla manus:

longa Tui subeat, mea lux, absentia mentem,
Nec nisi pensari tempore posse putas?
cito tam longi quereris compendia damni:
Fixego iam cœpi, tu satur, ecce fugis.
ita discedes, non tam cito liber abibis,
Non nisi pugnando viceris, effugies.

B E D A,

In Cant. Cap. 3.

Tantò instantiùs in-
ventum tenui, quan-
tardiùs, quem quære-
am, inveni.

Mihi

Mihi autem adhærere Deo bonum est,
sere in Domino sperni meam. *Psal. 73*

VOTUM XIII.

Si autem adhaerere Deo bonum est,
vivere in Domino spem meam. Psal.

3. 28.

Uam mea per varios vita est exercita casus :

Ut pila percussu pulsa, repulsa manu.

Munera belligeri primum placuisse Gradivi,

Armaque, spe laudis, sanguinolenta tuli.

Quidabant animos, & erat spes omnis in armis :

Qua foret hæc votis meta futura meis.

De vigil tetricas traduxi cantibus horas,

Incusos speculæ tædia longa tuli.

Semel admonitu fraus hostica Prorita nostro est,

Im signuni toties, ore, vel ære dedi.

Idi septis fossam producere castris,

Quædæ præfixas impediisse vias.

Menam subitæ faciem componere pugnat,

Impudis animos addere, voce, globis.

Quæ non tenuit belli quis certus artes,

Quæ auxilio seu ducis esset opus.

Quoties Libycas pressit pes laetus arenas,

Quoties macidis sudor in ora comis !

Quæ magnanimus tintxit fumantia pulvis ;

Quoties unda, sitim quæ recrearet, erat,

Quoties gelidos fluviorum innavimus alveos !

Quæ gravante humeros, ære gravante caput.

Quæ prensatos retinebant mordicis enses,

Quæ per obstantes cum veheremur aquas.

Quoties tenuit jam tot me Marspiter annis,

Quoties inceptioque pedes, fine merebar eques.

Quæ tegor, decimâ fuit ictus arundine thorax

Quæque sunt rotidem cassis & umbo locis.

Quæfero cecidit sonipes mihi tertius ictu,

Quæsta quater, galeæ cuspide, raptæ fuit.

Quæ animam præceps in aperta pericula misi,

Quæcum nimis hostili dextera cræde calet !

Quæ illa tamen nostro tunc sunt data vulnera tergo :

Quæcum sed adverso pectora vulnus erat.

Nempe

Nempe gradum tenui, contra ferrumque facessi
 Te, aque, præcipiti grandine plura tuli.
 Perque meo factos gladio spatiabar acervos,
 Impolito sibi gens corpora strata pede.
 Quis putet, hoc tantis caput insuperabile bellis,
 Non etiam bellis, vota tulisse suis?
 Heu mihi! post partas proprio tot sanguine
 Post tot ad infernos funera missa lacus;
 Post toties meritas gladio victore coronas,
 Post tot fixa tuo signa, Gradive, tholo!
 Una tot egregios delevit culpa triumphos,
 Nec fuit ulla super nominis umbra mei.
 Et gravis in poenam me diruit ære Tribunus,
 Jussit & incincto turpiter ire sago.
 Gloria quin odiis popularibus obruta ventit,
 Sic cecidit tanto Marte petitus honos.
 O utinam potius pro te, Deus, arma tulisse!
 Non ita cassa luis laudibus arma forent.
 Te super, intrepidâ melius spe, vota locantur,
 Ut sundat trepidas anchora fidâ rates.
 Ergo suum Odrysio positum suspendimus ene
 Æraque sunt curvæ jussa valere tubæ.
 Tum lucra, tum vigiles, lucro arrisere taberna
 Unaque Mercurio cura itasse fuit.
 Tum piper & lanas Lydo reparavimus auro,
 Veximus & gravidâ grana merumque trabe.
 Nostraque Barbaricos tetigerunt linteâ portus,
 Et sinus innectâ vix sine merce fuit.
 Scilicet è minima magnum recogere quæsum,
 Maximus hac studii parte triumphuserat.
 Creverat agrestis jam densa pecunia nummis:
 Nec domus immensas arcta tenebat opes.
 Clavis & ambustis onerata redibat ab Indis,
 Sed periit, patriis proxima clavis aquis.
 Plurimus implebat tabulas mihi debitor amba
 Credita perjurus debitor esse negat.
 Ergo velut liquidis sal crescit & interit undis
 Ut crevistis opes, sic periit opes.
 O quanto placidos tranquillius exigit annos.
 Qui neque lucra cupit, qui neque bella move
 Dives Athlantiade, tua linquo negotia, dixi,
 Nulla mihi vestrâ merce redempta quies.
 Quid sacerem, toties frustrantibus omnia voti
 Marte negante decus, Mercurioque fidem?
 Regis in ignotam subrepit nobilis aulam,
 Magnaque mox Regi sancta relata mei est.

Invocor, & videor, placidoque arrideor ore ;
 Dum loquor, & pronâ Principis aure fruor :
 Elio quid fuerit quod Rex ita cœpit amare ;
 Non fuit hoc meriti, sed image fortis opus.
 Fuerit virtus, seu sors, seu Regius error,
 Maximus exiguo tempore crevit amor.
 Pè diem nocti conjunximus, inde loquendo,
 Non fuerat visus præcipiteasse dies.
 Pè domi tacitas lusu traduximus horas,
 Unaque sèpè foris menfa duobus erat.
 In ita Sejanum Latiae favor extulit Aulæ,
 Clitus Alexandre non ita carus erat.
 Ommodus haud tantum potuit tribuisse Cleandro,
 Aut Constantini plus amor Ablavio.
 Inque sua fateor, favor hic, novitate placebat,
 (Ut prope non solitæ res novitate placent.
 Ilaque felicem, felicem turba vocabat.)
 Quid mihi tanta Ducas gratia parta foret.
 Ni nimis infidis subnixa potentia sceptris,
 Quæ minimo sorti turbine versa ruit !
 Et, minax tetricos cœpit Rex ducere vultus,
 Nec tamen est vitio gratia læsa meo :
 Mihi ! cœptus amor, subitam se vertit in iram,
 Hostis & è patrio cogor abire solo.
 Veteres auxi casu, nova fabula, fastos ;
 Fabula sic elegis triste catenda meis.
 Eutropius, Stilico redivivus Honori,
 Et Constantini Cæsaris Ablavius.
 Ius Alexandri, Tiberi Sejanus imago,
 Seu nimis historiæ vera fuere meæ !
 Deps ! ô quæd tranquillus exigit ævum,
 Qui locat in sceptris votaque, spes queritur !

AUGUSTINUS

In Psalm. 36.

R *Elinque omnes amores, pul-*
crior est ille qui fecit cœlum
terram. M Sub

114

Sub umbrā illius, quem desiderayeraſſi
Cant. 2.3.

VOTUM XIV.

umbrâ illius, quem desideraveram,
sidi. Cant. 2. 3.

Ors iter ignotâ longum meditabar in oras,
Et bona jani cœptæ pars erat acta viæ.
Utque solet lassus metam spectare viator,
Credebam spatiis pauca deesse meis.
Accipi reliquos metiri provida passus :
Majus erat medio, quod superabat iter.
Si mihi ! tum refugæ ceciderunt corpore vires,
Totque, nimis durus, millia visa labor.
Ego oculos, cœlo miserâ cum voce tetendi,
Ferret an hinc aliquis, voce vocatus opem ?
Mihi, quis dixi, dabit hisce sub æstibus umbram ?
Ab infesto verberor igne caput.
Sic, sub plantis quâm ferreat arida tellus,
Sicque semustos urat arena pedes.
Dinemora : 6 riguæ, frondosa cacumina, sylvæ :
O latibra : 6 fontes : arboreæque domus !
Datinam, virides pandat nihil populus alas,
Aut caput hoc, mali fronde comante tegar !
Audit ille meas solitus lenire querelas,
Cujus erat toties umbra petita mihi.
Scio, quod properas, scio, quas ait, arripis oras,
At scio, quam toties anxia poscis opem.
Celestis Solymæ longinquam tendis in urbem,
Quamque agis in terris, huc tibi, vita tua est.
Janque gravat longi te tanta molestia cursus,
Et cuperes mali fronde virente tegi ;
Ecce huius venio sperata laboribus umbra,
Quamque voves, placido tegmine, malus ero.
Aspicis hærentes funestâ ex arbore palmas,
Quosque fodit geminos cuspis acuta pedes ?
Aspicis in numero laniatum vulnere corpus ?
Aspicis ? heu vix est corporis umbra mei ?
Ecce tibi quæsitam fessæ dabit umbra quietam,
Portus & in duris, hæc tibi malus erit.

Dixerat, & vires subitè rediere jacenti,
Tanta loquente Deo, visque vigorque fuit.
Tunc ego suspiciens, in sponsum lumen fixi :
Hei mihi, suspensus de Cruce sponsus erat !
Et qualis, sponsè, inquam, hæc est, quam tristis
go ?
Hæc cine erit capiti Malus aprica meo ?
Hæc ego sanguine à languens residebo sub umbra
Tu, crucis infami stipite fixus eris :
O mala Malus : & infelix, quæ te manus unquæ
Fixit humo : manus hæc, cæde cruenta fuit.
Attamen hæc lætos malo jactit ardua ramos,
Utque cubem placidos, umbra dat apta toros;
Umbra dat apta toros, sed non tamen apta spon-
Ah ! magis hæc lacrymas, Malus & umbra penus.
Obona Malus : & & felix, quæ te manus unquæ
Fixit humo : hanc fidus jam deceat esse manus.
Ah ! video, cui te similem mi sponsè, vocabo,
Sæpè mihi umbriferæ munere functæ domus.
Qualis onusta rubris latet sua brachia pomis
Spargit, & apta siti munera Malus habet,
Exsuperatque suas, numerosa fruge sorores,
Una nemus lassis, hospitibusque penus :
Talis es æstiv s mihi sponses, caloribus umbra :
Lymphaque dum sitio, dum fameoque, cibus.
O quoties ego te ! quoties, mi sponsè, vocavi,
Ut semel illa meum conderet umbra caput ?
Hic ego, si liceat, dixi gemebunda sedebo ;
Ut sedet amissæ mæta columba viro.
Et modo Purpurei concreto sanguine crines,
Et modo matieres, labra doloris erunt.
Nunc oculi ante oculos, nunc frons, nunc penus
cervix,
Nunc os, nunc atro barba cruore madens.
O quoties latus hoc, lacrymansque, geniensque
debo ?
Ne videam, lacrymis impediaturque meis.
Multa tamen dabit hoc unum mihi vulnera, vulnus.
Saucia dum geminos labar ad usque pedes.
Tuncque iterum amplexu lignum lacrymabilem
gens.
Subscribam hæc plantis verba suprema tuis :
En duo qui causam præbent sibi mortis, Amant.
Mergitur hæc lacrymis, ignibus ille perit.

HONOR.

In Cap. 2. Cant.

Apud Delr.

Umbra fit ex. corpore
& luce, & est iti-
erantium refrigerium ab
stu, & protectio à tem-
estate. Arbor vitæ, sci-
cet malus, est sancta
Crux, fructus ejus **CHRI-**
TUS; umbra, tutela vel
refrigerium humani gene-
ris.

Quo-

118.

Quomodo cantabimus capticum Domini
terrâ alienâ? *Psal. 137.4.*

VOTUM XV.

Quomodo cantabimus canticum Domini in terrâ alienâ ? Psal. 137. 4.

Quid toties cantus iterare iubetis amici,
 Seu lubeat digitis, seu juvet ore loqui ?
 Lætitiam cantus poscunt, animique quietem,
 Turbida cum mens est, os digitique dolent.
 Unus magis cantandum cum mens tacet, ægra, mo-
 netis,
 Tuncque opus esse lyrâ, tuncque opus esse chely.
 Semper suo nimis ubi demersa dolore laboret,
 Aut intenta suis, sit nimis ipsa malis.
 Quid quod opem certæ promittitis usque medæ,
 Vesta nec exemplo dicta probante carent ?
 Dicitis hanc causam cur laissus navita cantet,
 Sollicitat celeri cum freta lenta manu.
 Vique gregem virides pascendum ducit in agros,
 Non nisi ne nimium sit mora longa, canit.
 Et canit ut fallat fastidia longa viator,
 Miles & ut cantet, noxque laborque facit.
 Non ego quod faciunt, miles, nauta, atque viator,
 Quodque facit pastor, damno rebellis opus.
 Ide quod & Dominæ jam dudum assueta querelis,
 Ad solitos genitus plus mea lingua valet.
 Inque retentanti jam carmina prisca subibant,
 Musica quin etiam res mihi visa nova est.
 Inque timet longo veniens è carcere Solem,
 Sic mea lætitiam lingua, modosque timet,
 Ad numeros quoties fuit impetus irerelictos,
 Aut solitam digitis sollicitare chelym :
 Aut docto querulas impellere pectine chordas
 Aut mollem articulis increpuisse lyram ;
 Aut leve ceratis modulari carmen avenis,
 Aut voei liquidas associare fides ;
 Ne : toties lacrymæ supt, ne tentante profuse
 Et lacrymis, digitæ, voxque retenta fuit !
 Mox luctata iterum cantu deducere voem,
 Et querulâ digitos attenuasse lyrâ ;

Ne quicquam adversis sensi me tendere musis,
 Uila nec est nostrâ barbitos icta manu.
 Interea longâ jam desuetudine pigra,
 Artem dedidicit voxque manusque, suam.
 Nec si nunc studium gravitatis inane retentem,
 Mollescant studio tristia sata meo.
 Esto, sciamp levibus tamen addere carmina novi.
 Aptaque mutandis sit mihi lingua sonis:
 Et vincam Aonias digitis, aut gutture Divas,
 Et mea sit melior, Marsia, Canna tuâ:
 Panaque multiforam cogam submittere buxum
 Et superem Threffæ stamina docta lyræ.
 Questibus an cantu videor debere teneri,
 Maxima cui flendi copia seniper adeat?
 Ah! bene ne cantem, mihi per mala plurima
 est,
 Vertit & in morem, jam mihi pene dolor.
 Nec locus, ut cantem, patitur, neque tempora
 sunt,
 Utque locus finat aut tempora, moeror obesit.
 Quid: vultis patriâ procul à tellure jacentem,
 Externo patrios orbe sonare modos?
 Parcite, fortunæ nimis exulis ista repugnant:
 Non est conveniens cantibus ille locus.
 Exul & à patrio tam longe dislita Cœlo,
 Impellam patriæ dulcia fila lyræ?
 Parcite tam miserum fortunæ vulnus habenti,
 Cantandi externo nulla libido solo est.
 Tristia flebilibus manant mihi lumina rivis,
 Et videor festam posse ferire chelym?
 Semper in obtutu vigilat mens ficta malorum,
 Et cytharâ videor posse, vel ore loqui?
 Heu: nimis insistunt præsenti pectora fato,
 Et numquām exilii sensus acerbus abeat.
 Si quisquam his rubeat Amphiona vivere temis,
 Aonio numquam pectine tangat ebur.
 Respectu Euridicen propero cum perdidit Opis
 Ilicet artifices obriguere manus:
 Et manibus cecidit leve cum testudine plectrum
 Fractaque sunt casu garrula fila suo.
 Quid mihi, non una fatorum clade sepultæ
 Præcipitis, toties ungue ciere fides?
 Dum circumspiciens, ubi sim, te, Patria, specto
 Heu cadit aspectu mens labefacta tuo!
 Cum semel, ô sperata diu, tibi Patria reddar,
 Tunc ego voce canam, tunc ego mente canam.

AUGUSTINUS

Medit.

Capite 35.

Itinam possem talia
dicere, qualia hym-
nidici Angelorum Chori!
quam libenter me in tu-
laudibus totum effun-
derem!

N Adju-

Adjuro vos, filiz Hierusalem, si invendo
 Dilectum meum, ut nuncietis ei:
 amore langueo. Cant.5.7.

Si me
 site, qu
 ampe si
 delituit
 summa
 Cor mihi
 quibus
 Non fu

SUSPIRIA
ANIMÆ
AMANTIS.

LIBER TERTIUS.

SUSPIRIUM I.

*Iuro vos, filiæ Hierusalem, si inveni-
tis Dilectum meum, ut nuxciatis ei :
qua amore langueo. Cant. 5.7.*

Oelestes animæ, Solymæ cœlestis alumnæ,
Quæ teritis niveo cœrulea templa pede ;
Vos ego, vos numquam violando carmine
testor,
(Si meus est vobis fortè repertus amor)
ante, quod cæcâ sic ejus langueo flammâ,
Languet ut Assyrio flosculus uitus agro.
Impe suas nuper cùm spargeret ille sagittas,
Delituit propriis mistus arundinibus :
summâ trifidi præfixus cuspide teli,
Cor mihi, ceu Parthi, canna redunca fidit.
quibus, ah quantis tum pectus amoribus arsit :
Non furit Ætnæ sævior igne rogus.

Nunc igitur cupidus de me si plura rogabit,
 (Namque solent cupidi multa rogare proci)
 Dicite, languentis quæ sit mea visa figura;
 Pluraque, languentem non potuisse loqui.
 Si roget; an lento mihi febris inactuet igne?
 Dicite, quod nullo febris ab igne coquar.
 Si roget, an mortis proprietor sim visa periclo?
 Dicite quæ vobis ore tacente, loquor.
 Dicite, nulla meis vos reddere nuncia verbis,
 Sed fati tantum reddere verba mei.
 Si lubeat nostros tamen illi nostere vultus,
 Nec grave sit vobis dicere, qualis eram.
 Hac, precor, aut famili, tum me depingite formam
 Quæ sciat, & morbi quæ sit origo mei.
 Dicite, quod jaceam tenebris extanguis ab omni,
 Succiduo in nudum corpore lapsa soluni.
 Sintque hebetes oculi, media cœu morte natum
 Inque sinu jaceat languida facta manus:
 Nec rosa picta genis, neque viva coralia labris,
 Venaque vix, quamvis pollice tacta, micet:
 Jamque diu nullo constet me vivere signo,
 Quam quod anhelanti pectore læpe gemam.
 Quodque mihi certam non possum fingere causam
 Cur toties nullo læsa dolore querat:
 Non possum, nisi fors genitru se prodere cogat,
 Qui genitum toties pectore rupit Amor.
 Hæc reor, hæc nostri fuit unica causa doloris,
 Et quid amans effet nefcio, amansque fui.
 Hoc fuit, hoc toties me suspirare coegit.
 Per gremium injussæ cum fueretis aquæ.
 Hoc fuit ut, quamvis toties aliena loquentis:
 Illius assidue nomen in ore foret.
 Ergo meis, oro Dilecto hæc dicite verbis:
Litus immodicæ quod tremor ægra face:
 Dicite, quod lento sic torreor illius igne,
 Ut tota coeli torrida facta cane.
 Dicite quod longa sic eius langeo flammæ,
 Ut languescat siccæ hibæ cana comæ.
 Dicite quodque meis causæ unica sit languoris,
 (Qui simul est mortis, causæ futurus) Amor

RUPERTUS

In Cant.

Annunciate, quia a-
more langueo præ-
agno faciei ejus viden-
e desiderio, vitæ tedium
atior, & vix præsentis
xilii mons sustineo.

N 3

Ful-

126
*Falcite me floribus, stipate me malis;
 amore langueo. Cant. 2.5.*

SU SPIRUM II.

Incite me floribus, stipate me malis ;
quia amore langueo. Cant. 2.5.

Amor ! ô quantis torres mihi viscera flammis !

O Amor ! ô animi blande Tyranne mei !

O Amor ! ah tantos qui pectore comprimat ignes

Parce vel in vapidos dissoiuor cineres.

Amor, ô toties repetitis parce sagittis !

In nova, pars animis vulnera, nulla vacat.

Parce Amor, & nocuæ procul abjice tela pharetræ,
Proxima, quam jacies, figet arundo necem.

Ab perii ! neque nota mihi susp'ria duco,

Qua sonat, ignoto vox ab amore sonat.

Velicit arcanos penitus grassatus in artus,

Jam mea, victor ovans, regna subegit Amor.

Ne miseram ! tantos nemo miserabitur ignes !

Nemo vel è terris, nemo vel è superis !

Inque meus (tanti causâ unica qui tormenti es)

Tu meus, hæc sicco lumine cernis Amor ?

Nos saltæm Ætherii Cælo properate coloni,

Vos, quibus à simili mens calet icta face !

Quæ rosas, date mala & odoræ Chloridis herbas,

Quidquid & Alcinous, Floraque quicquid habet.

Quæ rosas, date mala ardentibus obvia flammis,

Mitior in malis eit amor, inque rosis.

Quæ rosas manibus calathis effundite mala,

Fors erit hinc nostris cerra medela malis.

Quid ago ? quid posco rosas ? quid pottulo mala ?

Est dolus in malis, est dolus inque rosis.

Forsam amor falsi tegitur velamine mali,

Aut sua spiniferis occulit arma rosæ.

Ijuro simp' ex malo delusa Cydippe est.

Et Venus armatae cuspide læsa rosæ.

Nolo tuas Cytheræa rosas, tua mala, Cydippe,

Nescia perfidiae, mala, rosasque volo.

Quales Dorotheæ superis tulit ales ab hortis,

Canaque quas stupuit bruma rubere rosas.

Quale Tibi Elysio venit Luduina vireto
 Angelico carpum pollice liliolum.
 Has mihi posco rosas, haec mala, haec lilia posco,
 Nescia perfidiæ lilia, mala, rosas.
 His mihi vernantem vitidi super aggere lectum,
 Pietaque puniceis sternite fulcra crocis.
 Piscinaque è lento fiat pulvillus hibisco,
 Piscina quam viridi farciat herba toro.
 Jungite vimineis collecta ligustra quasillis,
 Et pluas in laxos lutea Caltha sinus:
 Juncæque egregiis onerata canistra Hyacinthis,
 Misceat & calyces Bellis amena suos:
 Spicasque, Narcissusque & apex stellatus Amelli,
 Pulcraque cæruleis cum Cyanis Anemon.
 Et Nymphæa marina, immortalesque Amaranthi
 Iridis & Violæ multicoloris opes.
 Junctaque Smilacibus Pæonia regia pævis,
 Cunctaque quæ Pæsto divite ferta virent.
 Addite decerptas Arabo de cortice frondes,
 Et Myrrham & Daphnen, Cecropiumque lu-
 rumque,
 Serpillumque, Chamælumque, Aloënsque, Co-
 rumque,
 Et Nardum & Tymbram, Cinnamaque & Cas-
 Et Costum & Stræten & olenis germen Anomi,
 Et Cilicum tota sternite messe solum.
 Sternite, & hoc animæ quidquid super exspirant
 est,
 Roscidulis, smite, clangueat in foliis.
 Tunc ego sic moriens componam leniter artus,
 Ut Rosa deciduas ungue refecta comas.
 Aut moritura graves inclinant Lilia culmos,
 Quæque halant animas gramine mella suas.

GIS

GISLEN

In Cant.

Cap.2.

Donus certè languor,
cum infirmitas hæc
sit ad mortem, sed
vitam; ut glorificetur
ens per eam. Cum ardor,
brisve ista non sit ab igne
consumente, sed ab igne
intius perficiente.

Di-

130

Dilectus meus mihi, & ego illi, qui patitur inter lilia, donec aspiret dies, & inclentur umbræ. *Can. 2.16.*

SUSPIRIUM III.

Uetus meus mihi, & ego illi, qui
pascitur inter lilia, donec aspiret di-
us, & inclinentur umbræ. Cant. 2.16.

Oelices animæ ? populus genialis Amantum,
Quos amor irrupta necit utrumque fide !
Non ego præ veltrâ, fortunam optavero Re-
gum,
Nam puto Cœlicolum vos ego sorte frui.
Ineque jam Siculi mirer nova vota Tyranni,
Optantis Pythiæ tertius esse comes.
Quis enim sociis mediis neget esse duobus,
Quos sibi tam sancto fædere junxit Amor ?
Mea conditio, quoties redamantur amantes,
Reddit & alternas mutua flamma vices !
Ego me toties optavi lege beatam,
Adiuua cùm trepidam signa vocaret Amor.
quoties dixi, si quando cogar amare,
Non nisi qui pariter me redamârit, amen !
Quis optantem volucrum Deus ales Amorum,
Et quid, ait, dubitas ? ut redameris, ama.
Quo extimui præsentis Numine Divi,
Antonuitque meum vox inopina caput.
Quid inexpertam puer, inquam, perfide castris,
Auspiciisque jubes æra merere tuis :
Nè quidem juveni mihi narravere sodales
Gaudia quanta suis polliceatur Amor.
Suis at contra monuit me sedula nutrix,
Cum ferrer gerulo sarcina parva sanguis.
Era nimis reputata Peligni oracula vatis,
Quæ cecinit castis ingeminanda choris :
Quot lepores in Atho, quot apes pascuntur in
Hyblâ
"Cærula quot baccas Palladis arbor habet :
Littore quot conchæ, tot sunt in amore dolores,
"Res est solliciti plena timoris Amor.
Semper enim miseris timor ille flagellat amantes,
Ne fors non redamet, quem tamen alter aniat.

Fida

Fida vel alterius si sint rata foedera vinclis,
 Tum gravis, ut constent foedera, cura subit.
 Curre per historias, quotus, heu ! securus am
 Hunc brevis, hunc fictus iudicavit Amor.
 Quâ Paris Oenone sine vivere posse negabat,
 Oenonem potuit deseruisse Paris.
 Dilecti Hyphilophile non mansit Jasonis uxor,
 Non mansit reducis, sicut euntis erat.
 Thesea crudelem quoties Ariadna vocavit,
 Navigio numerum questa deesse suum !
 Quin etiam levibus monstras, Puer iimprobe, pennis
 Quam cito succedat, quam citò cedat amor.
 Ite igitur, levibusque animas modò credite flamm
 Culm sua non aliter sceptrâ Cupido gerat.
 " Et levis est multoque suis ventosior alis,
 " Gaudiaque ambiguâ datque negatque fide.
 Tum pudor audaces tinxit tibi, perfide, malas,
 Teque levem celeri fassus es esse fugâ.
 Tuncque ego, Cyprigenæ detectâ fraude, tim
 phans,
 Instabilem iussi læta va'ere Deum.
 Et tibi, Dius Amor (dixi) tibi foedere jungar,
 Et tuus ignis ero ; tu meus ignis eris.
 Donec ab aëriis labentur montibus umbræ,
 Et reducem fugient umbraque, noxque diem.
 O liquidæ ambrofia ! 6 Divi nectaris haustrus :
 O amor ! 6 quanti pocula mellis habes !
 Quid totis Te, Dius amor, fit amare medullis,
 Expertus nisi sit ; dicere nemo potest :
 Quid vero fit amare, iterumque abs te redaman.
 Sit licet expertus, dicere nemo potest.
 Omnibus hisque etiam supereminet illa voluptas,
 Fidus hic æternum quodd sibi constet amor.
 O Amor ! 6 mea dulcedo : mea vita, meum mi
 Aut melli geminum si quid Hymettus habet :
 O Amor ! 6 quoties, 6 quæ mihi gaudia misces
 Dum quodd amans redamet : dum, quod am
 subit !
 Dumque iterum æternos recolo fore foedere nex
 O Amor : 6 quantis gessio lætitiis !
 Non habet hic miseris Amor, ut levis ille, timore
 Afflit hic lætis, ingemit ille malis.
 Pascitur in riguis, ubi carent, liliâ campis,
 Et sua virgineos ducit in arva greges.
 Scilicet æthereum decet hic flos purus Amorem,
 Et bene tam castas pascit hic hortus oves.

BERNARDUS

In Cant.

Sermone 71.

Tu ergo qui hæc audi-
dis, vel legis, cura-
bere lilia penes te, si vis
cubere hunc habitatorem
liorum habitantem in te.

Ego

134

Ego dilecto meo, & ad me convercio
Cant. 7.1.

SUSPIRIUM IV.

*dilecto meo, & ad me conversio
iuss. Cant 7.1.*

Moesta cupressiferi nemoris spatiabar in
umbrâ ;
Tristitiam lacrymis compositura meis,
Jamque sinum trepidis submerserat im-
bribus unda,
Incideramque meis pæne subacta malis.
Chelys ex humeris pendebat eburnea nostris ;
Meditiæ quondam certa medela chelys.
Matrititiâ ; frondente sub arbore sedi,
Locans querulis talia verba modis :
Mei vidui, sine lusibus, ibitis anni ?
Nullus & in nostro carmine vivet amor ?
! precor eveniant hæc hostibus omnia nostris.
! procul his cœli tam bona flamma cadat :
! se juret, non hunc ego vivere credam,
! qui trahit hoc vacuos frigidus igne dies.
! nos est homini, vivendi fructus amare ;
! nos amans, vixi ; dicere jure potest.
! is, in imma, suo detidit pondere telius,
! subit ærias, ardua flamma, vias ;
! ita fax animi violento cogit amore,
! impimurque omnes impete quisque suo.
! quoque nativâ stinulari sentio flammâ ;
! vilque adhibet tacitas, nescio, quanta faces.
! meus ergo suos Amor ejaculabitur ignes ?
! (primitiæ nostri namque caloris erunt.)
! ferar humanæ furiata Cupidine tæde,
! cognata Angelicis, stirpsque, sororque choris ?
! mea mortales venient in colla lacerti,
! ne sum immortali sponsa creata Deo ?
! super hasce hiemes, nostri rapiuntur amores,
! terra parem thalamis non habet ista meis.
! npha puellarum pulcherrima Romulearum
! ignes, Aufonio sponsa petita proco ;
! it, ait juvenis mea ne tibi foœra speres,
! am mea cœlestis sœdera sponsus habet.

Sic

Sic nostra ætherios ambit quoque sax Hymenœus.
 Inde petendus erit qui mihi sponsus erit.
 Hunc ego, non alium, solum hunc ego diligo sum,
 Nemo potest uno tempore amare duos :
 Illijs ante oculos mihi semper oberrat imago,
 Ante oculos, quamvis longius absit, adest.
 Et loquor absentis momentis omnibus, absens,
 Abentisque sonos illius aure bibo.
 Sic ubi magnetis vim ferrea linea sensit,
 Semper ad agnati vertitur alta poli.
 Et sua Sydoniis paret hinc Cynosura carinis,
 Servat & hinc Helicen cyniba Pelasga suam.
 Sic læsi semper studiosa pedissequa Phœbi
 Dilectam Clytiæ flos modo facta facem.
 Bisque, dies quoties, verso jubar ore salutans,
 Mane precaris Ave, sero precare Vale.
 Obvia fratremos ita spectas Cynthia vultus,
 Et reparat vultus ignibus ille tuos.
 Sponse, ego sum Clytie, tu sol, ego Cynthia, suum
 Quolibet obverso persequor ore meum.
 Es mihi sponsa, Helyce, Cynosuraque duplæ
 eti,
 Quo trahis, hic oculis ad tua signa volo.
 Quid mirum, alterno si respondemus amor;
 Magnetem sequitur linea tacta suum.

BER

BERNARDUS.

Medit. Cap.9.

Or meum per multa
dispergitur, & buc
nusque querit, ubi quies-
cere possit; & nihil inve-
nit quod ei sufficiat, do-
cet ad ipsum redeat.

O

Ani-

138

*Animæ meæ liquefacta est, ut dilectus
catus est. Cant. 5.3.*

SUSPIRIVM V.

*anima mea liquefacta est, ut dilectus
languit est. Cant. 5.3.*

TE semel ut cursim tantum, mea vita, vide-
rem,

Quot iuga, quot sylvæ, quot loca visa
michi?

Tsemel audirem tantum mea vita, loquentem,

Ah! quot inaccessis rura petita viis!

montes, iniqua monte culmina rupes,

Saxaque Solivagis vix adeuanda feris.

Tramen, ecce tui data spes fuit ulla videndi,

Vixque vel alloquii spes fuit ulla tui.

quoties dini! quæ te, mea vita latebræ,

una cava, quæ terræ, quæ nigra lustra tegunt?

neque lustra meum, neque rus solata dolorem,

Respondit lacrymis sylva nec ulla meis.

Tsemel ignotos me duxerat error in agros,

Solus ubi ante oculos campus, & error erant.

etor hic oculis Cœlos, clamoribus agros;

et neque vox Cœlis, nec data vox ab agris.

deterranti vallis se monstrat opaca,

Vociferor, nullus fit mihi valle sonus.

tecavâ densum, procul haud à valle, viretum

Adjacet; æstivo textilis umbra gregi.

erit, hic forsitan, dixi, mea vita latebit

Heu dolor: ut vidi, nulla latebra fuit!

goamens tandem lacrymansque ad littora curro,

Littora, quæ refluis Nerei tundis aquis.

inPharos ingenti se tollit in ardua clivo,

Unde suum ratibus navita captat iter.

intando Pharon, totoque oculos circumfero ponto,

Et quantâ possum littora voce voco.

ittora, littora vos cautes, vosque æquoris undæ,

An latet æquoreis lux mea mersa vadis?

inPrior attigerat resonantia littora clamor,

Cum cito littoribus vox geminata redit.

inbigo, num scopulis fallax responderit Echo,

Et minium pronâ luserit aure fidem,

O 2

Tristi-

Tristibus ergo iterum cava littora pulso querelis,
Littoribus iterum vox repetita reddit.
Vox reddit, & vox nota reddit, Tua vox, mea vita,
Et mihi voce Tuâ redditâ vita fuit.
Ibam semianimis, subitò ad tua verba revixi,
Ne penitus morerer, vox fatis una fuit.
Scilicet ora loquens, quoties cœlestia solvis,
Magnum aliquid verbis fulminis instar inest.
Ignivomæ non quale nucis testudine clausum
Efflabas Syriæ fraudibus, Eune, Deæ.
Quale sed in comites Emmautia rura petentes
Sparfili stygiiis Dux redivive plagis.
Frigida cùm subitis arserunt pectora flammis
Pectora colloquio, lux mea, tacta tuo.
Hinc mihi succensis caluit quoque flamma medullis
Actaque cœlesti vocis ab igne fui.
Et licet Oceano, gelidis licet undique saxis,
Undique cerealis obsita cingar aquis;
Inclus agunt flammæ, sic liquor ab ignibus intus,
Liquitur ut lento pinea tæda foco.
Ottinam, mea vita animam liquemur in unam,
Unaque vita duos jungat Amorque duos!

AU.

AUGUSTINUS.

soliloq.

Capite 34.

Quid est hoc quod sentio? quis est igitur qui calefacit cor meum? quæ est lux quæ iridiat cor meum? O ignis semper ardes, & numquam extingueris! accende me.

Quid

142

Quid enim mihi est in cœlo, & a te quod
volui super terram? *Psal. 73.25.*

SUSPIRIUM VI.

quid enim mibi est in cœlo, & a te
quid volui super terram? Psal. 73.

25.

Quid cœlo, mea lux, terrâve, marive requiram?
Nec cœlum sine te, terra, nec unda placet.
Non equidem ignoro, quæ, quantaque gau-
dia Cœlum,
Ierisque quas fundat, undaque condat opes.
sine te, mea lux, mala sunt, quæcumque vel
aether,
Vel tellus gremio, vel tegit unda fallo.
Cœlum! & tellus! & cœrula marmora ponti!
Otia deliciis regna superba suis!
Casus cumulus vestras licet aggerat unus,
Non sint Deliciae, si meus absit amor.
Et tulit, fateor, vaga per divortia mentem,
In Thetis, hinc tellus, arduus inde Polus:
Totum injectis, mundum si metiar ulnis,
In tamen hæc ulnis par erit ulna meis.
In aliquid fuit gravidam recludere terram,
Inque divitibus vellere fulva cavis;
Inque argentumque, nitentis germina venæ,
Inque metallifero nutrit arena sinu.
igitur magna Matri suffodimus alvum,
Inque Telluris gaza coacta fuit:
Injuvat? aggetas licet aurum fregerit arcas,
Non tamen est animo nausea pulsæ meo.
In sub æquoreos rapuit nîe cura penates,
Quâ subit Eoas Indus adustus aquas.
Inquid & aurifluis genimarum nascitur undis,
Inpere sub liquido gurgite servor erat.
Incessum roseis conchylibus edere rorem,
Inideret patu. is purpura si qua labris.
Inparsa rutilis baccas conquirere ripis,
Dives Hydaspæi quâ nitet unda vadi.
Inmei! tam vario lectis ex æquore gemmis,
Inlitoribus totidem fluminis atque maris.

Tot

Tot cyanos, tot chrysolitos, tot jaspidas inter,
 Nulla meæ potuit gemma sat esse siti.
 Quid facerem votis, terraque, marique negatis?
 Sidereos dixi, vota subire lares.
 Visa igitur superi circumvaga machina mundi,
 Templaque luciferis fulgida lampadibus.
 Obstupuit itabili currentes ordine flamas,
 Astraque perpetuos ducere nexa choros:
 Inter at indigenas tot Olympi pensil s ignes,
 Flamma capax animæ non fuit ulla meæ.
 Nempe ita cùm totum requievit in Hercule Cœlum
 Non illi requies fidera, pondus erant.
 Ah! piget è terris Cœli convexa tueri,
 Jam super alta feror nubila, terra vale.
 Jam cunctæ ex oculis, turresque urbesque secedunt.
 Jam coit in minimam pendula terra pilam:
 Jam Lunæ, Solisque Jovisque supervehor orbis,
 Et septena premens fidera, calco pede:
 Jamque pavimentum stellarum illustre pyropis,
 Sub pede despicitur, quod modo culmen erat.
 Altaque jam cingunt flammantis mœnia mundi,
 Et propior cœli regia tota patet.
 Quin properant volucres, pennata examina cives,
 Et sociant variis verbis, fidesque modis:
 Saltantesque obeunt pedibus plaudentibus orbem:
 Lætaque ceu festo personat Aula die.
 O cœlum! O cœlum! O fulgentia lumina tellus!
 O, nisi fidereis, atria digna choris!
 O Volucres animæ, rutili respublica Regni!
 O chelys Angelicis associanda modis!
 O ubi sum: prope facta sui immenor, excede
 mens:
 Sed redit ut sponsum sensit abesse suum.
 Astra valete, valete Poli, volucresque valete;
 Nil mihi vobiscum est, si meus absit amor.
 Jam video, mihi quid terraque, poloque pa-
 dum,
 Si meus absit amor, Terra, Polusque vale.
 Magnanimus juvenis lacrymas Pellaæ dedisti,
 Nulla tibi domito terra quod orbe foret:
 Quid mihi nullenos si fregero viribus orbis?
 Nec satis est votis gloria tanta meis.
 Ah: minus est animo, quidquid sola dissipata terram
 Astriferæque obeunt mœnia vasta plagæ!
 Quod neque terra capi, eque regna liquentia ponit
 Non hominumque lares, non aviumque domus.

nod neque fiderei claudunt amplexibus orbes,
 id voto spes est, resque petita meo.
 tenuis, heu fateor, vacuas dum prendimus auras,
 semper ab amplexu mens male sua suo est :
 mihi Terra, Deus, mihi tu Mare, tu mihi Cœ-
 lum,
 Denique cuncta mihi es : Te sine, cuncta nihil.

AUGUSTINUS

Soliloq. Cap. 20.

Quid Cœli ambi-
 tu continetur, infe-
 us ab animâ humanâ est,
 ne facta est ut summum
 onum superiùs possideret,
 ius possessione beata fie-

P

Heu

146

Heu mihi quia incolatus meus prolongatus
 est ! habitavi cum habitantibus Cedron,
 multum incola fuit anima mea. Psal. 119. 5.

SUSPIRIUM VII.

Amibi quia incolatus meus prolongatus est! habitavi cum habitantibus cedar, multum incola fuit anima mea. Psal. 120.5.

N peragit solitis Phœbi rota cursibus annum,

Sydereumque suo tempore finit iter?

Credideram fractis currum consistere loris,
pors tam lentis ire videntur equis.

mihi, decretos jam dudum explevimus annos,
famen è vitâ cedere, Parca jubet.

ea tam longo ducuntur stamina filo?

meras, Lachesis, de properasse colum;

in his adeò delectet vivere terris?

nde quod invitet, tristis hic orbis habet?

libet, ah! simili mihi mors nunus aspera vita est,

genus hoc mortis vita vocanda fuit.

de gradu stabili nihil hic immobile constat,
nata sed assiduâ mobilitate fluunt.

dies oritur Phœbæo splendidus auro,

solidus emoritur nocte premente, dies.

subit Astrorum rutilis comitata choreis,

iterum Cœlo, Sole fugante, fugit.

Zephyro gremium tellus spirante recludit,

nunc claudit genudos, flante Aquilone, sinus,

canet nivibus, nunc spargitur alba pruinis,

nunc tepidi foliis veris amicta viret.

alia jam liquidas pandunt freta navibus undas,

nun tenet inclusas unda gelata rates.

agitant tunido venti fera prælia Ponto,

nunc stagnat placidis cœrulea Tethys aquis.

midus effusis, nunc liquitur imbribus æther,

nunc aqueâ nitidus stet sine nube tolus.

nunc fragor horrisono Cœlum quatit onine tumultu,

nunc sileat, & superas pax tenet alta plagas.

Denique (quæ reliquos superant incommoda casus
 Mœsta ferè in mediis vita trahenda feris.
 Quæque domos hominum, mage sunt spelæa fer-
 rnm,
 Quique honiines, hominum nil nisi nomen haber-
 Scilicet insidiae, fraudesque, dolique triumphat,
 Nec nisi quod rigido, jus datur ense, viget.
 Exulat hinc Pietas, terrisque Attræta recessit,
 Fasque relegatum sub pedibusque iacet.
 Adde loci faciem, locus est inamabilis, & quæ
 Libera vix risu solvere corda queat.
 Martius, heu ! sævis ardet furor undique bellis:
 Nec numerat plures altera terra neces.
 Hostibus in mediis, inter gladiosque, facesque,
 Hac geris arma manu, qua feris arva manu.
 Quis velit in tantis tolerare laboribus annos,
 Sortis & affiduis ictibus esse scopus ?
 Hei mihi decretos jam dudum explevius annos ?
 Tempora cur fati sunt ita lenta mei ?
 Tempora cùm numero (numero quæ sæpius exal-
 Jure graves damnat nostra querela moras :
 Nec scio quæ cæcas hebetent oblia mentes,
 Omnia quæs longi sunt sua vota, dies ;
 Crediderum miseræ nescire pericula vitæ,
 Nec quam sit gravis hic condizione locus.
 Nam bona fidere si noscent maxima mundi,
 Arceri patriâ se quererent humo.
 Sed procul absentes cœlestia gaudia fallunt,
 Karaque de Cælo nunc a rumor habet,
 Hei mihi, quæam procul his distas mea patri-
 ris !
 Quæam procul à Cœli finibus exal agor ?
 Exilibus quondam tellus fuit ultima, Tybur,
 Me profugam fatis ultimus orbis habet.
 Et nondum infaustas colui satis incola sedes,
 Squalentes tenebris, tristitiaque domis ?
 Secta Ceres cæsis quoties procumbit aristis,
 Servus ab Hebræo pilea sumit hero :
 Cur ego non etiam servili emancipor agro ?
 Et rudit immunem verbere virga facit ?
 Cur patriæ fines, portusque relinquere cogor,
 Nec sinor ætherios exul adire lares ?
 Deserit externas peregrina Ciconia sedes,
 Inque suas revolat, per mare vecta, domos.
 Nuncia veris avis, nidos quoque mutat hirundo,
 Cùm reddit ad notos Bilitonis ales agros.

relegatus patriis Antistius oris,
edditus, exilii fine favente, fuit.
mei, cognatis cur exul abarceor astris ?
e finor illa meo tangere regna pede ?
mea ? rumpe moras satis his habitavimus oris,
ut quod non potui corpore, mente serar.

De verbis Domini.

Serm. 43.

*Unt duo tortores animæ
non simul torquentes,
id cruciatus alternantes.
Horum duorum tortorum
omina sunt Timor &
Dolor. Quando tibi be-
times, quando malè est,
oles.*

150

Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis hujus? *Ad Rom. 7.24.*

SUSPIRIUM VIII.

Felix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis hujus? Ad Rom. 7.

24.

*Felix, ubi nunc bona tot, quæ perdita plango,
Sed fruistræ planctu non revocanda meo?
Tot bona! quid repetis dolor? ah: meminisse
nocebit!*

*Amisæ cruciant dum memorantur opes.
Ilius veteris fortunæ nescius essem,
Cum mala fors fato deteriore premit.
Cum hominum satyra eit, decepti noxa parentis,
Stultitiae solu, scilicet ille reus.
Nam, Adam simplex. Adam, Adam uxorius audit,
Putibus, aut totidem vapulat Eva probris.
Mégo sic: sed, si gemitus sinit edere vocem,
Pars, facor, mundi in criminé, magna fui.
E quoque, qui primos studium damnare parentes,
Reccati memorem conveni esse tui.
In vita & mortis non felix alea jacta est,
Collusor proavi dilapidantis eras.*

*Emite posteritas, Adam vos estis & Eva,
Ex vestræ pomum corripuere manus.
Ecce nudi; gens pelliceâ digoissima zona,
Ecce pudor, & dolor, & Numinis ira sumus:
Ecce querar acceptæ tot publica vulnera cladis,
Ecce teries elegis sum satis apta meis.
Dolor à cunis, hic mecum lacryma nata est:
Hic docuit vitæ syllaba prima, queri.
Mensis erat Majus, mensis gratissimus orbi,
Sed, mea si reputem facta, December erat.
Optima lux ibat quæ si suprema fuisset,
In cineres iret muta quere a meos,
Cum tandem post luctam uteri, horribilesque ululatus,
Progenies cervæ parturientis eram.
Mater! scio, tunc Mater, nova facta Rebecca es,
Tunc serus subiit virginitatis amor.*

Diriguit nutrix, pallens pater ora retorsit,
 Et cunæ in levum procubuere latus.
 Horror & horror erat, vox omnibus, omnibus unde
 Heu puér, heu quantis gignitur ille malis !
 Atra dies, Ægyptiacâ dignissimâ nocte.
 Qua de me, licuit dicere, Natus homo est.
 Atra dies : neque te Titan, neque Cynthia nôni
 Nec stata qui Cœli tempora, Janus agit.
 Illa dies abeat Grajas orsura Kalendas,
 Nullus eam cupiat mensis habere suam.
 Si redeat, redeat piceis frontem obsita nimbis,
 Et gelidum densâ grandine tunsa caput.
 Tum tonitru & fulmen funesto adverberet igne,
 Et sibi sic hostem noverit esse Deum.
 Sentio jam, quod fatidici plorastis amici :
 Mentitur vitæ clepsydra nulla meæ.
 Tanti erat hæc soboles, lacrymis assuevimus inde,
 Indè oculos raro deseruere meos.
 Nam postquam posita est prætexta, nucesque, t
 chusque
 Et bulla ad patrios victimæ facta lares.
 Tunc ego, quæ melius nescirem, discere cæpi :
 Primus erat, sortem plangere posse, dolor.
 Et vix posse datum est, sæpè obliuctata fuit mens,
 Naturæ impatiens sub pede colla premi.
 Surgere sæpè admixæ, suoque irrumpere Cœlo,
 Nec poterat pigrâ tollere corpus humo.
 Tum vibrans oculos, oculos tristi imbre natantes,
 Ah superi ! dixit (cætera fletus erant)
 Et rursum ah ! ah ! (sed per luctisonos singultus
 Ipse sibi obsistens non sinit ire dolor)
 Sic puto Rex fremuit, dum crescere cornua sensit
 Qui bos ex homine est, de bove factus homo.
 O Deus ! ô superi, patientia vineitur : ô quis,
 Qui me mortali corpore solvat, erit ?
 O quis erit ? nostris qui cantet in auribus, istud
 Quod voveo toties, illicet, ô quis, erit ?
 Ille, necaturum mihi mergat in ilia ferrum,
 Pocula Theſſalico misceat ille favo.
 Nec liquido plumbo, nec avaro terror unco,
 Mors misere quavis condizione placet.
 Æratos gemitu doceam mugire juvencos,
 Suposito quamvis excrucienda rogo.
 Aut etiam jubeat (quamquam pudor ista vovere)
 Inter Ulyſſeos exululare lupos.

Deus, ô superi, patientia vincitur ! ô quis
Qui me mortali corpore solvat, erit !
Deus, ne crudelem vox impia jactet,
In furias quando præcipitata ruit.
Propè barbaries poterit clementia dici,
Ad pœnas veniat si stupefacta meas.
Tempora corporibus conjunxit mortua vivis
ille, hominem quem vix dicere fama potest.
vivum cruciat (magis hoc ferale) cadaver,
Nec, quæ dissidium finiat hora, venit.

AMBROSIUS

In Psalm. 118.

Serm. 22.

Quomodo vivit anima
operta mortis invo-
lucro ?

Co-

154

Coarctor è duobus, desiderium habens dif-
solvi, & esse cum Christo. *Ad Philipp. I.*
23.

SUSPIRUM IX.

actor è ducbus, desiderium habens
dissolvi, & esse cum Christo. Ad
Philipp. I. 23.

Quid faciam gemini flammata cupidine voti :
Anteferam terras? anteferamne polum?
Terra tenet, Cœlum revocat, lis magna mo-
ratur,
Janque volentem animum pondere membra pre-
munt.
Procul illecebræ; semel impete rumpere no-
dum
Præstat, & è vincis eripuisse pedes.
Agite festinæ perrexere itannina Divæ,
Nec Letho clausæ sint veniente fores.
Dice, lux, quanto luxentur brachia nisu;
Utque fere à membris distrahar ipsa meis.
Strahar, ut medium tibi me conjungere possim,
Unaque sit saeculæ pars tibi nexa mei.
In sinis; & rides nul proflentia vota,
Quodque negas toties, vis tamen usque peti.
Peto quod renuis geminasque exporrigo palmas,
Et tibi, quas nequeo nectere, tendo manus.
Nec mihi de te, mendacia dulcia fingo.
Vincula cœu positâ compede fracta forent :
Idico; mens hic, prendique & prendere certat :
Meque, sed ut video, dissimulanter amat.
Im bona cœdulitas erat haud in ligna favore,
Debueratque meos expediisse pedes.
Tamen impicitam perlicis cupis usque teneri,
Hic ego conatu deficiente cadam.
Mredit, & velut allabens sese ingerit ultrò,
Spemque iterum nutu sollicitante facit.
Inquam supreniumque amplexibus obvia currani,
Collaque, furtiva fraude, negara petam.
Quam prope, quam prope sum! vestis pars ultima
tacta est.
Jam puto vicinâ prendere posse manu.

O

O Amor ! ô dolor ! affectum deludis hiantem ;
 Decipit amplexus mobilis aura meos.
 Et licet aut digitis tribus aut vix quatuor abis
 Semotus medio crederis orbe mihi :
 Nempe pater Pelopis sic Poma fugacia captat,
 Poma datam toties fallere docta fidem.
 Dum modo prona arbos patulo superincubat ori,
 Osque iterum, fructu decipiente, fugit.
 Ludicra res Amor est, fallique & fallere gaudet,
 Sed fraus supplicio non caret illa suo.
 Decepti quo tormento crucientur amantes
 Exemplo poterit discere quisque meo :
 Quique alium iudit (sed rarum est ista fateri)
 Ipse suo patitur vulnera facta dolo.
 Nescieram mea lux ; istic te fraudibus uti,
 Sed nimis expertam jam sua poena docet :
 Ut canis indomitâ jactans cervice catenas,
 A populo solvi prætereunte rogat ;
 Ni faciat, querulis ululans latratibus auras,
 In sua converso vincula dente furit)
 Sic queror, & supplex toties ad vota recurro,
 Ut præstes, quam me poscere cernis, opein.
 At postquam implacido vertisti lumina vulu,
 Nec placuit pedibus demere vincla meis.
 Clamavi ; ô Trunculentum & inexorabile pondus !
 Quin etiam dicta est sæpè catena nocens.
 Hanc trahat Antolycus, trahat hanc furiatus Ores,
 Aut qui tardipedes vertit in antra boves.
 Sentiat hanc Scythicâ damnatus rupe Prometheus
 Aut Scinis, aut scelerum quis feritate prior.
 Scilicet à nimio venit hæc dementia luctu,
 Error & hic, sese quo tueatur, habet.
 Compeditibus facile est sævoque ignoscere ferro,
 Durior aut vincis, qui ligat illa, suis.
 O ubi littoreâ vincitam qui rupe puellam
 Bellerophon volucri retulit ales equo ?
 En ego barbaricæ constringor mole catenæ,
 Servus ut à rigido transfuga vincitus hero :
 Et quoties patrias assurgere nitor in auras,
 Deprimor hospitii pondere viæta mei.
 Nempe ita dat pueris captus ludibria paſſer,
 Dum fugit & revocant fila reducta fugam.
 Et licet è domini cœnetve, bibatve labellis,
 Mavult in sylvas liber abire suas.
 Sic quamvis nitidâ pastæ bene corte palumbes,
 Anteserunt caveæ rusque nemusque suæ.

ne si lacrymis mollescere vincula possent !
Dudum essent lacrymis mollia facta meis.
At mea, tende manus ; contra tibi tendo catenas
Has, nisi qui vinxit, solvere nemo potest.

CHRYSOSTOMUS

Hom. 55.

Ad Pop. Antioch.

Quousque h̄ic erimus
affixi ? adhæresci-
mus terræ tanquam vixe-
imus, in cœno volutamur :
corpus de terrâ nobis Deus
contulit, ut ipsum & in
celum revehamus, non ut
nimam per ipsum ad ter-
ram detrahamus.

Educ

158

**Educ de custodiâ animam meam, ad con-
fitendum nomini tuo. *Psal. 142.7.***

SUSPIRIUM X.

ut de custodiâ animam meam, ad
confidendum nomini tuo. Psal. 142.

1.

Ibera quæ potui spatioſo ludere Cœlo,
Cernis, ut angusto carcere clauſa premar :
Heu dolor ! ut miseras me lux effundit in
auras,
pla loco caveæ membra fuere meæ.
compes, manicæque manus, nervique catenæ,
disque cancellis nexa cataſta suis.
omhi cognati nativa repagula clauſtri,
nam ut hospitii carcere vincta mei ?
me, more Chelys, brevibus tegar abdita conchis,
Regia cui Cœli vix satis ampia domus.
quories quæſita fugæ fuit anſa pudendæ ?
In votis quories relatis & unda fuit !
De quidem rapto felix Lucretia ferro,
Inſtaque combibito Porcia dicta foco eſt.
Nec Aſſyriæ tristis mihi ſica pueſſæ,
Heu nimis ingeminas prodiga ſica neces !
Inegat hæc animis Numen, ſolatia captis,
Nec ſinit hæc vinctos fata Praeire viā.
In Syracuſiis malim jacuisse cavernis,
Aut Danae; rigidâ deliuſſe ſerâ :
Inveſear curvi Cretæa volumina ſepti,
Unde citam rapuit Dædalis ala fugam.
menti profugus daniinet pia clauſtra rigoris,
Quæ ſibi ſollicitam non tenuere fugam ;
Inhi ſidereis pateat vel rimula tectis,
Non querar immites ætheris eſſe foræs.
Nec ad hæc captam retinent ergaſtula mentem,
Mens nequit agnati templa ſubire poli.
In ſuetâ imperiis jacet hic captiva voluntas,
Nee bona quæ vellet, vinecula velle ſinunt.
In ſemel noſtræ, mea lux, ſucceſde cataſtae,
Quantuia ſit nobis, experiere, domus ;
Tamer infidiae, vel ahena repagula terrent,
Hic pateat dempta janua laxa ſerâ.

Cap-

Captivum gemitu fertur revocâsse Magistrum,
 Oblitus causæ plittacus ipse tuæ.
 Eja graves resera, nove Jane Patulcie, vestes,
 Non erit hæc dextræ gratia prima tuæ
 Angelico, memini, patet actas impete portas,
 Claustraque suffractis dissoluisse seris.
 Cum stupuit lapsas manibus, pedibusque catenas,
 Vixque Petrus patulas credidit esse fôres.
 Nullus obit nostris obses vadimonia vinclis?
 Liberat Herculeâ Thesea nullus ope!
 O ubi nunc Minyis fidissima turba maritis,
 Vincula pro captis ausa subire viris?
 Aut qui Wandalicis obses ergatula nervis,
 Ipse sui capitîs jussit abire lytro?
 Lux mea, pande fores, in amœnaque claustra resolv.
 Et sine sidereas ætheris ire vias.
 Aut spectanda tuo vis ducar præda triumpho,
 Ut Scythicus caveæ pompa Tyrannus erat?
 En manus, en digitî rîmis hiscentibus extant,
 Cur ego non digitos tota manumque sequor?
 Qua caput, hac reliquæ subrepit cauda colubra,
 Cur mihi serpentis lubrica pellis abest?
 Cortis obit toties volucris captiva fenestræ,
 Et notat an tacitæ rima sit ulla fugæ.
 Nexasque sollicitans furtivo vimina rostro,
 Nativas nemorum tentat adire domos.
 O Catharis, niveique polo comes agminis Agnes!
 O casta Ursulidum, Sophiadumque cohors!
 Vos ego, dimidiuni vestri modò nobile testor
 (Dimidium vester quod sibi junxit amor)
 Pandite ferratos ergatula barbara postes,
 Inferar ut vestris dimidiata choris.
 Dimidium felix vinclis socialibus exors,
 Cui licet in plenas jam caluisse faces?
 Lux mea, tam durum residet tibi pectore serrum,
 Ut neque captivæ commovere prece?
 Non ego, sed nostræ tu maxima causa querelæ es:
 Spectat enim laudes ista querela tuas.
 Non bene conveniunt rigidis tua carmina clathris,
 Quis queat in caveâ cantibus esse jocus?
 Libera quæ cantat vernis avis Atticâ sylvis,
 Capta silet, solitos nec ciet ore modos.
 Eja age, pande fores in amœnaque claustra resolve,
 Et sine sidereas ætheris ire vias.
 Aut tua si cupidam præconia dicere tenis,
 Invidus in laudes efficiere tuas.

GREGORIUS

In Cap. 7. Job.

Capite 17.

Arcere homo circumdatur, quia pleniusque & virtutum profibus ad alta exurgere nuntur, & tamen carnis sue corruptione præpeditur.

Q

Quem-

162

Quemadmodum desiderat cervus ad fontem
aquaum, ita desiderat anima mea ad te
Deus. *Psal. 42.2.*

SUSPIRIUM XI.

nam admodum desiderat cervus ad
fortes aquarum, ita desiderat anima
mea ad te, Deus. Psal 42. 2.

Cire cupis, mea lux, quibus intus amoribus
urar,

Quantaque flamma tui pectora nostra coquat?
Nec satis extulero sitientis imagine prati.

Aut violæ, nimio quæ jacet usta die.

Nec satis æstiferæ depinxero fulmine stellæ,
Cum canis ardenti sidere torret humum.

Aut quām pulvrefæ Libyes patiuntur arenæ?
Estuat hæc, nostro siccior ore, sitis.

Aut Icaro quām dum canis imminet astro,
Aut violæ tosto flos cedit ustu agro.

Aut dicam, mea lux, quām te meus ardor anhelat,
Cervus ut irrigui fontis anhelat aquas.

Aut venenifero pastus serpente medullas,
Cervus agit toties hausta venena fibris.

Aut humeros tincti trajectus arundine teli,
Carpitur infestâ viscera tacta lue.

Aut furit, pectusque citatus anhelitus urget,
Cæaque per sylvas fauciis antra petit.

Aut petit fugiens salientibus humida lymphis,
Ut sua fontano guttura rore laver.

Aut scatebris fumantia temperat ora,
Pellit & amne sitim; pellit & amne luem.

Aut aliter scelerum mihi mens temerata veneno
Tela venenatâ combibit uncta manu.

Aut modò combibitum populatur pectora virus,
Ardet & in tacito noxia flamma sinu.

Aut graves, animi sunt toxica vindicis, iræ,
Et tua quæ jaculas tela, venena, Venus.

Aut que gravant nimio spumantia pocula Baccho;
Pocula quæ diro granine pora necant.

Aut spicis ut tumido turgescunt pectora fastu?
Pectoribus fastus virus inane tumet.

Aut sibiens igitur peterem de flumine lympham,
Cum meo tam varium viscera virus edit?

Ah! nisi te nullo sitis hæc placatur ab haustu,
Tu potes hanc solus fonte domare sitim.

Scis etenim, mea lux, quam te, meus ardor anhe-
les

Cervus ut irrigui fontis anhelat aquas.
Cervus odoris equi fugitivus ab ore Molossi,

In laqueos nullo sæpè sequente ruit?

Tum densam aspiciens venantum, hinc, inde coro-
nam,

Tela supersaltu corpora fertur agens.

Exoritur clamorque canum strepitusque sequentum,
Hic rugit, tergo cornua celsa locans;

Ambigui que pavet ne sit comprensis, & ipsa
Quæ jam præteriit tela canesque timet.

Respectansque metu, per saxa, per avia currit,
Igneus atque illi spiritus ore micat.

Gutturaque ardenti flagrant arentia lingua,

Quaque sitim relevet, querit anhelus aquam.

Tum fontis mediis vena, rimatus arenis,

Fontano rabidem mergit in amne sitim.

Et bibit & potis largè se proluit undis;

Hauxit & exhausto robur opemque lacu.

Sic ego tartareis cingor, mea vita, sagittis,

Ægraque flammatâ torreor ora siti.

Hinc puer Idalius, premit hinc ad retia Bacchus,

Et multâ acripitem trudit uterque cane.

Sublimes, levis hinc suspendit Gloria casas,

Hinc tumidus pedicis fallere tentat honor.

Inde cohors magnis sociorum hortatibus instar,

Et docet exemplo crimina quisque suo,

Hei mihi quot circum venabula stricta minantur?

Cœu fera, cum cincto clausa tenetur agro.

Mille vias repetens infraque, supraque pererro,

Si qua meæ pateant hospita lustra fugæ.

Tum mihi per siccas sitis æstuat ignea venas,

Et sensim vapidas decoquit igne fibras.

Ergo fontis inops ad flumina quæque recurro,

Flamma sed hæc nullo flumine victa fugit.

Sic edat obscenos miles defensus in haustus,

Sic beet infami turbida lympha luto.

Sperabam effossis æstum compescere rivis,

Ætus at infusa gurgite crevit aquæ.

Quæsis in amne levem sectatur faucibus undam

Faralus, & fallit, quam dedit unda, fidem.

Nobilibusque inhiat, deluso gutture lymphis,

Semper aquæ locuples, semper egenus aquæ.

sicet, haud simili calor hic extinguitur haustu,
 Nec domat hanc cœni turbida lympha sitim.
 cœlestes animus sitis infatiabilis undas,
 Cervus ut irrigui fontis anhelat aquas.
 extigitur nigro torpentina flumina stagno,
 Non bibit e vili gurgite nostra sitis.
 graves itygiis serpentibus, ite lacunæ,
 Noxia Tartareis flumina pasta vadis.
 sitit superi dias mens fluminis undas,
 Cervus ut irrigui fontis anhelat aquas.

CYRILLUS

joann. Lib.3. cap. 10.

Alutaris nimirum aqua
 quæ noxiæ hujus
 undi sitim, & vitiorum
 ardorem prorsus extinguit,
 rdes omnes peccatorum
 uit, animæ nostræ terram
 cœlesti imbre irrorat, atque
 secundat; & ad solum
 eum anhelo spiritu men-
 tem humanam sitientem
 addit. Quan-

166

Quando veniam, & apparebo ante faciem
Dei? *Psal. 42.3.*

SUSPIRIUM XII.

Quando veniam, & apparebo ante faciem Dei? Psal. 42. 3.

Hæc quoties, mea lux, mihi seria verba dedisti,

Nulla secuta tamen, seria verba fides!

Euge brevi venies, toties dixisse recordor.

Adde fidem verbis, dic femei, Euge veni.

mihi quam longæ sunt expectantibus horæ,

Hus ævi spatio creditur una dies!

mea lux, lapsi menses, tot aguntur & anni,

Spemque facis roties, spem tamen usque negas.

Ad miseram spatiis tam lentis serreus uris?

Et roties, parvo hic tempore dicis, eris.

Et lacerant falsis me publica compita fannis,

Et tuus ille Deus, dic, ubi? quisque rogat.

Quando igitur veniam? quando tibi libera fistam,

Quando adstabo, oculis obvia facta tuis?

Dicis ut misero consumar squalida luctu,

Quia careo facies hæc mihi damna facit.

Facies animi crudele mei, tormentum?

Unica quæ præsens esse medela potes.

Quando, facies toto spectabilis orbe,

Quando tuo dabitur lumine posse frui?

Sicut ut gravis est certis absentia Phœbi,

Squallidet & obscurus Sole latente dies:

Color est hortis, nec amoenis gratia sylvis,

Jamque silent homines, jamque siletis aves:

Ex ubi purpureo roseni caput extulit ore,

Lata micat radiis, luce nitente, dies;

Quous est hortis color, & sua gratia sylvis,

Jamque strepunt homines, jamque loquuntur aves.

Aspice te viso, moriens mea vita resurgo;

Vivaque, non viso protinus emorior.

Spem jubes alio me pascere lumina vultu,

Multaque conspectu corpora pulcra refers.

Spice prata, inquis, formosos aspice flores;

Picta mei multum prata coloris habent.

Aspice

Aspice ceruleo palantes æthere stellas ;
 Haec quoque de nostro lumine, lumen habent.
 Aspice & humanis præstantia corpora fornis,
 Est meus humano multus in ore decor.
 Siccine, Lux nostris sperasti illudere votis ?
 Falsaque supposito vendere truxta vitro ?
 Non ego pellicior mortalis imagine formæ :
 Ah ! mea fax facies est, mea vita tua ?
 Illa, ô digna Deo facies ! gravis ille suavi
 Mixtus in ore timor, parque timoris, amor.
 Illa supercilii majestas dia cadentum.
 Cœlitum prono quam colit ore tremor.
 Nam quota pars tanti sedet ullâ in fronte decoris,
 Lux mea, quanta tuâ fronte, genisque sedet ?
 Ah neque si faciem coeat decor omnis in unam,
 Tanta sit ullius gratia, quanta tuæ.
 Lux mea splendidior quanto supereminet astris
 Lucifer & quanto Cynthia Lucifero.
 Ipsaque quanto iterum superatur Cynthia Phœbo,
 Tanto formosis omnibus ore præis.
 De tribus id melius narrabit testibus unus,
 Qui tibi tum comites vertice Thabor erant.
 Cum testata Deum facies tibi flammea luxit,
 Cinxit & auratas fax radiata comas.
 Nempe aliquis tantæ captus dulcedine lucis
 Et nimio formæ saucus igne tuæ ;
 Immemor & patriæ, oblitusque suique, suorumque
 Optabat itabiles tigere monte lares.
 Nec tamen augustum qualis, quantusque videri
 Cœlitibus solitus, viderat ille Deum.
 Viderat aërios absistere vultibus ignes,
 Ut solet accenso candida mica foço.
 Viderat ardentí rutilantem vertice flamمام,
 Quale laceffitum Sole resulget ebur.
 Viderat, ut placidis, Lucina videris in undis,
 Cum tuus in nitidis fluctuat ardor aquis.
 Aut qualis pelago Cœli vibratur imago,
 Unda repercuti cum tremit igne poli.
 Quid dicturus erat, totâ si luce coruscas
 Vidisset, circum tempora bina face !
 Quid si oculos ? quid si faciem sine nube micantem
 Quodque polo facies lumen utrque jacit ?
 Quando erit ille dies, mea lux, rex ille d'erum,
 Numinis ambrosio cum finar ore frui ?
 Sæpe quidem vestros specto sub imagine vultus,
 Cum vultus obeunt spica, merumque tuos.

equidem fateor tamen imperfecta voluptas,
no facie, faciem nube tegente frui :
mhi mens alio stimulata cupidine flagrat ;
ardet & innubes læta videre genas.
modo erit, ergo dies, cùm te, sine nube, videbo ?
impedient faciem vela nec ulla tuam ?
que, quæ fueras animo libata voluptas ;
indem oculis etiam percipiere meis ?
dies fausto si quando affulserit astro,
no, erit his oculis charior illa dies.

AUGUSTINUS

In Psalm. 43.

*I*nvenis melius quam
videre faciem Dei, il-
te præpara. Væ tali a-
ori tuo, si vel suspicaris
iquid pulcruis, quam est
e, à quo est omne pul-
rum, quod te teneat, ne
m cogitare merearis.

R

Quis

170

**Quis mihi dabit pennas sicut columba,
volabo & requiescam? Psal.55.7.**

SU SPIR I U M X I I I.

*Q*uis mihi dabit pennas sicut columba,
& volabo & requiescam? Psal. 55.

7.

M Agne opifex rerum, generis mortalis origo,
Corpora nostra tua sunt fabricata manu.
Si tamen adversis liceat contendere ver-
bis,

Quos habeant naves corpora nostra, querar.
Quia jus homini vanissima regna dedisti,
a maria, in terras, ætheriasque domos.
ita sed ut justis tria regna gubernet habenis,
Non quantum haec poscit, machina robur habet.
ne, parum timide temeraria verba loquenti,
Insperi vitii, quam reputetur, inest.
Mus abesse homini, fertur, doluisse fenestram,
Littera tam nitida membra probasse domus:
Fueritne foris, fueritne foraminis usus,
Licerit arbitrio, Mome, secunda tuo.
Est humanæ, me judice turpius aedi,
Nulla quod obsequium squammina vel ala ferat.
Quod opus squammis ut terra tegatur & alis &
Imperium terræ squammina nec ala juvat.
Simul ætherias homo cum moderetur habenas,
Simul æquoreæ cœrula ceptra plagæ,
Censi sint pinnæ, tumidas reget arte procellas?
Qua nisi sint pennæ, nubila lege premet?
Volat, aeriæ volucris petit ardua, pennæ,
Fiscis ut æquor aret, squammea pinna facit.
Neque pinna vices homini neque penna ministrat,
Simul hic fluctus & simul Altra reget?
Pelago piscis, neque nubibus imperat ales.
Quod opus his pennæ, remigioque fuit?
Vicit, ingenii minus, orbis & artis haberet,
Si streperet pennis stridula musca suis.
Instabili geminus penderet cardine mundus;
Quia nisi querulas ala moveret apes.
Id quod & in triplici, volucrum vilissime, regno,
Principis instar, iter Merge natator agas?

R. 2

Et

Et modò gramineâ pedes exspatiëris in herbâ,
 Mox avis, alta petas, mox freta nauta seces.
 Quin potius triplicis cessit tibi regia mundi,
 Per tria qui pennis hoipita regna volas?
 Aut tria si tuerint hominis loca credita curæ:
 Cur homini, triplici non licet ire via?
 Cærulus æquorei Nereus pater ipse profundi,
 Non nisi squammigeris currere fertur equis;
 Juppiter, ærium qui flectere fitigatur orbem,
 Ætheris ipse vehens alite, carpit iter.
 Nec levitas hominem celeri fert plumea penna,
 Nec liquidas pennâ remige findit aquas.
 Et flectet geminum justis sine viribus, orbem,
 Æthere factus avis, factus in amne ratis?
 Ut tamen undisfragæ careas moderamine pinne,
 (Plurima cum pinis corpora cassa natent)
 At sine præpetibus nulli patet ardua pennis,
 Quæ patet aligero Regia sola gregi.
 O liceat vacuas mihi tollere corpus in auras,
 Altaque fidereæ visere regna plagæ!
 Aspice, quos inter jaceat mea patria mores,
 Indignus patriæ nomen habere locus.
 Aspice, nec quod amem volucres, mirabere pennas,
 Me gravior, quam quæ Persea causa movet.
 Pegaseis utinam rapiat super æthera plantis,
 Aut moveat volucres Perseos ala pedes:
 Aut agiles humeris aptes mihi, Dædale, ceras,
 Icariis quamvis fabula labat aquis:
 Aut lapsas agitem pennato pectore plumas,
 Quas vulfit vario picta columba finu:
 Astra columbinis meditabor protinus alis,
 Et ferat ante tuam, Jupiter, ales avem.
 O stultæ volucres, gens nota palustribus ulnis,
 Sueta cavernosos turba natare lacus:
 Non ego, si vestras mihi Dædalus applicet alas,
 Littora, vel scopulos imaque saxa legam.
 Non ego, flumineæ volitem levis accola tipæ,
 Aut mea percussas penna flagellet aquas.
 Non mea torpentes cùm cumvolet ala paludes,
 Ut propior segnes radit hirundo lacus.
 Non mea, ceu mœstis Ceyx dum plangitur undis,
 Humida vicino se lavet ala freto.
 Persequar ætherium sublimior ales Olympum,
 Altaque mox solitis nisibus altra petam.
 O quondam felix hominum, modò turba volucrum
 Quos amor, id celeres, itaque vertit aves:

ur mea non capiunt agiles quoque brachia plumas,
induit aut motas hispida penna manus?
mot ludunt liquidis examina pluma campis,
Aligeroque secant nubila celsa pede.
mihu, Nise, tuo plumescant brachia fato,
Crurâve Scyllæis vestiar hirta comis;
levis Aonio fierem certamine pica,
Aut cytherea tuâ verterer ales ave;
mea si tangant aliquod suspiria Numen,
Muter ut in pennas casta columba tuas?
hicit adiectâ, ceu Chaonis ales, olivâ
Repetiit nocte tecta Noëa ratis;
otinus aligeris raperer super æthera velis,
Noltra nec has iterum viseret ala plegas.

AMBROSIUS

Homil. 70.

*V*olare non potest, nisi
quod purum, leve
que subtile est, cuius nec
inceritas intemperantia
tardatur; nec alacritas,
nec velocitas mole grava-

R 3 Quam

When shall I come and appear before thee. 174

**Quam dilecta tabernacula tua, Domine vir-
tutum! concupiscit & deficit anima mea
in atria Domini. Psal. 84.2.**

SUSPIRIUM XIV.

Quam dilecta tabernacula tua, Domine
virtutum! concupiscit & deficit a-
nima mea in atria Domini. Psal. 84.

2.

O Qui siderea ducis fortissime turmas,
Cui cingunt decies millia mille latus.
Quam tua Regifico radiant Prætoria luxu!
Mens stupet, & tantæ languet amore do-
müs.

Tænario defendunt marmore muros,
Limina sunt Parius, portaque celsa lapis.
Estibulo rutilant adamantum lumine valvæ!
Amplaque magnificus culmina splendor habet.
Algurat excelsis fulvum laquearibus aurum,
Et camera auratâ cedrina fulta trabe.
Ectum augustum, ingens, gemmisque, auroque su-
perbuni,

Quale putas ipsum posse decere Deum.
Iatus humi calcatur onyx, vitreique platæas
Stellarum fundunt, marmora fulva globi.
In sua temperies placido mitissima Cœlo est,
Qualis uti vernis aura tepet Zephyris.
Ecce glacialis hiems tremulo pede pulsat Olympum,
Icta nec hybernâ grandine tecta sonant.
Ecce pallent viso morituræ sole pruinæ,
Nec stant marmoreo flumiina vincita gelu:
Ecce coquit æstivi Cererem iuba sæva leonis,
Solsticij medius nec furit igne dies.
Ecce viridis foliis sanguis fervore recedit,
Nec tostus ninius sole satiscit ager.

Impetuum ver astra colunt, frigusque, caloremque
Inter, Cœlicoæ tempora veris agunt.
Qui siderea habitas, Rex maxime, sedes,
Quam tua præ terris iavidiosa domus!
Qui absunt gelidi brumæ intræstabilis imbres,
Quique rigat madidos imbrifer hœdus agros.
Eoque silent animæ tranquilla per alta;
Quassaque nec venti murmure spica tremit.

Stat placidus positis Aquilonum flatibus æther,
 Servat & æternus longa serena tenor.
 Sed neque flammantes liquido lavat æquore currus,
 Nec subit occiduas Sol fugitivus aquas.
 Nec premit astra dies, neque Sol fugat æthere stellas,
 Nec premitur lassus nocte fugante dies.
 Nulla polos tacitis nox obruit atra tenebris,
 Nigræque subducto somnia sole vocas;
 Exulat æthereis longè nox horrida terris,
 Et nitet æterno lumine clara dies.
 Clara dies, jucunda dies, septemplice Phœbi
 Fulmineam nostri lampada, luce premens.
 O qui sidereas habitas, Rex maxime, sedes;
 Nam tua præ terris invidiosa domus!
 Sollicitæ procul hinc, posuere cubilia curæ,
 Et metus & tristi iuridus ore dolor.
 Et caput atrato, luctuus velatus amictu,
 Letis & impexis nænia mœsta comis.
 Et labor & toto gemitus proscriptus Olymbo,
 Et lis & rapidi jurgia rauca fori.
 Rixæque, invidiæque, cruentæque sanguine bella,
 Monstraque, quæ secum plurima, bella trahunt.
 Pauperies febrisque, famæque, sitisque, luæque,
 Quæque sequi solitæ Martia castra neces.
 Hic clausæ Bello portæ, & sine militis armis
 Otia cœlicolæ mollia pacis agunt.
 Non galeæ, non scuta micant, non classica clangunt,
 Mitescunt positis aurea secla tubis.
 Tabificique absunt, examina pallida, morbi,
 Quæque cohors letho prævia fiernit iter.
 Quin etiam letho interdictum mœnibus urbis,
 Nec quidquam in Superum corpora juris habet.
 Lætitiae data cura domus, quæ sedula fiet
 Elysii longè finibus arcet agri.
 Instruit auratis convivia Regia mensis,
 Quas recreant felis gaudia sancta jocis.
 Non quia Cœlicolæ dapibus jejunia solvant,
 Aut ullus Superum proluat ora liquor.
 Absque epulis hic omnis amor compressus edendi,
 Omnis & absque meri munere pulsæ fitis.
 Non istis temerant Superi convivia mensis,
 Aut Regio similes fuggerit illa dapes.
 Elysium sine carne epulas Bacchóque ministrat,
 Cœlicolumque venit nullus in ora cibus.
 Cœlestes onerant, incognita fercula lances,
 Quales nemo hominum contigit ore cibos.

ambroſiæ, Superos hilarat, quis nescio, ſuccus,
 Diuſ, & ætherio nechtare potus alit ;
 que ſuper ſtrato æternum diſcumbitur oſtro :
 Gaudet & auratis gens epulata toris.
 Gaudet, & Angelicos placidis bibit auribus hymnos,
 Et ſalit, & rutilam ſub pede plaudit humum.
 qui ſidereas habitas Rex maxime ſedes,
 Quot tua deliciis affluit illa domus !
 in magrat, & ſtudio nimis inflammatuſa videndi,
 Mens deſiderio deſicit ægra ſuo.

BONAVENTURA

Soliloq. Cap. 4.

O Anima quid dicere
 valeo, cùm futurum
 gaudium adſpicio ? jam
 pene præ admiratione de-
 ſicio, quia gaudium erit
 intus & extra, ſubtus &
 ſupra, circum & citra.

Fu-

178

Fuge, dilecte mi, & assimilare capreæ, hi-
nuloque cervorum super montes aroma-
tum. *Cant.8.7.*

SUSPIR I U M X V.

te, dilecte mi, & assimilare capreæ,
binnuloque cervorum super montes a-
romatum. Cant. 8.7.

Cyanus aspectu mea Lux, te proripe nostro !

Ardeo, nec tantas mens capit ista faces.

O mala, quæ dudum timui tibi dicere ver-
ba :

Quam mea Lux, mallem dicere posse, mane !

En etenim tua me præsentia tempore lassat,

Ah sine te, gravis est quælibet hora mihi.

Prohibent nimiis incendia dulcia flammis,

Vel fuge, vel nocuani, Lux mea, conde facem.

Et mihi Tu, fateor si iussa aliquando dedisses :

Exanimis misero lapsa dolore forem.

Iubet sævis Amor ignibus, haud ego mando

Scare velim totos in mea vota dies.

Possem, cuperem non persuadere quod hortor,

Si potes, invitas aure repelle preces.

Pro mane, mea lux, monitis neque flectere nostris :

Nec, precor, audieris quæ modo iussa dedi.

Ans mare præcipites rapiant verba irrita Cauri,

Non mea, sed solidi verba fuere metus.

Prohibet rapidus fibras qui pascitur ardor,

Et tu, nec tantas mens capit ista faces.

Ego fuge, & celere pedibus præverte capellas,

Antevola cervos, antevola hinnuleos.

Fuge respiciens, tanquam discedere nolles,

Ut qui spectari, dum fugit, ante cupit.

Ans in Ephremi cum pectori ferveret ignis :

Non ego par flammæ ; quin fugit inquit Amor ?

Triumphato clarus Xaverius Indo,

Saucius ætheriæ pectora sæpè face

Celestis quoties ardebat arundinis ictu,

Ah satis est, satis est ! dicere suetus erat.

Cum Hagratis Juvenis sceptri laus magna Poloni

Corda rigat gelidis Sianefilaus aquis.

Quid mea pectoribus compono pectora tantis ?

Non ego sum toti lux mea, par pharetræ !

Carpe

Carpe fugam, pediisque leves præverte capellas,
 Antevola cervos, antevola hinnuleos.
 En juga vicino cœlos tangentia clivo,
 Thuris ubi madido cortice gutta tumet ;
 Cedrus ubi, Laurūsque & copia plurima Myrrhæ,
 Mixtāque puniceis Cynnama læta crocis.
 Huc fuge pennigeris super alta cacumina plantis,
 Seu tua, Mons Amana Libane five tua,
 Alta super juvenum fastigia Seraphicorum ?
 Cherubicosque apices, Astraque summa super.
 Scilicet insoliti non sunt his montibus ignes,
 Pectora quos imis vallibus ista timent.
 Una potest Hammare meas, scintilla medullas,
 Non ego par totas, Lux mea, ferre faces.
 Carpe fugam, pedibusque leves preverte capellas,
 Antevola cervos, antevola hinnuleos.
 Sic tamen, ut fugiens oculis huc sæpè recurras
 Longius aspectu néve vagere meo !
 Qualis at oppositum spectat soror aurea Phœbum,
 Culm plus de radiis, quo mage distat, habet.
 Parce, suas vires, mea Lux, vitiumque fatenti,
 Nec tecum possum vivere, nec sine te.
 Ardeo, si properas ; rigeo, si fugeris ; hei mi,
 Et procul, & præsens, igne geluque noces :
 Quid facies, mea Lux, sine te non esse valenti ?
 Fac caleam, toto non tamen igne cremer :
 Ergo fuge, alipedesque celer præverte capellas,
 Antevola cervos, antevola hinnuleos.
 Interea viridem fabricabor arundine cannam,
 Et referet laudes fistula facta tuas.
 Post, ubi nox longo modulamine fessa filebis,
 Ore silente novum dextra capesset opus.
 Arboribusque meos foliisque insculpet amores,
 Amborumque uno cortice nomen erit.
 Scriptaque præteriens ne noscat signa viator,
 Littera confusum nomen utrumque teget.
 Post opus hoc ; reliquæ si quæ super hora diei,
 Illa mihi in somnos hora quietis erit.
 Sic tamen ut vestri sit mixtus imagine somnus,
 Et mihi stet clausos pervigil ante oculos.
 Dum loquor, en tacitis gliscunt incendia flammis,
 Ocyus ingratam lux mea carpe fugam,
 Carpe fugam, veluti cuperes tamen ante videri :
 Utque brevi redeas, non tibi dico Vale.

AMBROSIUS,

De bono mortis.

Cap. 5.

Hortatur anima ut fugiat sponsus, quia in sequi potest etiam ipsa terrena fugientem.

Vir

Vir desideriorum.

Domine, ante te omne desiderium
meum, & gemitus meus à te
non est absconditus. *Psal. 38.10.*

SYLLABUS

Libri Primi.

GEMITUS ANIMÆ POENITENTIS.

G E M. I.

Nima mea desideravit te in no-
cte. Isiae 26.9. Page 3

I I.

Deus, tu scis infipientiam meam,
delicta mea à te non sunt abscon-
ita. Psalm. 69.6. 7

III.

III.

Miserere mei, Domine, quoniam infirmus sum : sana me, Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea.
Psal. 6.3.

IV.

Vide humilitatem meam, & laborem meum : & dimitte universa dilecta mea. *Psal. 25.*

V.

Memento, quæso, quod sicut lutum feceris me, & in pulverem reduces me. *Job. 10.9.*

VI.

Peccavi : quid faciam tibi, O Custos hominum ! quare posuisti me contrarium tibi ? *Job. 7.26.*

VII.

Cur faciem tuam abscondis, & arbitraris me inimicum tuum ? *Job. 13.24.*

VIII.

Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo die ac nocte ? *Jerem. 9.1.*

X.

Dolores inferni circumdederunt me, præoccupaverunt me laquei mori-

mortis. *Psal. 18.5.*

35

X.

Non intres in judicium cum ser-
uo tuo. *Psal. 143.2.*

39

X I.

Non me demergat tempestas a-
væ, neque absorbeat me profun-
dum. *Psal. 69.16.*

43

X II.

Quis mihi hoc tribuat, ut in in-
ferno protegas me, & abcondas me,
donec pertranseat furor tuus? *Job.*
4.14.

47

X III.

Numquid non paucitas dierum
neorum finietur brevi? dimitte er-
rone, ut plangam paululum dolo-
rem meum. *Job. 10.20.*

51

X IV.

Utioam saperent, & intelligerent,
c novissima providerent. *Deut. 32.*
27.9.

55

X V.

Defecit in dolore vita mea, & an-
imi mei in gemitibus. *Psal. 31.11.*

59

S

SYL-

SYLLABUS

Libri Secundi.

V O T A
ANIMÆ SANCTÆ

V O T. I.

Concupivit anima mea desideria
re justificationes tuas. *Psal.*
118. Page 6

II.

Utinam dirigantur viæ meæ a
custodiendas justificationes tuas. *Psal.*
119. 5. 61.

III.

Perfice gressus meos in semini
tuis : ut non moveantur vestigia
mea. *Psal.* 17. 5. 71.

IV.

Confige timore tuo carnes meæ
à judiciis enim tuis timui. *Psal.* 119.
120. 72.

V.

Averte oculos meos, ne videbit
mitatem. *Psal. 119. 37.* 79

VI.

Fiat cor meum immaculatum in
sanctificationibus tuis, ut non con-
fundar! *Psal. 118.* 83

VII.

Veni, dilecte mi, egrediamur in
agrum, commoremur in villis.
Cant. 8. 2. 87

VIII.

Trahe me post te, curremus in
odorem unguentorum tuorum.
Cant. 1. 3. 91

IX.

Quis mihi det te fratrem meum
fugientem ubera matris meæ, ut in-
veniam te foris, & deosculer te, &
nemo me despiciat? *Cant. 8.*
91. 95

X.

In lectulo meo per noctes quæsi-
vi quem diligit anima mea; quæ-
sivi illum, & non inveni. *Cant. 3. 1.*
99

XI.

Surgam & circuibo civitatem, per
vicos & plateas quæram quem dili-
git
S 2

anima mea: quæsivi illum, & inveni. *Cant. 3.2.* 103

XII.

Num quem diligit anima mea, vidistis? S

Paululum cum pertransissem eos inveni quem diligit anima mea, tenui illam, & non dimittam. *Cant. 3.3.* 107

XIII.

Mihi autem adhærere Deo bonum est, ponere in Domino spem meam. *Psal. 73.28.* 111

XIV.

Sub umbrâ illius, quem desideraverau, sedi. *Cant. 2.3.* 115

XV.

Quomodo cantabimus canticum Domini in terrâ alienâ? *Psal. 137.* 119

4.

SYL

SYLLABUS

Libri Tertii.

S U S P I R I A

A N I M Æ A M A N T I S.

S U S P. I

A Djuro vos, filiaæ Hierusalem, si in-
veneritis dilectum meum, ut
nuncietis ei: quia amore langueo.
Cant. 5.7. Page 123

I I.

Fulcite me floribus, stipate me
malis; quia amore langueo. *Cant. 2.*

127

I I I.

Dilectus meus mihi, & ego illi,
qui pascitur inter lilia, donec aspi-
ret dies, & inclinentur umbræ.
Cant. 2.16. 131

IV.

I V.

Ego dilecto meo, & ad me con-
versio ejus. *Cant. 7.1.*

135

V.

Anima mea liquefacta est, ut di-
lectus locutus est. *Cant. 5.3.*

139

V I.

Quid enim mihi est in celo, & a-
te quid volui super terram? *Psal.*
73.25.

143

V I I.

Heu mihi quia incolatus meus
prolongatus est! habitavi cum ha-
bitantibus Cedar, multum incola fu-
it anima mea. *Psal. 120.5.*

147

V I I I.

Infelix ego homo, quis me libe-
rabit de corpore mortis hujus?
Ad Rom. 7.24.

151

I X.

Coarctor è duobus, desiderium
habens dissolvi, & esse cum Christo.
Ad Philip. 1.23.

155

X.

Educ de custodiâ animam meam
ad confitendum nomini tuo. *Psal.*
142.8.

159

X I.

Quemadmodum desiderat cervus

20

ad fontes aquarum, ita desiderat a-
nima mea ad te, Deus. *Ps. 42. 2.*

35

163

X I I.

Quando veniam, & apparebo ante
faciem Dei? *Ps. 42. 3.* 167

X I I I.

Quis mihi dabit pennas sicut co-
mmbæ, & volabo & requiescam?
Ps. 55. 7. 171

X I V.

Quam dilecta tabernacula tua,
Domine virtutum! concupiscit &
deficit anima mea in atria Domini.
Ps. 84. 2. 175

X V.

Fuge, dilecte mi, & assimilare ca-
preæ, hinnuloque cervorum super
montes aromatum. *Cant. 8. 7.* 179

F I N I S.

**A Catalogue of Books Printed
for, and sold by Robert Paw-
let, at the signe of the Bible
in Chancery-lane, neer Fleet
street.**

The *Nunns Complaint against the Fryers*, being the Charge given into the Court of France by the *Nunns* of St. Katherine neer Provence, against the Father *Fryers*, their Confessors ; shewing their abuses in Spiritual Rituals and Temporals, their Allowance of undecent Books ; the Lovend Letters and Marriage of the *Fryers* and *Nunns* ; their Frolicks and Entertainments, &c. Several times Printed in French, and now faithfully done into English.

*Mary Magdalens Tears wip'd off
Or, The Voice of Peace to a Inqui-
Conscience.*

Sermons preached by that Eminent Divine *Henry Hammond, D.D.*

Golden Remains of that ever-memorable Mr. *John Hales* of Eaton Colledge, &c. The second Impression, with many Additions not before published.

Books sold by Rob. Pawlet.

Episcopacy as established by the
blessing in *England*, written by the spe-
cial command of the late King
H A R L E S, by R. Sanderson, late
Lord Bishop of *Lincoln*.

A Scholaistical History of the Ca-
non of the Holy Scripture ; Or the
certain and Indubitate books there-
of, as they are received in the
Church of *England* ; by Dr. Cazin
Lord Bishop of *Durham*.

A Collection of Articles, Injun-
ctions, Canons, Orders, Ordinances,
and Constitutions Ecclesiastical, and
y other publick Records of the
Church of *England*, with a Preface ;
by Anthony Sparrow, Lord Bishop of
Exon.

A Rationale on the Book of
Common-Prayer of the Church of
England ; by Anthony Sparrow, Lord
Bishop of *Exon*.

The Bishop of *Exon*'s Caution to
his Diocese against false Doctrines ;
delivered in a Sermon at his Pri-
mary Visitation.

The whole Duty of Man, laid down
in a plain and familiar way for the
use

Books sold by Rob. Pawlet.

use of All, but especially the
nest Reader ; Necessary for all
milies ; With private Devotions
several Occasions.

The Gentleman's Calling, Written
the Author of *The Whole Duty of*

*The Causes of the Decay of Christ
Piety* ; Or, an Impartial Survey
the Ruines of Christian Religion
undermin'd by Unchristian Practi
by the Author of *The Whole Duty
of Man*.

An Historical Vindication of the
Church of England, as it stands
parated from the Roman, &c.
Sir Roger Twisden, Baronet.

Mr. Chillingworth's Reasons against
Popery, persuading his Friend to
return to his Mother the Church of
England, from the Church of Rome.

The Book of Homilies appointed
to be read in Churches.

Constitutions and Canons Ecclesiastical.

Divine Breathings, or a Poor
Soul thirsting after Christ, in
hundred excellent Meditations.

Hugo Grotius de Rebus Belgicis ;

Books sold by Rob. Pawlet.

the Annals and History of the Low-Country Wars in English, wherein is manifested, that the United Netherlands are indebted for the Glory of their Conquests to the Valour of the English.

A Treatise of the *English Particles*; shewing much of the variety of their significations and uses in English; and how to render them into Latin according to the Propriety and Elegancy of that Language; with a Praxis upon the same; by *William Walker*, B. D. School-Master of *Graetham*.

The Royal Grammar, commonly called *Lilly's Grammar*, explained, and opening the meaning of the Rules with great plainness to the understanding of Children of the meanest capacity, with choice observations on the same from the best Authors; by *W. Walker*, B. D. Author of the Treatise of *English Particles*.

A Treatise proving Spirits, Witches, and Supernatural Operations by pregnant Instances and Evidences: by *Meric. Casaubon*, D. D.

Books sold by Rob. Pawlet.

A Catalogue of the names of all the Parliaments or reputed Parliaments from the year 1640.

A Narrative of some Passages in or relating to the Long-Parliament; by a Person of Honour.

Nemesius's Nature of Man, in English: by G. Withers, Gent.

Inconveniences of Toleration.

Toleration Examined.

A Letter about Comprehension.

A Thanksgiving-Sermon Preached before the King, by J. Dolben, D.D. Dean of *Westminster*, and Clerk of the Closet.

Bishop Browrig's Sermon on the Gunpowder-Treason.

A Narrative of the Burning of London 1666, with an Account of the Losses, and a most remarkable Parallel between it and M O S C O both as to the Plague and Fire.

Lluellyn's three Sermons on the King's Murther.

A Collection of the Rules and Orders now used in Chancery.

Iter Lusitanicum, Or the Portugall Voyage; with what memorable Passage

Books sold by Rob. Pawlet.

all Passages Interven'd at the Shipping,
and in the Transportation of her
Sacred Majesty Katharine, Queen
of Great Britain, from Lisbon to En-
gland; by Dr. Samuel Hynde.

A Charge given by the most E-
minent and Learned Sir Francis Ba-
con, at a Sessions for the Verge, de-
claring the Jurisdiction thereof, and
the offences herein inquirable, as
well by the Common-Law, as by
several Statutes.

Mr. White's Learned Tract of the
Laws of England.

Graphice, Or the Use of the Pen
and Penfil in Designing, Drawing,
and Painting; by Sir William San-
derson, Knight.

Hippocrates Aphorisms in English.
The Communicant instructed for
worthy Receiving the Lords Sup-
per: by Tho. Trot, of Barkston near
Grantham.

Bishop Land's Devotions.

Petavius's History of the World:
Military and Maritime Disci-
pline, viz. The Exercise of Horse
and Foot, with Sir Francis Veres Di-
rections;

Books sold by Rob. Pawlet.

rections ; and a Treatise of Invasion by Captain Too. Venn, the Fortifying of Towns, with the ways of Defending and Offending the same ; by the Learned Mathematitian And Jacquet ; also Sir Samuel Moreland's Methods of Delineating all manner of Fortifications ; Together with the Art of Founding Great Ordnance, making Gunpowder, the taking Heights and Distance, with the Nature of Fire-Works, &c.

Villare Anglicum : Or, a view of all the Towns, Villages, &c. in England, with the Hundreds, Rapes, and Wapentakes wherein they are ; so that naming any Town or Place you may readily finde what Shire, Hundred, &c. it is in. Collected by the appointment of the Eminent Sir Henry Spelman, Knight.

Sir Francis Moor's }
Baron Savile's } REPORTS.
And all sorts of LAW-BOOKS.

af-
rti-
s o
ne;
nd
na's
ner
with
rd-
ta-
the

v o
En
bes,
re;
ace,
ire,
l by
heno

T S.

K S.